The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS. Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada. Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239. United States Editorial Offices: New York: Editor — V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Telephone LOrraine 7-6470. Chicago: Editor — K. ĶEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA
SATURDAY, NOVEMBER 3. 1962.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 87. SESTDIEN, 1962. GADA 3. NOVEMBRĪ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001. Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470. Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

Pienācis laiks visus mūsu spēkus veltīt komūnisma apkaŗošanai.

Sav. Valstis atsāk Kubas blokādi

KASTRO NEATĻAUJ RAĶEŠBAŽU NOJAUKŠANAS PĀRRAUDZĪBU. KUBAS SASPĪLĒJUMS ATJAUNOJAS. APVIENOTĀS NĀCIJAS NORAIDA KOMŪNISTU ĶĪNU. INDIJA MEKLĒ MILITĀRU PALĪDZĪBU RIETUMOS. AIZSARDZĪBAS MINISTRS MENONS ZAUDĒ AMATU.

Pēc Kubas krizes laikā radītās Sav. Valstu drošības padomes sēdes šā gada 31. oktobŗa vakarā prezidents Kenedijs paziņoja, ka, sākot ar 1. novembri, Kubas blokāde tiks atjaunota. Tāpat tiks atjaunoti izlūklidojumi virs Kubas territorijas.

Lai gan pašreizējā informācija liecina, ka Kubā stacionētie padomju techniķi gatavojas Chruščeva solītai raķešbazu nojaukšanai, Sav. Valstīm par to tomēr nav nekādu garantiju.

Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra U Tanta sarunas ar Kastro beidzās bez panākumiem. Sarunu laikā, starp citu, amerikāņi bija pārtraukuši kā savu jūŗas blokādi, tā gaisa izlūkošanu. Bet, tā kā U Tanta misija nedeva gaidītos rezultātus, tas viss tiks atsākts.

Līdz ar ģenerālsekretāru uz Kubu izlidoja arī vairāki viņa palīgi, cerībā, ka pēdējie varēs palikt Kubā kā Apvienoto Nāciju novērotāji un personīgi pārliecināsies, ka Chruščevs patiesi tur doto vārdu, novāc raķetes un nojauc raķešbazes.

Sarunās ar ģenerālsekretāru U Tantu Kastro deklarēja, ka viņš Apvienoto Nāciju ierēdņu pārraudzību pieļaus tikai tad, kad būs saņemtas apmierinošas garantijas no Vašingtonas, ka Sav. Valstis pārtraukušas gatavošanos agresijai pret Kubu. Viens no smagākiem Kastro noteikumiem ir prasība likvidēt amerikāņu kaŗa flotes bazi Gvantanamo līcī. To amerikāņi nedarītu pat normālos apstākļos, nemaz nerunājot par pašreizējo saspīlēto situāciju, kas kuŗu katru brīdi var izvērsties atklātā kaŗā.

Labi informētas aprindas Vašingtonā paskaidro, ka Apvienoto Nāciju pārraudzības aizliegšana raķešbažu likvidēšanas procesā varētu būt Kastro un nevis Chruščeva ideja. Ja tas tā būtu, tad Sav. Valstis sagaida, ka Chruščevs piespiedīs Kubas diktātoru padoties viņa lēmumiem. Kamēr Vašingtonā Chruščevam neviens netic, tur tomēr valda pārliecība, ka attieksmē uz Kubu viņš pirmo reizi savas karjēras laikā turēs Sav. Valstīm doto vārdu. Gan vienkārši tādēļ, ka pat šai modernās technoloģijas brīnumlaikā Kuba tomēr ir daudz par tālu no mājām, daudz par tuvu Sav. Valstu krastiem, lai tur varētu atļauties sākt kaŗot. Ja jau jākaŗo, tad Chruščevs par sākuma punktu izvēlēsies kādu ģeografiski daudz izdevīgāku vietu — kā piemēram Berlīni.

Šodien Kubas situācija ir zem lielākas jautājuma zīmes nekā tā saucamās neizbēgamās invāzijas sākumā. Ir iemesls domāt, ka Kastro būtu noraidījis Apvienoto Nāciju novērotājus bez Pad. Savienības ziņas. No otras puses atkal, padomju prese izsakās ļoti simpatiski par Kastro prasībām un Chruščevs pat nosūtījis savu vietnieku Mikojanu uz Havanu personīgām sarunām ar Kubas diktātoru.

Tā kā Kastro neatļauj Savienoto Nāciju novērotājus, Sav. Valstu valdībai neatliek nekas cits, kā atsākt novērošanas lidojumus. Ģenerālsekretārs U Tants gan domā, ka tas nav nepieciešams; viņš atgriezies no Kubas pilnīgi pārliecināts, ka raķešbažu novākšana jau sākusies, tiks nobeigta līdz šīs nedēļas beigām, pēc kam krievu raķetes tiks nogādātas atpakaļ uz Pad. Savienību.

Bet, kā jau minēts, par visu to nav nekādu garantiju. Vienīgi Chruščeva solījums.

Pašreiz ļoti grūti pateikt, kādu lomu spēlēs atjaunotā Sav. Valstu jūŗas blokāde. Cik zināms, Padomju Savienība ofensīvo ieroču sūtījumus uz Kubu ir pārtraukusi. Sakarā ar to un blokādes atjaunošanos Vašingtonā sākušas klīst baumas, ka amerikāņi šādā ceļā varētu mēģināt pārliecināties, ka no Kubas raķešbazēm nomontētās raķetes patiesi tiek nosūtītas atpakaļ uz Pad. Savienību. Ar izlūklidojumiem vien šāda informācija nav iegūstama. No otras puses atkal, komūnistu kuģu pārbaude atceļā uz Pad. Savienību var radīt jaunas nepatikšanas. Maskava tādā gadījumā noteikti sāktu protestēt, ka pēc Kubas blokādes Savienoto Valstu jūŗas spēki tagad sākuši blokādi pret Pad. Savienību.

KOMŪNSTU ĶĪNA ATKAL ZAUDĒ

Pēc nedēļu ilgām debatēm sekojošā nobalsošanā Apvienoto Nāciju pilnsapulce kārtējo reizi noraidīja komūnistu Ķīnas uzņemšanu starptautiskā organizācijā. Šogad to proponēja Padomju Savienība. Lai gan komūnisti iebrukuši Indijas territorijā, jau tagad okupējuši milzu platības ,nogalinājuši vairāk tūkstošu indiešu kaŗavīru, Indija tomēr balsoja par Pekingas uzņemšanu Apvienotās Nācijās. To darīja arī Anglija, kamēr Kanada balsoja pret.

No komūnistiem īpatnējā matēmatikas viedokļa raugoties, šogad Pekingas uzņemšanu atbalstīja lielāks valstu skaits nekā pagājušā gadā. Bet pagājušā gadā Apvienotām Nācijām bija mazāk biedru nekā šogad. Citiem vārdiem, procentuāli rēķinot, par komūnistu Ķīnu šogad balsoja mazāk valstu nekā pagājušā gadā.

Šā gada balsošanā 42 valsis nodeva savas balsis par komūnistu Ķīnas uzņemšanu Apvienotās Nācijās, 56 valstis balsoja pret un 12 atturējās. Sav. Valstis par uzvaru bija tā pārliecinātas, ka Stīvensons pat neprasīja komūnistu Ķīnu uzņemt ļoti svarīgo jautājumu katēgorijā — kur izšķiršanai vienādi vai otrādi nepieciešams divu trešdaļu balsu vairākums. Tāpat kā iepriekšējos gados komūnistu Ķīnas uzņemšanas jautājums tika saistīts ar nacionālistu izstumšanu. Brīvās pasaules uztverē abu Ķīnu reprezentācija Apvienotās Nācijās nav iespējama, jo tas automatiski norādītu uz Pekingas valdības atzīšanu.

Skatoties uz komūnistu Ķīnas problēmu Apvienotās Nācijās, ļoti interesanti novērot jauno Afrikas republiku izturēšanos. Astoņas Afrikas valstis, kas pagājušā gadā no balsošanas atturējās, šogad balsoja pret komūnistu Ķīnu. No sešām jaunuzņemtām valstīm Alžirija, Burundi un Uganda nodeva savas balsis par Pekingu. Jamaika un Ruanda balsoja pret, kamēr Trinidada - Tobago atturējās.

MENONS SPIESTS ATKĀPTIES

Ziņas no Jaundeli liecina, ka līdzšinējā kaŗa laikā ar komūnistu Ķīnu Indijas armija zaudējusi ap 2500 kritušo, apgalvojot, ka ienaidnieka zaudējumi tai pašā periodā bijuši daudz lielāki.

Pēc nepārtrauktas atkāpšanās un plašiem territoriāliem zaudējumiem Indijas armija pēdējās pāris dienās pārgājusi ofensīvā un gar 2500 jūdžu gaŗo fronti vairākos punktos atspiedusi ķīniešu iebrucējus.

Lielu sensāciju kaŗš ar komūnistu Ķīnu radījis Indijas politikā. Zem smaga spiediena no amata atkāpies aizsardzības ministrs Krišna Menons, kas gadiem ilgi rēja Rietumus un sildījās komūnistu saulītē. Aizsardzības ministra portfeli tagad pārņēmis pats ministru prezidents Nēru.

Pat tagad, pilna karstā kaŗa laikā, kad komūnisti no Himalajiem draud ielauzties Indijis iekšienē, pēdējā vēl nav mēģinājusi iestāties nevienā no brīvās pasaules piedāvātām aizsardzības organizācijām, kas tai dotu tagad tik ļoti nepieciešamos sabiedrotos.

Stāvoklis pašreiz tomēr ir tik ļoti nopietns, ka Indija lūgusi militāru palīdzību Sav. Valstīs, Anglijā un Kanadā. Kā Jaundeli izteicies kāds indiešu diplomāts: „mēs meklējam palīdzību katrā draudzīgā valstī". Sav. Valstis Indijai militāro palīdzību jau apsolījušas un, vadoties no draudīgās militārās situācijas, pirmie sūtījumi jau sākušies gaisa ceļā. Indijas armijai nepieciešams absolūti viss. Anglijas valdība domā, ka Indijai visvairāk būtu palīdzēts ar masīvu ieroču un kaŗa materiālu aizdevumu programmu — apmēram tādu pat, kas otrā pasaules kaŗa laikā paglāba Pad. Savienību. Šādā ieroču un kaŗa materiālu apgādē eventuāli varētu tikt iesaistītas visas Ziemeļatlantijas organizācijas valstis.

Ko īsti komūnistu Ķīna grib panākt, sākot kaŗu ar Indiju, pagaidām vēl ir neatminēta mīkla. Territorijām, ko komūnisti pašreiz okupējuši, nav nekādas lauksaimnieciskas vērtības. Toties tām ir militāri stratēģiska vērtība, gadījumā, ja Pekinga patiesi nolēmusi dziļu iebrukumu Indijas iekšienē.

BALTIJAS VALSTU PĀRSTĀVJU APSPRIEDE

Igaunijas konsulāta telpās Rockefeller Plaza, Ņujorkā, notika Baltijas valstu diplomātisko pārstāvju apspriede, lai pārrunātu konsulāros jautājumus. Apspriedē piedalījās Latvijas sūtnis Dr. A. Spekke, sūtniecības padomnieks A. Dinbergs un sūtniecības amerikāņu juriskonsults R. Lous. No lietuviešu puses piedalījās lietvedis J. Kajeckas, ģenerālkonsuls Ņujorkā J. Budris un ģenerālkonsuls Čikagā P. Daužvardis. No igauņiem piedalījās ģenerālkonsuls J. Kaivs un konsuls E. Jāksons.

BALTIJAS VALSTU SŪTŅI VALSTS DEPARTAMENTĀ

22. oktobŗa vakarā valsts sekretārs D. Rasks bija aicinājis ārzemju diplomātiskos pārstāvjus, lai sniegtu informāciju par soļiem, kādus ASV nodomājusi spert Kubas krizes lietā. Valsts departamentā bija ieradušies arī Dr. A. Spekke un pārējie Baltijas valstu pārstāvji.

Igauņu pateicība Kenedijam

Igauņu nacionālā komiteja ASV un Igauņu pasaules apvienība nosūtījušas pateicības rakstus Kenedijam par viņa noteikto rīcību, lai apturētu komūnistu agresiju.

Igauņu nacionālā komiteja nosūtījusi pateicību arī ASV pārstāvim Apvienotās Nācijās A. Stivensonam par viņa uzstāšanos pret komūnismu viņa runā AN, kur tas kā komūnistu agresijas piemēru minēja arī Baltijas valstis.

Daugavas Vanagu Kanadas saime aicina visus tautiešus piedalīties LNAK padomes vēlēšanās. Izvēlaties mūsu centrālā pārstāvniecībā labākos pārstāvjus. BALSOJIET! Nepalieciet malā!

P. Grods

Pienaglotie meļi

Vēl pilnībā nenovērstās briesmas un draudi Amerikas drošībai, kas radās ar krievu raķešu bazēm Kubā, bez Kremļa ba lēm liecina arī kaut ko citu. Akliem atvērās acis, kurliem atgriezās dzirdēšana, — lieku reizi atkal pierādījās, ka Kremļa prāti savas politikas un mērķu īstenošanai operē ar vecu veciem ieročiem — meliem, draudiem un propagandu.

Ja Drošības padomes prezidentam Zorinam vēl šobrīd nesvilst ausis par oficiāli nodeklarētiem meliem, tad par to nav ko brīnīties. Komūnistiem nav nedz morāles, nedz sirdsapziņas.

Šoreiz tiem nācās atsisties pret Kubas krastu, lai no tā, vismaz uz laiku, atvilktos atpakaļ un pārdomātu savus melus. To fabricēšana sākās ar paša premjēra deklarēšanu, ka Kubā novietoti tikai a i z s a r d z ī b a s ieroči. Kad mazrunīgais Gromiko bija apmeklējumā pie ASV prezidenta, pēdējam viņš atkārtoja Chruščeva vārdus par Pad. Savienības „nevainību" Kubā. Drošības padomes sēdē tās prezidentam Zorinam vajadzēja izvairīties no atbildes Stīvensona jautājumam par raķešu bazēm Kubā, šo padomju varas „nevainīgo" darbu ārpus savas zemes robežām.

Skaidri fiksētu uzņēmumu par ierīkotām bazēm Zorins Drošības padomes sēdes laikā nolika pie malas, tajā nemaz nepaskatoties.

Šos bezkaunīgos melus tagad pierāda pats Kremļa tirāns, apsolīdams n o m o n t ē t raķešu bazes un pārvest atpakaļ uz Padomju Savienību.

Turpat veselu nedēļu valdījājs satraukums pierādīja arī vēl ko citu — tukšu bravūru, draudus un balmutību. Kad amerikāņu blokāde bija nosprostojusi pieeju Kubai, krievu militārais atašejs Vašingtonā preses pārstāvjiem lielījās, ka kuģi n e m a i n ī s kursu un noraidīs jebkādu kontroli. Taču bailēs un melīgajā apziņā sabruka arī šis kāršu namiņš. Kuģi palēnināja gaitu un vēlāk pavisam nozuda, droši vien uzņemdami kursu pavisam pretējā virzienā. Visi šie meli, sākot ar Kremļa diktātoru, paši sevi pienagloja. Pasaules un sabiedriskās domas priekšā tam būs ārkārtīga un tālejoša nozīme, kuras sekas nemaz nav pārredzamas.

Ja vēl kāds šaubījās par to, ka Pad. Savienība savus mērķus lūko sasniegt ar viltu, meļiem un draudiem, tad šoreiz tām nepārprotamu atbildi deva raķešu bazes Kremļa iecerētā satelītā — Kubā, kuras krievi paši slepeni ierīkoja, bet, pateicoties Amerikas drosmīgajai nostājai, tagad spiesti tās nomontēt, tā atvirzot sānis pārāk skaidri rakstītus draudus visām Amerikas valstīm.

Mēs pilnībā nezinām v i s u s iemeslus, kādēļ Chruščevs bija spiests kapitulēt. Bailes no kaŗa un melos iepītā padomju politika? Varbūt arī kaut kas vairāk. Katrā ziņā par vienu iemeslu Chruščeva gājienam varam pieņemt paša valsts saimniecisko un ekonomisko stāvokli, iekšējās grūtības un neveiksmes turpat visās saimnieciskās dzīves nozarēs. Tauta nav apmierināta nedz ar savu darba, nedz dzīves standartu.

Neviena valsts neizdrīkstas kaŗu, ja aiz valdības vienoti nestāv pati tauta.

Tā nu meli, bailes un trūkums padomju paradīzē šodien izveidojuši apstākļus, kuŗi attur karstgalvjus no kādas bīstamas afēras — satikties kaŗā ar tautu, kuŗai gluži citāds fiziskais un morālais lējums un saliedējums, kuŗai brīvība, neatkarība un patiesība izkalušas bruņas, ko

(Nobeigums 8. lpp.)

JAUNAS CERĪBAS APSPIESTĀM TAUTĀM

Nacionālās valdības ārkārtējo pilnvaru nesējs, sūtnis Kārlis Zariņš Londonas Avīzes pārstāvim, sakarā ar pašreizējo politisko situāciju un diplomātu rosmēm izteicies:

„ASV prezidenta Kenedija rīcību apsveica katrs godīgs cilvēks, jo nevar taču pieļaut, ka krievi uzkundzējas visai pasaulei. Es ar lielu interesi noklausījos prezidenta vēstījumu amerikāņu tautai. Tie bija vārdi, kuŗus sen gaidīja brīvās tautas un kas dod jaunas cerības apspiestām!"

Pēc tam sūtnis pakavējās pie latviešu diplomātu darbības brīvā pasaulē. Viņš teica: „Neilgā laikā mums ir sekmējies nostiprināt savas pozīcijas, ir izdevies panākt Latvijas konsula V. Tomsona Kanadā ievešanu diplomātu sarakstos un sūtniecības padomnieka Kārļa Bērenda atzīšanu par Latvijas diplomātisko pārstāvi Francijā. Protams, sūtņa O. Grosvalda nāve bija liels zaudējums. Viņš bija darbojies Parīzē kopš Latvijas neatkarības sākuma, palīdzējis panākt Latvijas juridisko atzīšanu, kā arī nodibinājis plašus sakarus ar franču politiskām un kultūras aprindām. Taču Kārlis Bērends, ņemot vērā viņa ilggadīgo pieredzi diplomātiskā laukā, būs labs Grosvalda darba turpinātājs.

Bērendu es iesaistīju darbā Latvijas sūtniecībā Helsinkos jau 1920. gadā. Pēc tam viņš vairākkārt ieņēma atbildīgus amatus Latvijas ārlietu ministrijā. Pēdējos neatkarības gados viņš bija administrātīvi juridiskā departamenta direktors, pirms tam sūtniecības padomnieks Stokholmā, Romā un Parīzē. Šo amatu Parīzē viņš pildīja arī pēc kaŗa līdz pat sūtņa O. Grosvalda nāvei.

Tagad Francijas valdība ir pieņēmusi manis izdotās pilnvaras Kārlim Bērendam un viņš bauda visas tās pašas diplomātiskās priekšrocības, kādas bija sūtnim Grosvaldam."

Tad sūtnis turpināja: „Sakarā ar oikumēniskā koncila sanākšanu Romā esmu nosūtījis pāvestam Jānim 23. apsveikumu latviešu tautas vārdā un novēlējis koncilam labas sekmes. Kā zināms, Latviju Romā pārstāv monsinjors J. Čamanis, bet uz koncilu ieradušies arī mūsu katoļticīgie bīskapi brīvā pasaulē: bīskaps B. Sloskāns no Beļģijas un bīskaps A. Urbšis no Spānijas. Šāds koncils ,kas nav noticis pēdējos 100 gados, ir nozīmīgs ne vien katoļu baznīcai, bet jāvērtē daudz plašākā mērogā kā miera un saticības uzturētājs dažādu tautu un baznīcu starpā."

Izpildiet savu pienākumu — PIEDALATIES

LNAK padomes vēlēšanās

Vēlēšanas notiek pa pastu laikā no 27. OKTOBŖA LĪDZ 5. NOVEMBRIM

LATVIJA

Nr. 87. SESTDIEN, 1962. GADA 3. NOVEMBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

UZ APSŪDZĒTO SOLA — KREMLIS

MAIGS SODS UKRAIŅU BRĪVĪBAS CĪNĪTĀJU ĻEVA REBETA UN STEFANA BANDERAS SLEPKAVAM, BET CERĪBAS UZ CHRUŠČEVA UN KO. TIESĀŠANU HĀGAS INTERNACIONĀLAJĀ TIESĀ.

VĒSTULE LA NO MINCHENES

1957. gada 12. oktobrī un 1959. gada 15. oktobrī, kā tas savā laikā bija lasāms arī LA slejās, ļoti mīklaini mistiskos apstākļos Minchenē mira ukraiņu trimdas politiķi Rebets un Bandera, par kuŗu nāves iemesliem vācu kriminālpolicija un ārsti toreiz pieņēma sirdstrieku jeb pašnāvības. Šiem pieņēmumiem neviens lāgā neticēja. Neticīgajiem un Kremļa terrora metožu pazinējiem izrādījās taisnība, jo 1961. gadā, baidoties no likvidēšanas, Rietumberlīnes policijā pieteicās abu minēto ukraiņu patriotu slepkava: 30 gadus vecais Pad. Savienības pilsonis un krievu slepenā dienesta meistaraģents Bogdans Stašinskis. Viņa dezertēšana Padomijā sacēla diezgan daudz uztraukuma un radīja dažādus neveiklus propagandas kūleņus, par ko savā laikā izsmeļoša informācija bija atrodama arī mūsu laikrakstā.

Š. g. oktobŗa vidū Karlsrūē notikušajā tiesas prāvā, kuŗu vācu tiesu eksperti un daļēji arī prese apzīmēja par sensacionālāko visā raibajā Vācijas tiesu pēckaŗa vēsturē, Stašinskis labā vācu valodā neticami vaļsirdīgi izstāstīja savu dzīves gājumu un slepenā aģenta gaitas, kuŗas bez pārspīlējuma atgādina kriminālromānu jeb gatavu scenāriju baigai filmai ar mazu romantikas pieskaņu, par kuŗu gādā meistarspiega līgava — vāciete Inge Pole. Prāvas laikā tiesas zāle un tās apkārtne bija tagadējiem Vācijas apstākļiem nepiedzīvoti pamatīgi apsargāta, jo attiecīgās iestādes rēķinājās, ka Stašinska kādreizējie kollēgas viņu par katru cenu var mēģināt uz visiem laikiem apklusināt. Protams, Stašinska plašo tiesas procesu viegli varēja izlietot arī pretkomūnisma propagandai, bet vācieši, diemžēl, no šīs izdevības izmantošanas atturējās. Un kaut tiesas priekšsēdis vairākkārtīgi aizrādīja, ka Stašinska tiesas process nav politisku noziegumu, bet gan tikai spiegošanas un slepkavību tiesas prāva — Karlsrūē uz apsūdzēto sola netieši atradās arī kādreizējā meistarspiega uzdevumu devēji: Pad. Savienības komūnistiskās partijas centrālkomiteja un valdība ar Chruščevu un krievu slepenā dienesta jeb Padomju Savienības valsts drošības komitejas šefu Šeļepinu priekšgalā, kurš Stašinskim par pavēlēto uzdevumu labu veikšanu un abām slepkavībām pašrocīgi pie krūtīm piespraudis Sarkanā karoga ordeni. Nav brīnums, ka tiesas prāvas laikā oficiāli tiesas zālē nebija neviens Padomijas sūtniecības darbinieks jeb preses pārstāvis.

Tiesas prāvai ar uzmanību sekoja ne vien Vācijā mītošie ukraiņi un noslepkavoto piederīgie, bet arī visi pretkomūnistiskie trimdinieki no komūnisma varā nokļuvušajām zemēm. Visiem tiem, kuŗi mazliet pazīst čekas un krievu slepenā dienesta izdarības, Stašinska process nekādas sevišķas sensācijas tomēr nesagādāja, jo arī ārzemēs mītošo politisko pretinieku izspiegošana, sarīdīšanas mēģinājumi un slepkavošana ir komūnisma neatņemamākā sastāvdaļa jau kopš oktobŗa revolūcijas laikiem.

Interesantākā Stašinska stāstījumā bija tā daļa, kuŗā viņš pastāstīja par savu slepkavošanas rīku — jauna veida beztrokšņa ieroci — alumīnija caurulīti, no kuŗas samērā vienkārša ierīce upuŗu sejās iešļāc zilskābi, kas, neatstājot nekādas ārējās pēdas, upuri dažās minūtēs nonāvē. Lai šaušanas brīdī un pēc tam nesaindētos pats — Stašinskis lietojis īpašu pretindi.

Bogdana Stašinska vaļsirdīgā atzīšanās (gan bez lielas nodarītā nožēlošanas, jo noslepkavotos viņš esot uzskatījis par krievu ienaidniekiem, kuŗi devuši pavēles vismaz kādiem 6000 Ukrainā esošajiem nacionālajiem partizāniem) prāvas laikā arī piedzīvojušu juristu aprindās radīja minējumus, ka nez vai visā viņa vaļsirdībā neslēpjas kāds Kremļa āķis. Šī un citu iemeslu dēļ Stašinska vaļsirdīgais stāstījums atradās pavisam neticīgu jautājumu krustugunīs. Viss viņa stāsts par to ,kā viņš, nākdams no samērā pretkomūnistiskas ģimenes, 1950. gadā tapis par ukraiņu nacionālo partizānu un banderiešu izspiegotāju un pat par slepkavu jau Ukrainā, līdz pat pieteikšanās brīdim Berlīnes policijā tomēr izrādījās par tiesai neapgāžamu patiesību.

Likuma vārdā prokurors meistarspiegam Bogdanam Stašinskim par Vācijas territorijā izdarītu slepkavību un ukraiņu trimdinieku, kā arī par amerikāņu armijas izspiegošanu tomēr pieprasīja mūža ieslodzījumu pārmācības namā.

Stašinska aizstāvis savukārt lūdza tiesu nodarījumus neuzskatīt par slepkavībām („Mord"), bet tikai par nonāvēšanu jeb nogalināšanu („Totschlag"), ko apsūdzētais, kuŗš brīvprātīgi pieteicies vācu policijā, kā bezkritisks bende veicis Pad. Savienības valdības uzdevumā. Bez tam aizstāvis tiesu lūdza neaizmirst Stašinska traģisko, brīvībā dzīvojošiem grūti izprotamo jaunību totālitārā valstī un slāvu dvēseles neizmērojamos plašumus.

(Nobeigums 6. lpp.).

STUDENTU NEMIERI IGAUNIJĀ

Tagad ir kļuvis zināms, ka Tallinas politechniskā institūtā 1961./62. g. Jaungada vakarā notikusi nacionāla demonstrācija. Studenti saukuši „Lai dzīvo brīvā Igaunija" un dziedājuši Igaunijas himnu. Pēc tam notikusi stingra izmeklēšana. Nopratināti mācības spēki un studenti. Vairāk kā 20 studentu izslēgti no institūta. Par šo notikumu ir trūcīgas ziņas. Domā, ka ar šo incidentu vedami sakarā paziņojumi Tallinas avīzēs, kuŗos izsludinātas par nederīgām studentu kartes, kuŗu numuri minēti paziņojumā.

Okupētā Latvijā

LATVIJĀ AUGSTS SATIKSMES NELAIMJU PROCENTS

Okupantu Rīgas laikraksti par satiksmes nelaimēm parasti neziņo, tāpat kā par nelaimēm darba vietās un citur. Tas notiek vienīgi tad, ja kāds režīma funkcionārs vēršas pret šādu nelaimes gadījumu cēlonību. Tad šādos rakstos uzskaita arī vairākus piemērus. Tāds raksts ievietots Cīņas 6. oktobŗa numurā un tā autors ir milicijas apakšpulkvedis P. Kosačovs. Viņš rakstā atzīst, ka satiksmes nelaimes notiek bieži un to galvenie iemesli: pārāk ātra braukšana un alkohola lietošana. Nereti avārijām par iemeslu esot gājēju bezatbildīgā rīcība ielu pārejas vietās. Pēc uzskaitītajiem nedaudzājiem piemēriem vien redzams, ka satiksmes nelaimēs nonāvēto procents ir ļoti augsts. Pie tam jāievēro, ka motocikletu un automašīnu skaits okupētajā Latvijā nav liels.

LATVIJAS BRŪNAĻAS IZSŪTĪJUMĀ

No okupētās Latvijas visai ievērojamā skaitā ir izvestas sugas brūnās govis kā uz Krieviju, tā uz visām tās kolonijām. Cīņa 5. oktobŗa numurā pastāsta par uz Moldaviju aizvestajām brūnaļām. Dienvidus daļā tās karstuma dēļ nespējušas labi aklimatizēties un izslaukumi esot zemāki nekā Latvijā, bet Moldavijas ziemeļu daļā — tās aklimatizējušās labi un dodot augstus izslaukumus. Cīņa piebilst, ka Moldavija saņem lielu daudzumu Latvijas šķirnes lopu. Tur daudz atzinības guvušas arī Latvijas tīršķirnes cūkas. Tādas izvestas starp citu no Kaušanu rajona kolchoza Zarja komunizma, kur tagad esot 700 vaislinieču.

Kā zināms, pagājušajā gadā okupētās Latvijas funkcionāri pazemīgi pieprasīja, lai krievu varas galms Maskavā šos no Latvijas eksportējamos lopus ieskaita valstij nododamās gaļas daudzumā, bet vai okupantu vara to ir atļāvusi, par to ziņu trūkst. Var gan domāt, ka tas nav noticis. Protams, šo govju un cūku eksportu no Latvijas uz krievu koloniālo valsti izdara režīma ierēdņi pēc Maskavas priekšrakstiem, pie kam Latvijas kolchoziem samaksā zemu cenu, bet saņēmējas kolonijas kolchoziem ir jāsamaksā dārgi. Tas viens no netiešo nodokļu veidiem, ar kādiem ļaudīm un saimniecībām atņem naudu.

Moldavijas vīnogu kilograms Rīgā maksā rubli un 20 kapeikas, kur Vācijā tāds pats kvantums DV 1,20. Bet zem krievu režīma ļaužu vairums mēnesī izpelna no 30 līdz 75 rubļiem, bet Vācijā līdzīgas kvalifikācijas strādnieki no 400—700 markām.

KULTŪRA, PAR KUŖU NERAKSTA DZIMTENES BALSS

Pirmajā laikā pēc krievu otrreizējās okupācijas viņu sievas Rīgas kanālī mazgāja veļu un to turpat apstādījumos arī žāvēja, jo savās sādžās tā bija pieradušas, un bez tam aizņemtajos dzīvokļos ar Pravdas un Izvestijas lapām visi netīrā ūdens novadi bija aizsprostoti un dzīvokļi pārplūdināti. Nē, tas vairs nenotiek. Pat saslaukas vairs neizbeŗ uz gājēju galvām ielās, par ko okupantu Rīgas laikraksti vēl pa retam sūdzējās pirms pieciem sešiem gadiem. Krievu leitnanti arī nekeŗ vairs Rīgas melnos un baltos kaķus, lai sievu mētelīšiem būtu apkakles. Tas viss pieder pagātnei, jo kā tas arī būtu — okupanti Rīgā kļūst kultūrālāki. Taču „kultūras" brīnumu netrūkst arī tagad. Piemēram, laikraksts Pad. Jaunatne 6. oktobŗa numurā apraksta biedrenes Jevģenijas Davidjonokas dzīvi Proletāriešu rajona 60. nama komūnālajā dzīvoklī, kur dzīvo labs skaits ģimeņu. Šī biedrene savā istabā audzējot vistas un gaiļus. Pēdējie esot lieli dziedātāji un pārējiem dzīvokļa iemītniekiem pulksteņi esot nevajadzīga lieta. Bet vistiņas klukstot. PJ savu savu „kultūras" aprakstu nobeidz tā: „Smaka? Tā attīsta ožu! Netīrība? Attīsta tieksmi pēc tīrības! Troksnis? Nevajaga rītos zvanīt modinātājam." Protams, tā ir ironija — par „kultūru", kā sacīt! Jāpiezīmē, ka rakstā notēlots, ka neviena iestāde Rīgā nav spējusi šos gailišus dabūt līdz ešafotam.

BŪVNIECĪBĀ KOMŪNISMS SASNIEGTS

Cīņa 7. oktobŗa numurā kritizē jaunceļamo ēku projektus, jo dzīvokļu palīgtelpas — virtuves, aukstie pieliekamie skapji, priekšnami, sanitārie mezgli neapmierinot prasības. Īrnieki izjūtot neērtības neatkarīgi no ģimenes lieluma. Piemēram, lielpaneļu ēkās neesot auksto pieliekamo skapju un tādēļ jauno namu masīvos pie daudzu virtuvju logiem ārpusē esot piekārti tīkliņi un maisiņi ar pārtikas produktiem. Virtuves ir par mazām un tā pati nelaime ar priekšnamiem. Dažos dzīvokļos pēdējie esot tikai divi kvadrātmetri lieli. Raksta autors gaužas, lūk šie dzīvokļi jau paliksot arī tad, kad komūnisms būšot sasniegts. Kā sacīt, tad jau šajā punktā tas ir sasniegts un tīkliņi un kulītes karājas pēc programmas. Neviens no ēku projektiem neesot labs, arī ne pēdējie. Bet tā kā jāapgūstot lielpaneļu detaļu ražošana pēc jauniem projektiem, tad vēl vairākus gadus celšot ēkas pēc vecajiem projektiem — ar visiem trūkumiem. Tāda domāšana un izdarība, lūk, sastopama būvniecībā, Latvijā.

—

Prasa apturēt tautu iznīcināšanu Padomju Savienībā

Igauņu nacionālais fonds Zviedrijā nosūtījis visām nekomūnistisko zemju valstu delegācijām Apvienotās Nācijās aicinājumu pacelt jautājumu par Baltijas valstu aneksiju ,kā arī izmeklēt padomju necilvēcisko rīcību, organizējot masu deportācijas un iznīcinot tautas Pad. Savienībā, līdzīgi kā tas noticis, izmeklējot nacionālsociālistu noziedzīgo rīcību. Ierosinājumā aizrādīts, ka, publicējot faktus par komūnistu rīcību, varētu panākt to, ka padomju vara turpmāk atturētos no šādas noziedzīgas rīcības.

Šis iesniegums nosūtīts arī Kanadas ministru prezidentam Dīfenbēkeram.

UZTRAUKUMS BALTIJAS VALSTĪS

Tūristi, kas bijuši Baltijas valstīs, stāsta, ka septembrī, kad ASV kongress piekrita Kenedija prasībai iesaukt 150.000 kaŗavīrus, padomju valdība sakarā ar to nav atlaidusi mājās kaŗavīrus, kuŗiem dienesta laiks izbeidzies. Tas radījis uztraukumu Baltijas valstīs. Iedzīvotāji sākuši iepirkt produktus un pie veikaliem radušās gaŗas rindas. Sakarā ar to pārtika veikalos drīz vien aptrūkusies un pārtikas preces sākuši normēt.

Arī Lietuvas pārstāvji Romā

Pāvesta sasauktajā oikumeniskā koncilā Vatikānā piedalās arī okupētās Lietuvas katoļu baznīcas pārstāvji. Lietuva un Latgale ir vienīgās katoļu territorijas, kas ietilpinātas Pad. Savienībā.

Maskava ne tikai izlaidusi uz Romu lietuviešu garīdzniekus, bet nosūtījusi uz turieni kā novērotājus arī divus pareizticīgo baznīcas pārstāvjus, lai gan grieķu pareizticīgo baznīca nav sūtījusi savus novērotājus.

Iegādā jaties DAUGAVAS VANAGU izdotās

LATVISKĀS ZIEMSVĒTKU APSVEIKUMA KARTĪTES

Tās dabūjamas visās DV nodaļās, apvienībās un kopās, kā arī DV Grāmatnīcā, 123 Hurona ielā, Toronto 2B, Ontario, Canada.

Vienā komplektā ir 10 dažādas kartītes — četrkrāsainas iespiestas uz laba papīra un maksā, ieskaitot aploksnes, $ 1.25; atsevišķas kartītes — 15 centu. ATKALPĀRDEVĒJIEM ATLAIDE

Vairumtirgotājiem kartītes pieprasāmas pie DV KV Aprūpes daļas vadītāja A. Kvēpa, — 176 Hopedale Ave., Toronto 6, tel. HO 5-3066.

Vilis Lesiņš.

ATGRIEŠANĀS

STĀSTS

Austrumberlīniešiem tā ir viena no retajām prieka dienām šais smagajos miera gados: sarkaniem propagandas plakātiem un karogiem apkārtajā Austrumu stacijā nupat apstājies no Krievijas tālumiem atripojis vācu kaŗagūstekņu transports. Tiešs iemesls priecāties gan būtu tikai dažiem simtiem pārnācēju piederīgo, taču līdzi tiem saviļņoti arī tūkstošiem citu—, tie, kas savējos vēl nav sagaidījuši, kā arī tādi, kam sen vairs nav ko gaidīt, bet kas tomēr vēl cer sagaidīt, ticēdami brīnumam.

Gerda, paldies Dievam, ir pirmajo vidū. Jau pirms gada kāds pārnācējs tai bija slepus pačukstējis, ka tanku grenadieris Klauss Holvēgs ieslodzīts kādā Aizurālu soda nometnē. Bet aizvakar tai bija paziņots, ka viņas vīrs ir atbrīvots no gūsta un šodien pulksten trīspadsmitos sagaidāms Austrumu stacijā. Un te nu viņa arī gaida, uz pirkstgaliem cilādamās, visgaŗām vilcienam raudzīdamās un lielajā laimē saraudātās acis izskatīdama.

Be Klausa tomēr nav un nav. Gandrīz visi pārnācēji un sagaidītāji jau savstarpēji atradušies un ilgi krātā atkalredzēšanās priekā sakļāvušies tik ciešos apkampienos, ka dažkārt pat nejaudā atraisīties viens no otra, kamēr jaunās sievas rokas joprojām vēl tukšas; tikai drebošie pirksti nervozi burza caurlaidi, kas tai pavērusi ceļu uz policistu nosprostoto peronu.

Vai tiešām Klauss būtu saslimis un atstāts kaut kur ceļā? Vai, varbūt, viņi vairs nepazīst viens otra? Vai arī... nē! — Kungs, pasargi no tādām domām!

Bet nejaukās domas ir tik uzmācīgas, ka Gerdas acis pieplūst asarām, un viņa vairs nesaredz atsevišķas sejas un cilvēkus, nedz arī kādu vientuļu pārnācēju, kas, ar krustiski pārsietu papes kārbiņu padusē, nomaļus stāvēdams, jau labu brīdi pētījis nelaimīgo gaidītāju. Un kad tā viegli sagrīļojas un ceļ roku pie aizmiglotajām acīm, — viņš beidzot izšķiras, iet gaišmatainajai sievai klāt, ļauj noslīdēt kārbiņai pie kājām un, saudzīgi apņēmis gaidītājas plecus, klusi runā tai pie auss:

„Mīļā Gerda . . . es esmu atnācis . . . tava vīra vietā. Lūdzu, mēģini savaldīties . . . nenodod mani." Un tad viņš noskūpsta pagalam satrauktās sievas vaigus un atkal iekļauj viņu savos apkampienos, kas nu jau drošāki un ciešāki.

„Kas tad tu esi?" Gerda ievaidās, veltīgi raudzīdama atbrīvoties no svešā pārnācēja rokām, lai ieskatītos viņa sejā.

„Nevaicā..." tai ausī atkal ieskan lūgums. „Pagaidām atļauj man palikt tam, ko tu gaidīji."

„Bet Klauss... kur Klauss.. kas noticis ar viņu?"

„Dieva dēļ, pacieties!... Vēlāk... mājās izstāstīšu visu."

Un tikai tagad pārnācējs atbrīvo no saviem apkampieniem rūgti vīlušos gaidītāju. Jaunām asarām pieskrējušās acis mutautā slēpdama, viņa vairs neuzdrošinās pacelt galvu, it kā vēl lāga neticētu likteņa ļaunajai rotaļai vai arī baidītos, ka nespēs savaldīt sevi un visam pārnācēju pulkam vaicādama brēks — kas nodarīts viņas vīram Klausam Holvēgam?..

Šķiet arī viņa vietnieks bīstas, ka varētu notikt kas līdzīgs; paķēris nosviesto kārbiņu padusē, viņš paņem Gerdu zem rokas un ved to caur pārnācēju un sagaidītāju drūzmu uz izejas pusi. Ar akla cilvēka padevību nelaimīgā sieva soļo blakus savam vedējam, vairāk cilvēciska pienākuma, nekā simpatiju vai intereses dēļ paklausīdama viņa klusajam mudinājumam:

„Paskaties jel manī! Un uzsmaidi . . . kaut reizi!"

Taču viņas skatiens paliek neizteiksmīgs un tukšs, it kā tai blakus ietu acīm netveŗama parādība, un viņas smaidam nav siltuma: tā varētu smaidīt arī triekas stindzināta seja. Tādēļ viņas pavadonim nenākas grūti iestāstīt izeju sargājošiem policistiem, ka viņa sieva pēkšņi saslimusi, un ka tie nevarēs piedalīties pārnācējiem un sagaidītājiem paredzētajā mītiņā.

Policisti to atļauj. Šodien viņi ir pat tik laipni, ka noriko Holvēgu pārim auto ar šoferi un bruņotu līdzbraucēju, kas viņus ātri un droši nogādās mājās. Protams, — šķiroties īstās demokratijas sargs gan cieši piekodina Gerdas neīstajam vīram, ka vēlākais jau rīt tam jāreģistrējas vietējā policijas iecirknī, bet pēc divdesmit dienu ilgas atpūtas jāpieteicas rajona padomes darba sekcijā, lai stātos sociālistiskās jauncelšanas varoņu vienotajā frontē . . .

☆

Un tad viņi beidzot ir vieni pussagrauta nama dzīvoklī un nu varētu sākt runāt atklāti un bez bailēm. Taču nepārnākušā Klausa Holvēga sieva patiešām tik savārgusi un apatiska, ka viņai nav vairs pat ko jautāt. Viņa turpina sēdēt, kur apsēdināta, un vēro pie durvīm stāvošo svešinieku ar tādu skatienu, it kā nezinātu — kā viņš šeit vispār ieradies . . .

Tā viņa ilgi vēro šo kalsnējo un sadugušo stāvu, kas nu vairs nemaz nepūlas tēlot prieka satrauktu pārnācēju un labi atbilst tālajā ceļā saņurdzītajām drānām. Tikpat saņurdzīta un novalkāta šķiet arī jaunā vīra seja, ko nikno cīņu un smagā gūsta gadi pāragri sakapājuši asu pārdzīvojumu pātagām; pat acis nav spējušas saglabāt jaunības spožumu, nedz arī kādreiz dzirkstījušās kareiviskās pārgalvības visvājāko atspulgu.

Tas, kas tur stāv, šķiet tikai izmocītas miesas graušts, kas savu dvēseli pametis kaut kur pagātnē, veltīgi pūlēdamies atsaukt atpakaļ. Un nevien dvēseles, — pat vārdu tam vairs nav, un pirmā, kas tomēr jaudā ko pateikt, ir gaišmatainā sieva:

„Tur..." viņa pamāj uz šaurām, puspievērtām durvīm, „varēsiet nomazgāties."

„Paldies!" ar atvieglojošu nopūtu svešais viesis paloka galvu un nedrošiem soļiem ieiet blakustelpā, lai darītu kā teikts; kamēr Gerda, galvu rokās atbalstījusi, vēro klāto galdu.

Kaut liela prieka dienai posts, šis galds tomēr gandrīz tikpat skops kā Berlīnes austrumu sektora ļaužu dzīve un šis pussagrautais nams: bez kafijas traukiem tur ir parastā maize, margarīns, dažas šķēlītes vienkārša siera un vīna pudele, kas rūpīgi glabāta septiņus gadus. Tā bija taupīta Klausam — tam smaidošajam jaunekļim, kuŗa ģīmetne vēl karājas tepat pie noplukušās sienas, un kas savu jaunā vīra laimi bija paguvis izbaudīt tikko nedēļu.

Nez kāds viņš izskatītos tagad? Droši vien, tikpat izmocīts kā šis viņa vietā atnākušais . . . Ak, Dievs! — kādēļ gan pasaulē tik daudz ciešanu! Vai tad nu nebūtu reizi gana?

Nelaimīgās sievas acis atkal aizvelk migla, piere noslīgst lejup, un pa logu iespīdējusī pēcpusdienas saules svītra iemirdzina sirmus dzīparus viņas dzeltenpelēkajos matos, kas dienu skrejā balojuši tikko divdesmit sešas vasaras. Un viņas domas skrien atpakaļ pagātnē kā bites, meklēdamas saldāko brīžu medu — to brīžu, kuŗu bijis tik maz. . .

Bet ja aizgājušās laimes mirkļi nav sirdij atgūstami, tad vēl grūtāk atbrīvoties no pagātnes baigo dienu žņaugiem, nemaz jau nerunājot par neganto pārdzīvojumu pēdām sejā, kas nav nomazgājamas pat ar visskaidrāko ūdeni, nedz aizskalojamas ar vislabāko vīnu.

Tā arī Gerdas viesis atgriežas istabā tikpat kluss un nomākts kā izgājis un, kad tā pamāj viņam sēsties pie galda, pie reizes satverdama vīna pudeli, lai piepildītu glāzes, — viņš uzliek tās rokai savējo un aizsmakušu balsi teic:

„Lai paliek, Gerda, — tas taču nebija lemts man... Es tikai gribu pastāstīt tev . . . par to, ko tu gaidīji."

„Nemoki sevi," viņa atmāj. „Es jau zinu tāpat — Klauss ir miris... Pēdējie vārdi skan kā no liela tāluma atlidojusi dvēsma, un atkal saulē iezibas sudrabotas stīgas.

„Jā. . ." pārnācējs dobji piebilst un, it kā pats ar sevi runādamies, klusi turpina: „Viņu ievainoja kādā trieciengājienā... Krievi bija nogriezuši atkāpšanās ceļu, un es aizvilku viņu kādās pamestās, sagrautās lauku mājās, ienaidnieka aizmugurē. Viņš cīnījās ar nāvi četrpadsmit stundas, bet es nespēju viņam palīdzēt, jo ievainojums bija pārāk smags... Apraku viņu zem vecas liepas un līdzeno kapu apklāju velēnām, lai ienaidnieki netraucētu viņa mieru..."

„Kur tas bija?"

„Kurzemē, — manā dzimtenē. To zemi tu, droši vien, nezini un nepazīsti, bet kad tā atkal reiz būs brīva, — es tevi aizvedīšu turp. Tā bija Klausa pēdējā vēlēšanās..."

(Turpinājums sekos)

KĀRĻA ŠAUMAŅA 30 DARBA G

J. PORIEŠA MĀKSLAS SALONĀ

28. oktobrī Bostonā J. Porieša mākslas salonā noslēdzās divu nedēļu izstāde, kuŗa radīja daudz pārrunu mākslas interesentu aprindās. Bija izstādījies Kārlis Šaumanis no Longailendas (Ņujorkas), lai ar šo skati atzīmētu savas mākslas ceļa 30 gadus.

K. Šaumanis ir pirmais latviešu gleznotājs, kas pēc otrā pasaules kaŗa 1946. g. ieradās Amerikā un kā bēgļu paraugs līdzināja tūkstošiem ceļu uz jauno kontinentu. Taču ilgie gadi Amerikā viņam materiālā ziņā bijuši diezgan sūri. Vēl tagad šis iemīļotais gleznotājs spiests strādāt fizisku krāsotāja darbu un tikai brīvos brīžus var veltīt tiešai mākslai. Tas nozīmē, ka izstāde gatavota ilgi, lai publikai izstādītu 31 darbu.

Mākslinieks nav centies agrāk pēc savas patstāvīgas izstādes, kaut arvien atsaucīgi piedalījies grupu izstādēs. Šaumanis ir pilnīgi pretstatā tiem jaunajiem gleznotājiem, kas tagad pēc mākslas skolas beigšanas steidzas rīkot izstādi pēc izstādes, bieži vien ar negatāviem darbiem.

No šī pie
jaunie var
jāzīmē cilv
sarežģītos s
tītos īsti u
nieks, kas
figūrālo da
slas akadē
lauka, kuŗ
un padarīt
gu ar trafa
maņa darb
pat klasisk
cildenās iz
panorāmā,
du. Spilgtā
uguņi, atbl
da vairāk
ņu.

Ar dze
vārdiem ir
priecīgs sk
tālu prom

Puse Ša
renesanses
Kursas etn
vaiņi, izstā
nereklāmē
maņa dar
īsā laikā,
bija citas

G. Upītes pirmo gleznu izstādi T

Dr. Lidija Barone

ATMIŅAS PAR MANU KRIŠJĀNI BA

II

Kad mans tēvs apprecējās un ģimene pieauga, tad tēva vecāki aizgāja paši uz savu dzīvokli. Vectēvam pacēlās problēma, kā kārtot dzīves nepieciešamās vajadzības. Ietaupījums bija izsīcis. Šinī bezcerīgajā posmā dēls nāca palīgā un piedāvāja savam darba spējīgam tēvam materiālu palīdzību, lai viņa tēvs varētu kalpot latviešu lietai.

Vectēvs, pedantiski kārtīgs būdams, sastādīja nolīgumu. Te bija paredzēti visi iespējamie gadījumi. Dēls dod tēvam un mātei zināmu summu mēnesī, dēls maksās mazāku summu tēvam gadījumā, ja māte mirst. Ja tēvs mirst, dēlam māte jāuztur. Gadījumā, ja dēls mirst, tēvs gādās par viņa ģimeni.

Vectēvs to skaitīja kā aizdevumu, bet mans tēvs kā ziedojumu sava tēva darbam. Vecāmāte skatījās tā: viena ģimene, viens ienākuma avots un visiem no tā jāiztiek. Vectēvam, turpretim, bija grūti būt atkarīgam no dēla.

Šis nolīgums pastāvēja kādu laiku, tad vectēvs saņēma vienreizēju iemaksu no Latviešu biedrības. Vēlāk kā atlīdzību par savu darbu vectēvs saņēma zināmu skaitu Latvju Dainu brīveksemplāru. Ienākumi bija niecīgi un vectēvs pierakstīja katru izdoto kapeiku. Tā visus šos gadus viņi dzīvoja ar ļoti aprobežotiem līdzekļiem. Bet manai vecaimātei bija savas vajadzības; vai kāda dāvana, vai kāds trauks atkal jānopērk, vai kāds nieks vectēvam, vai pašai kāda pavisam personīga vēlēšanās. Mans tēvs to ņemaz nevarēja iedomāties, ka viņa mātei kaut kas varētu trūkt. Tā bija klusa noruna

starp m
tiskam
teikt. M
duši,
bērnu l
upurējā
Vectē
un priek
mot brī
gātigo
manas
„Tas,
vajadzī
Vectē
no Krie
šu drau
kas viņ
menes
nodroši
tu, ko
māja. A
jutās s
sašķēlu
ti. Nāc
viens d
žībā u
rās arī
voja ti
no Pēte
kalendā
Pandre
Bet
August
mecenā
pie Rīg
tru. Tu
zīga ēk
lasījum
notika
nazija
bērnien
pils. B
iecerēj
nieku
tie net
vam d
bija m
gāku l

…EMLIS

ienaidniekiem, kuŗi devuši pavēles vismaz kādiem 6000 Ukrainā esošajiem nacionālajiem partizāniem) prāvas laikā arī piedzīvojušu juristu aprindās radīja minējumus, ka nez vai visā viņa vaļsirdībā neslēpjas kāds Kremļa āķis. Šī un citu iemeslu dēļ Stašinska vaļsirdīgais stāstījums atradās pavisam neticīgu jautājumu krustugunīs. Viss viņa stāsts par to ,kā viņš, nākdams no samērā pretkomūnistiskas ģimenes, 1950. gadā tapis par ukraiņu nacionālo partizānu un banderiešu izspiegotāju un pat par slepkavu jau Ukrainā, līdz pat pieteikšanās brīdim Berlīnes policijā tomēr izrādījās par tiesai neapgāžamu patiesību.

Likuma vārdā prokurors meistarspiegam Bogdanam Stašinskim par Vācijas territorijā izdarītu slepkavību un ukraiņu trimdinieku, kā arī par amerikāņu armijas izspiegošanu tomēr pieprasīja mūža ieslodzījumu pārmācības namā.

Stašinska aizstāvis savukārt lūdza tiesu nodarījumus neuzskatīt par slepkavībām („Mord"), bet tikai par nonāvēšanu jeb nogalināšanu („Totschlag"), ko apsūdzētais, kuŗš brīvprātīgi pieteicies vācu policijā, kā bezkritisks bende veicis Pad. Savienības valdības uzdevumā. Bez tam aizstāvis tiesu lūdza neaizmirst Stašinska traģisko, brīvībā dzīvojošiem grūti izprotamo jaunību totālitārā valstī un slavu dvēseles neizmērojamos plašumus.

(Nobeigums 6. lpp.).

Iegādājaties DAUGAVAS VANAGU izdotās

LATVISKĀS ZIEMSVĒTKU APSVEIKUMA KARTĪTES

Tās dabūjamas visās DV nodaļās, apvienībās un kopās, kā arī DV Grāmatnīcā, 123 Hurona ielā, Toronto 2B, Ontario, Canada.

Vienā komplektā ir 10 dažādas kartītes — četrkrāsainas iespiestas uz laba papīra un maksā, ieskaitot aploksnes, $ 1.25; atsevišķas kartītes — 15 centu. ATKALPĀRDEVĒJIEM ATLAIDE

Vairumtirgotājiem kartītes pieprasāmas pie DV KV Aprūpes daļas vadītāja A. Kvēpa, — 176 Hopedale Ave., Toronto 6, tel. HO 5-3066.

…š izskatītos tagad? Droši vien, tikpat …ņa vietā atnākušais . . . Ak, Dievs! — … tik daudz ciešanu! Vai tad nu nebūtu

…evas acis atkal aizvelk migla, piere …pa logu iespīdējusī pēcpusdienas saules …sirmus dzīparus viņas dzeltenpelēkajos … skrejā balojuši tikko divdesmit sešas … domas skrien atpakaļ pagātnē kā bites, …āko brīžu medu — to brīžu, kuŗu bijis

…šās laimes mirkļi nav sirdij atgūstami, …brīvoties no pagātnes baigo dienu žņau… nerunājot par neganto pārdzīvojumu …nav nomazgājamas pat ar visskaidrāko …alojamas ar vislabāko vīnu.

…s viesis atgriežas istabā tikpat kluss un …s un, kad tā pamāj viņam sēsties pie …satverdama vīna pudeli, lai piepildītu …uzliek tās rokai savējo un aizsmakušu

…Gerda, — tas taču nebija lemts man… …stāstīt tev . . . par to, ko tu gaidīji."

…i," viņa atmāj. „Es jau zinu tāpat — … Pēdējie vārdi skan kā no liela tāluma …, un atkal saulē iezibas sudrabotas stī…

…ācējs dobji piebilst un, it kā pats ar … klusi turpina: „Viņu ievainoja kādā … Krievi bija nogriezuši atkāpšanās ceļu, …ņu kādās pamestās, sagrautās lauku mā… …aizmugurē. Viņš cīnījās ar nāvi četrpads… es nespēju viņam palīdzēt, jo ievaino… smags… Apraku viņu zem vecas liepas …apklāju velēnām, lai ienaidnieki netrau… . ."

…a?"

— manā dzimtenē. To zemi tu, droši vien, …isti, bet kad tā atkal reiz būs brīva, — … turp. Tā bija Klausa pēdējā vēlēšanās…"

(Turpinājums sekos)

Gara Kultūrai

KĀRĻA ŠAUMAŅA 30 DARBA GADU IZSTĀDE

J. PORIEŠA MĀKSLAS SALONĀ BOSTONĀ

28. oktobrī Bostonā J. Porieša mākslas salonā noslēdzās divu nedēļu izstāde, kuŗa radīja daudz pārrunu mākslas interesentu aprindās. Bija izstādījies Kārlis Šaumanis no Longailendas (Ņujorkas), lai ar šo skati atzīmētu savas mākslas ceļa 30 gadus.

K. Šaumanis ir pirmais latviešu gleznotājs, kas pēc otrā pasaules kaŗa 1946. g. ieradās Amerikā un kā bēgļu paraugs līdzināja tūkstošiem ceļu uz jauno kontinentu. Taču ilgie gadi Amerikā viņam materiālā ziņā bijuši diezgan sūri. Vēl tagad šis iemīļotais gleznotājs spiests strādāt fizisku krāsotāja darbu un tikai brīvos brīžus var veltīt tiešai mākslai. Tas nozīmē, ka izstāde gatavota ilgi, lai publikai izstādītu 31 darbu.

Mākslinieks nav centies agrāk pēc savas patstāvīgas izstādes, kaut arvien atsaucīgi piedalījies grupu izstādēs. Šaumanis ir pilnīgi pretstatā tiem jaunajiem gleznotājiem, kas tagad pēc mākslas skolas beigšanas steidzas rīkot izstādi pēc izstādes, bieži vien ar negatīviem darbiem.

No šī piedzīvojušā mākslinieka jaunie var daudz ko mācīties, kā jāzīmē cilvēku augumi dažādos sarežģītos stāvokļos, lai tie izskatītos īsti un nesalauzti. Mākslinieks, kas beidzis prof. Tilberga figurālo darbnīcu Latvijas mākslas akadēmijā, nebaidās no šī lauka, kuŗu jaunie censās apiet un padarīt glezniecību vienpusīgu ar trafarētiem sižetiem. Šaumaņa darbos cilvēki ir veselīgi, pat klasiski, un novietoti kādās cildenās izdarībās lielajā dabas panorāmā, pauž suverēnu iespaidu. Spilgtās krāsas, Jāņu dienu uguņi, atblāzmas, tautas tērpi rada vairāk kā svētdienīgu noskaņu.

Ar dzejnieka Nik. Kalniņa vārdiem ir jāizsaucas: „Kam tik priecīgs skan man līgo, Kaut es tālu prom no mājām."

Puse Šaumaņa darbu runā par renesanses tradīciju pārnešanu Kursas etnografiskā fonā. Cik dzīvaini, izstādē neviens šos darbus nereklāmēja, bet šī svarīgā Šaumaņa darbu puse izgāja tautās īsā laikā, atstājot tos darbus, kas bija citas uzsveres radīti un kuŗos mākslinieks bija mēģinājis parādīt savu otro seju.

Osv. Akmentiņš

Dr Miķelis Valters uzrakstījis jaunu grāmatu par Baltijas valstīm

Bij. Latvijas pagaidu valdības ministrs un ilggadīgs Latvijas sūtnis Dr. M. Valters publicējis jaunu grāmatu vācu valodā, kas saucas „Das Verbrechen gegen die Baltischen Staaten". Autors šajā darbā ielicis daudz jaunu svarīgu materiālu, kas apgaismo triju valstu traģēdiju. Grāmatu viņš izdevis pats, ieguldīdams visus savus personīgos līdzekļus. Dr. Valters ir tajās domās, ka pašlaik gatavojas lieli notikumi, un mēs nedrīkstam aizmirst savu zemi. Sevišķi autors akcentē Vācijas un Francijas jaunās attiecības. Tur var rasties baze mūsu ceļam uz jaunu nākotni. Tā ir laikmeta prasība, ka mēs rūpējamies par savu tautu un zemi un nevis kāda egoistiska dziņa. Grāmata ir 244 lp. bieza un maksā tikai $ 2,25. To var pasūtināt pie Ad. Sildes, Zuckerbergerstrasse 153, Stuttgart - Bad Cannstatt.

Pēteris Ērmanis

BĒDĪGA NOSKAŅA

Ir ripojuši mūža rati,
Ir vedis ceļš, jau gana garš,
No Smiltenes uz Ingolštati.
Bij prieks un miers, bij posts un karš.

Šķiet, nelūkošos, laimīgs vaigā
Reiz latvju laukā apsētā,
Bet gulšos miegā vēsi maigā
Te kādā svešā kapsētā.

RĪGĀ MIRUSI DZEJNIECE LILIJA AUZA

Šogad lielajam aizsaulē aizgājēju pulkam vēl pievienojusies dzejniece Lilija Auza. Viņa mirusi 62 gadu vecumā 11. oktobrī Rīgā. Pēdējā dusā izvadīta uz Meža kapiem 13. oktobrī. Dzejniece atstājusi krietnu literāro mantojumu.

Dzejniece Lilija Auza (īstā vārdā Lolija Lūse) dzim. 1900. g. 11. decembrī Adulienā kā lauksaimnieka meita. Beigusi ģimnāziju, pievērsās rakstniecībai, publicējot savus darbus Brīvā Zemē, Daugavā u. c. Viņas dzejoļi sakopoti: Vēju melodijas, Mirdzošā zeme un Saules vainags. Dzeju raksturo gaišsoši romantiska noskaņa un pozitīvisms, kas vairāk balstās zemnieciskā iedzimtībā, nekā filozofiskos meklējumos. Sviniga un izkrāsota viņas mīlestības lirika.

Skolēnu teātrim A. sarakstījusi lugu „Zied rudzi". Šis grāmatas nelaikei iznāca neatkarības laikā.

Drīzi pēc Jāņa Veseļa nāves dzejniecei piemeklēja sirds lēkme un viņa visu vasaru ārstējās slimnīcā. Kādu laiku viņa pavadīja Dubultos un veselību mazliet uzlaboja. Atgriežoties Rīgā, ārsts viņai noteicis gultas režīmu, bet dzejniece nav klausījusi padoma.

27.septembrī viņa rakstīja uz Ameriku šādas rindas: „Mana slimība joprojām ir svārstīga. Jūtos nogurusi, bet dažbrīd arī labi. Turēšos, cik jau nu būs iespējams. Varbūt, ka vēl noturēšos ilgi un tad laidīšos krēslainos dziļumos, kur visiem pietiek telpas . . . Nu tas ir noticis.

O. A.

G. Upītes pirmo gleznu izstādi Toronto atklāja LNAK kultūras daļas vad. J. Mežaks.

LIELA DZIESMU DIENA HAMILTONĀ

Pēc koncerta koristi un klausītāji ilgi sumināja (uzņ. no kreisās:) diriģ. V. Aldiņu, I. Breikšu, brīvmāksl. E. Karlsoni - Bērziņu, komp. J. Norvili, dzejn. V. Tomu, diriģ. I. Saksu un diriģ. L. Albertiņu. J. Līgera uzņ.

Tālos Konektikatas Rotas dziedoņus apmeklētāji (pilna zāle) saņēma ar ilgstošiem aplausiem. Un nevīlās. Jau pirmajā dziesmā Jāzepa Vītola „Karalis un bērzlapīte" gan koris uzrādīja tīru intonāciju, gan arī diriģents Valdis Aldiņš mūzikālu, teksta it raksturīgu izpratni — iztēli.

Aldiņš ir mūziķis, kas savus nodomus prot reālizēt un jau ar pašu pirmo dziesmu iemantoja klausītāju simpatijas un uzticību. Viņa interpretācijā pulsē ritma dabīgums. Mūzikālos nodomos ir mērķtiecība un nerimtīga degsme. Tas aizrauj kori, tas aizrauj klausītājus, par ko tik spoži liecināja viņa vadītās kopkoŗa dziesmas. „Rotas" koris apm. 35 dziedātāju sastāvā ir skaista vienība, un vienīgi līdzsvaram ar citām balsīm basos vēl derēja kāda balss klāt — sevišķi zemākā tesiturā. Bet mēs esam trimdā un mums bieži vien savas vēlēšanās ir jāapklusina, lai arī kā tās smelgtu. Kur gan paliek mūsu koŗa mākas vecmeistars prof. Ādolfs Ābele, kas reiz dzimtenē pavēra koŗa dziesmas interpretācijā tik pārsteidzošu svaigumu, dziļumu? Kur paliek vīru koŗa meistars Roberts Zuika? Šai trimdas jucekļīgā dzīvē nu bieži ir kori, kam trūkst diriģentu. Tāpēc runājot par „Rotas" koŗa basiem tas nav pārmetums, bet vienīgi konstatējums. Basu līdzsvara reizēm pietrūka arī nākošā Barisona „Ceļa jūtis" dziesmā soprānu intonācijas grūtībās, sevišķi spēcīgajos augsto nošu posmos. Arī Imanta Saksa dziesmā „Miķelnīcas zied" (asteres, kas zied ap Miķeļiem bāli mēļiem ziediem) romantiskā jūsmā rakstītu un tā arī atskaņotu, soprānu augsto nošu klusāka dziedāšana būtu panākusi lielāku iespaidu. Bet arī tā klausītājiem dziesma patika un tā bija jāatkārto, kā arī pelnīti tika godināts autors. Pirmatskaņojumu piedzīvoja mana „Kalna bērēji" dziesma. Arī tā bija jāatkārto un likās, ka atkārtojumos ,kā tas bija manāms arī citās dziesmās, piem., manis sabalsotā tautas dziesmā „Tumsa, tumsa, kas par tumsu", koris dziedāja ar jo siltāku balss tembru, pacilātāk. Emila Melngaiļa sabalsotās „Tumša nakte, zaļa zāle" (viena no latviešu skaistākajām tautas dziesmām, kā prof. Vītolu reiz dzirdēju izsakāmies — Vācijā, nometņu laikos) dziedājums bija tīrs, saskaņīgs. Gan krietni lēnāks temps būtu atvēris šīs pieguļnieku dziesmas lielāku īpatnību, teiksmainību. Veselīgi raksturojošs, iezīmīgs tulkojums bija Alfreda Kalniņa „Ai vanagi, vanadzēn" un Jēkaba Graubiņa „Griežiet ceļu" t. dz. apdarēs. No sajūsminātiem klausītājiem koris atpirkās ar Valentīna Bērzkalna t. dz. sabalsojumu „Uz kalniņa rotāt gāju", kas noslēdza koncerta I daļu, ko tik skaisti ar poētisku smalkjūtību ievadīja dzejniece Velta Toma ar Jāņa Medeņa, tālā svešuma dzejnieka un pati savām dzejām.

Koncerta otrā daļā dziedāja apvienotie Rotas, Sv. Katarīnes - Niagaras un Hamiltonas Latviešu biedrības jauktie koŗi, pāri par 100 balsu. Ja nemaldos, tad jaundibinātam Sv. Katarīnes - Niagaras jauktam korim šī bija pirmā lielākā dziesmu diena ārpus „sava pagasta" robežām. Apsveicu no sirds! Apsveicu viņu vadoni — Ludmillu Albertiņu. Vien tas būs, ko paši darīsim. Viņas vadībā kopkori dzirdējām Alberta Jēruma sabalsoto „Ej, saulīte, drīz pie Dieva", Alfrēda Kalniņa „Ūdensrožu vainags" un Jāņa Cīruļa „Maldi". Lai arī katram diriģentam atkarībā no viņa rakstura ir sava interpretācija, tad tomēr autors pats ir jāuzskata par pirmavotu, piem. „Maldi" tagad skanēja braši, pat draiski. Šai sakarībā nāk prātā šinīs pašās telpās kāds cits kopkoris, kad „Maldus" diriģēja pats tās autors, paverdams noblu atturību, reizē ar lirisku, ilgu pilnu smeldzi. Komponists Imants Sakss diriģēja Volfganga Dārziņa „Bāleliņa līgaviņa", Jāzepa Vītola „Rīgā pirku sirmu zirgu" un Emīla Melngaiļa „Jo dziedāju, jo skanēja" dziesmas. Pēdējā ir nesevišķi izdevies sākuma variants no viņa skaistās latgaliešu tautas dziesmas „Gaismeņa ausa". „Bāleliņa līgaviņa" dziesmā diriģents ar savu stingri nosvērto ritmu sasniedza dziesmas it krāšņu sazarojumu. Pilnīgi pievienojos Saksa ieskatam, ka tautas dziesmas dziedāšana prasa izturētu, ritma stingrību. To man bija izdevība dzimtenē vērot, klausoties Nīcas suitu dziesmu pulkus. Gan dažbrīd nedaudz dažādības rodot tembrā, dinamikā, bet ne ritma maiņās. Atšķirība gan bija starp saucošām (teicošām) un dziedošām meldijām, bet aizvienam pārliecībā kaistoši, izturēti.

So koncertu noslēdza kopkoŗa dziedātās Jāzepa Vītola „Gaismas pils" un Jurjānu Andreja kantāte „Tēvijai" Valda Aldiņa vadībā, ar solisti Elfrīdu Karlsoni - Bērziņu, Imanta Saksa klavieŗu pavadījumā. Aldiņa ritmiskais un mūzikālais tvērums bija ļo iespaidīgs. Nosvērtā degsmē, smagnējā aizrautīgā pilnskaņā, no koristiem izvelkot maksimālo gan elpas, gan balss izturības ziņā, Aldiņš it kā pacēla liesmojošu lāpu mūsu dziesmotā Gaismas pilī! Ja tā šīs dziesmas dziedās arī citi kori, tad Klīvlendas Dziesmu svētki 1963. gadā izvērtīsies latviešu dziesmas manifestācijā. Bija daudz rožu gan dzejniecei, gan diriģentiem, gan dziesmu komponistiem un arī šī vakara rīkotājiem — koŗa priekšniecei Ilgai Breikšai.

Līdz ar dzejnieku gribas teikt:

„ . . . Bet es ticu: saules kalnu sabērs!
Tūkstoš tecētāji ilgas krās
no tās zemes, kuŗu ganiņš pārnes
rieta stundā savās pastalās!"

Jānis Norvilis

MĀKSLAS CHRONIKA

Austrālijā, Melburnā, tikko iznākusi tautas deju burtnīca, kuŗā ievietotas pavisam 16 dejas līdz ar notīm un pamācībām. Burtnīca papildināta ar attēliem. Šim nolūkam Latviešu apvienības Austrālijā Kultūras fonds piešķīra 150 mārc. pabalstu un tautas deju kopas sākušas gatavot jau arī nākošās burtnīcas. Tā kā burtnīcas ir domātas pārdošanai visā brīvajā pasaulē, tad šis pasākums ir ļoti apsveicams un šis lielais ieguvums visām tautas deju kopām. Latviešu tautas deju burtnīcas pasūtināmas pie A. Grimma, 33 Greenbank Crescent, Pascoe Vale, Vic., Australia.

Dr. Lidija Barone

ATMIŅAS PAR MANU VECTĒVU KRIŠJĀNI BARONU

II

Kad mans tēvs apprecējās un ģimene pieauga, tad tēva vecāki aizgāja paši uz savu dzīvokli. Vectēvam pacēlās problēma, kā kārtot dzīves nepieciešamās vajadzības. Ietaupījums bija izsīcis. Šinī bezcerīgajā posmā dēls nāca palīgā un piedāvāja savam darba spējīgam tēvam materiālu palīdzību, lai viņa tēvs varētu kalpot latviešu lietai.

Vectēvs, pedantiski kārtīgs būdams, sastādīja nolīgumu. Te bija paredzēti visi iespējamie gadījumi. Dēls dod tēvam un mātei zināmu summu mēnesī, dēls maksās mazāku summu tēvam gadījumā, ja māte mirst. Ja tēvs mirst, dēlam māte jāuztur. Gadījumā, ja dēls mirst, tēvs gādās par viņa ģimeni.

Vectēvs to skaitīja kā aizdevumu, bet mans tēvs kā ziedojumu sava tēva darbam. Vecāmāte skatījās tā: viena ģimene, viens ienākuma avots un visiem no tā jāiztiek. Vectēvam, turpretim, bija grūti būt atkarīgam no dēla.

Šis nolīgums pastāvēja kādu laiku, tad vectēvs saņēma vienreizēju iemaksu no Latviešu biedrības. Vēlāk kā atlīdzību par savu darbu vectēvs saņēma zināmu skaitu Latvju Dainu brīveksemplāru. Ienākumi bija niecīgi un vectēvs pierakstīja katru izdoto kapeiku. Tā visus šos gadus viņi dzīvoja ar ļoti aprobežotiem līdzekļiem. Bet manai vecaimātei bija savas vajadzības; vai kāda dāvana, vai kāds trauks atkal jānopērk, vai kāds nieks vectēvam, vai pašai kāda pavisam personīga vēlēšanās. Mans tēvs to nemaz nevarēja iedomāties, ka viņa mātei kaut kas varētu trūkt. Tā bija klusa noruna starp māti un dēlu, ko pedantiskam tēvam nemaz nevarēja teikt. Mēs, latvieši, esam pieraduši, ka vecāki upurējas savu bērnu labā. Mūsu ģimenē dēls upurējās sava tēva idejām.

Vectēvam tā bija gandarījuma un prieka pilna diena, kad, saņemot brīvās Latvijas valdības bagātīgo pensiju, un ieliekot to manas mātes rokās, varēja teikt: „Tas, vedekliņ, mūsu ģimenes vajadzībām."

Vectēvam nebija viegli šķirties no Krievijas, atstāt savus latviešu draugus, atstāt Stankēvičus, kas viņu uzskatīja par savu ģimenes cilvēku, atstāt materiāli nodrošinātu dzīvi un to komfortu, ko sniedza krievu muižnieka māja. Atbraucot uz Latviju, viņš jutās sāpīgi vīlies; latvieši bija sašķēlušies un vairs nebija vienoti. Nāca arī citi sāpīgi sitieni; viens draugs pēc otra aizgāja mūžībā un 1914. gada vasarā šķīrās arī Baronmāte. Viņu pārdzīvoja tikai viens vienīgs draugs no Pēterpils laikiem, Jūrniecības kalendāra redaktors — Ansis Pandrevičs.

Bet vectēvam draugu netrūka. Augusts Dombrovskis, latviešu mecenāts, ierīkoja Vecmīlgrāvī, pie Rīgas, latviešu kultūras centru. Tur bija Ziemeļblāzma, milzīga ēka teātra izrādēm, priekšlasījumiem un tās koptā dārzā notika bērnu svētki. Tad proģimnazija un bērnudārzs strādnieku bērniem, un beidzot Burtnieku pils. Burtnieku pili Dombrovskis iecerēja kā latviešu gara darbinieku un mākslinieku mītni, lai tie netraucēti varētu nodoties savam darbam. Maksa par dzīvokli bija minimāla. Šeit īsāku vai ilgāku laiku pavadīja lielākā daļa mūsu rakstnieku, dzejnieku un mākslinieku.

1908. gadā Augusts Dombrovskis aicināja vectēvu uz Burtnieku pili un pasniedza viņam tās atslēgu. Šeit klusumā Baroni dzīvoja, šeit mira Baronmāte, šeit viens pats lielā mājā pārlaida arī kaŗa satraucošās dienas. Pirms Baronmātes nāves dzīve bija patīkama. Pa svētdienām aizvien saradās ciemiņi. Tie bija latviešu gara darbinieki un sarunu centrā aizvien bija latviešu tautas intereses. Tie nelietoja reibinātājus dzērienus un kārtis arī nespēlēja. Nevarēšu visus uzskaitīt, kas Baronu mājas parasti apciemoja. Minēšu tikai Frici un Ludi Adamovičus, Dr. Butuli, adv. Kreicbergu, mācītāju Olavu, skolotāju Dinsberģi. Tāpat nāca Maskavas laika dēli un meitas, kuŗi tagad pildīja atbildīgas vietas. Tāpat arī lauku un pilsētu skolotāji. Baroni savus viesus nešķiroja ne stāvokļa, ne bagātības pēc. Strādnieku viņi tāpat cienīja kā studēto. Pie viņiem visi jutās nepiespiesti un mīļi gaidīti.

1919. gadā, no kaŗa izkaisīti, pārradāmies mājās, Rīgā, un vectēvs pārnāca pie mums dzīvot. Mūsu atkalredzēšanās bija skumja, jo mans vecākais brālis bija savu jauno dzīvību atdevis par savu tēvuzemi. Mēs visi, izņemot manu māti, bijām aizņemti darbā vai skolā. Mana māte lasīja priekšā laikrakstus un grāmatas.

Tagad viņš varēja atļauties sev to, ko līdz šim nebija varējis — satikties ar cilvēkiem bez laika ierobežojumiem. Likās, ka viņš vairs negribēja būt viens, bet izjust, ka ir mīļots ģimenes loceklis. Viņš mūsu mājās bija kā labais gars, kluss, mierīgs, saticīgs, ar humoru, centās mūs saprast un nekad neteica, ka viņa laikā bijusi labāka jaunatne.

1922. gada rudenī saaukstējās un nekādi ārstniecības līdzekļi vairs nelīdzēja. Lēnām, kā svece, izdega viņa dzīves uguns.

Kr. Barons bija viens no tiem nedaudz laimīgajiem, kas visu savu dzīvi cīnījās par Latviju un kā uzvaras algu saņēma sev pārklātu brīvās Latvijas karogu.

★

Kad sāku atcerēties savu vectēvu manās bērnu dienās, tad redzu viņu kā slaidu vīru, ar stingru un vingru gaitu un taisnu stāju. Šī ķermeņa vingrība nebija nejaušība, jo visu mūžu vectēvs nodevās fiziskām nodarbībām. Auksts ūdens viņam bija viens no veselības avotiem.

Jaunākos gados piekopa rīta vingrošanu un, būdams mājskolotājs pie Stankēvičiem, uzskatīja bērnu fizisko audzināšanu. Vasarā bez regulārās rīta vingrošanas un peldēšanas vadīja divi reizes nedēļā ilgākas sporta nodarbības. Ziemā visi slidoja.

Es gan nekad netiku redzējusi savu vectēvu vingrojam. Tanī laikā viņš vingrošanu bija apmainījis pret malkas ciršanu, ūdens spaiņu vilkšanu no akas gan saimniecības, gan dārza vajadzībām. Bez tam viņš katru dienu devās 2—3 stundu garos pastaigu gājienos. Tos viņš turpināja arī tad, kad pārnāca pie mums uz Rīgu un būdams jau 84 gadus vecs. Tikai beidzamajā pusgadā viņš palika vārgs. Pēdējās vasaras pavadījām Turaidā un te viņš mūs apgādāja ar skaidro dzeramo ūdeni no patālās Gutmaņa alas avota.

Drēbes viņam bija vēl no Krievijas. Dažai jau bija tāda zaļgana krāsa, bet mēs nekā nevarējām viņu pierunāt uzšūt jaunas drēbes. Viņam tās bija ērtas un labas un pušu taču neesot. Ap vienu cepuri bija īsta cīņa. Uzvarēja viņš. Mums ļoti nepatika, ka vectēvs staigā mētelī, kam bija pelerīna, — kā no pagājušā gadsimta. Bet vectēvs atbildēja, ka neesot nekāds modes āksts.

★

Kas attiecās uz mūsu valodu, tad vectēvs teica, ka mums jābūt lepniem uz tik bagātu un skaistu valodu. Viņš runāja tīru, skaistu valodu un to pašu arī no mums prasīja.

Tautas dziesmas viņš ņēma par pamata uzbūvi mūsu valodai, jo tā ar tik maz vārdiem un gleznām tik daudz izteic. Tautas dziesmu vienkāršais stils saskanēja ar viņa rakstura, jo viņš arī pats bija vienkāršs un skaidrs. Viņam bija sveša liekulība un patoss.

Vectēvs bija ieaudzis tautas dziesmu izteiksmes bagātībā. Viņš manu māti apzīmēja ar vienu vienīgu vārdu — vedekliņ', pūpoliņ'.

Kādā savā dzejolī, veltītu manai mātei, aicina to kopā ar viņu tautas dziesmas palasīt, sakot, ka tās viņai došot spēku, atpūtu un sirdsmieru. Viņa vēlēšanās bija, lai visi iemīļotu tautas dziesmas, atrastu tur spēka avotu dzīvei un darbam.

Mana māte palīdzēja vectēvam sagatavot tautas dziesmu izlasi. Viņa apbrīnoja vectēva atmiņu. Kad viņa sākusi lasīt kādu dziesmu, viņš to pabeidzis. Tikai ar ļoti retiem izņēmumiem māte visu dziesmu nolasījusi.

Vectēva otrā sirdslieta bija izkopt mūsu valodu, atbrīvot to no svešu tautu ietekmes gan atsevišķos vārdos, gan formas, gan teikumu uzbūvē. Pie vectēva, kā pie autoritātes griezos, kad man likās, ka īsti pareizi mums skolā latviešu valodu nemāca. Tā, kad skolotājs pārrunāja klasē „r" lietošanu, mēs, skolnieces, smējāmies un sacerējām pantiņus, pārspīlējot mīkstā „r" lietošanu. Man par lielu pārsteigumu vectēvs domāja gluži tāpat kā skolotājs un pamācīja, lai tik uz priekšu īstā vietā, tikai nepārspīlējot, „r" mīkstinot.

Vectēvs bija nemierā ar manu uzvārda rakstību, lietojot vīriešu dzimtas galotni. Tā kā latvietim jārakstot savu uzvārdu ar sieviešu dzimts galotnēm. Krievu tautības sievietes jau kopš seniem laikiem lietojot sieviešu dzimts galotni un pie tam tās viņam nekādas grūtības, nedz nepatikšanas nesagādājot.

★

Vectēvs ticēja Dievam un dvēseles nemirstībai. To viņam bija bērnībā māte mācījusi. Vēlākajā dzīvē, nodarbojoties ar astronomiju un botaniku, vectēvs tanīs izjuta Dieva likumus, esamību un vareņību. Savu dzīvi viņš centās ar to saskaņot un dzīvot pēc Dieva likumiem.

Vectēva bērnībā, tāpat arī vēlākos gados, Latvijā bija vācu tautības mācītāji, kuŗiem vairāk interesēja piekopt vāciešiem labvēlīgu politiku nekā sludināt patiesos Dieva vārdus. Pret šiem mācītājiem kā pret saviem politiskiem pretiniekiem vērsās atmodas laikmeta darbinieki. Vectēvs baznīcu neapmeklēja, tādēļ zinu, cik grūti viņam bija sevi pārvarēt un likt to mācītājam salaulāt. Citu iespēju padarīt laulību likumīgu toreiz nebija.

Vēstures ratam uz priekšu ejot, mainījās arī vectēva nostāja pret baznīcu un mācītājiem, jo latviešu mācītāji sāka nomainīt vāciešus. Viņam bija lielas prasības no mācītājiem, viņš vēlējās tos redzēt kā dvēselīgi skaidrus cilvēkus un savas tautas aizstāvjus. Vectēvs ļoti cienīja daudzus mācītājus — T. Grīnbergu, nelaiķi archibīskapu, Vili Olavu, L. Adamoviču, kā arī citus. Viņam patika šo mācītāju sirsnība un vienkāršība. Liekuļota dievbijība viņam derdzās. Mūsu mājās reliģiskas dabas jautājumus tikai pa retam pārrunāja. Toties vairāk ētiskas dabas jautājumus, tādus, ar kuŗiem saskārās ikdienas dzīvē ģimene, sabiedrība, politika vai tā la pagātne.

Latvieši Kanādā

Tautas augstskola sāk priekšlasījumu vakarus

Pagājušās otrdienas vakarā Toronto Sv. Andreja b-cas telpās V. Upeslācis TLTA priekšlasījumu un diskusiju ietvaros referēja par temu Kanadas iedzīvotāju politiskā ievirze.

Referents vairāku gadu rūpīgo pētījumu rezultātus iztirzāja 5 punktos, apskatīdams veco anglu - sakšu rojālistu vēsturiski pamatoto ienaidu pret Sav. Valstīm, kas, tiem par tradiciju kļuvis, pat pašreizējos saspīlējumu laikos neatļauj skaidri saskatīt, no kuŗas puses draud briesmas. Arī Kanadas garīdzniecība pārāk vienpusīgi vadās no domas, ka, nepretojoties jaunumam, ar labu vien varētu pārvarēt komūnismu.

Otrais pasaules kaŗš komūnistiem pavēris plašas iespējas iefiltrēt savas mācības un maldu jēdzienus Kanadas jaunatnē un inteliģencē. Šim apstāklim ļoti palīdz vietējā izglītības un skolu politika, jo šeit stingri turas pie audzināšanas metodēm un principiem, kas Eiropā jau atmesti īsi pēc 1. pasaules kaŗa, tādējādi par apm. 50 g. atpaliekot aiz Eiropas sasniegumiem izglītības veicināšanā. Eiropā jauniešus skolās māca patstāvīgi domāt, tos sagatavo dzīvei. Te — skolēniem mechaniski jāiemācās uzdotais, fantazija netiek attīstīta, patstāvīgus spriedumus neprasa.

Beigās runātājs pievērsās vienaldzīgajiem ieceļotājiem, kuŗus šeit interesē vienīgi materiālā labklājība un kuŗi politikā atbalsta to partiju, kas tādu sola. Novērojumi rādījuši, ka visvairāk šādu politiski vienaldzīgo sastop holandiešu, vācu un itaļu ieceļotājos.

Vakara apmeklētāji, pārstāvot gan vecāko, gan vidējo un jauno paaudzi, daudzi ar vairāku zemju universitāšu gradiem, dzīvi piedalījās diskusijās, kuŗas, aldermanei Marg. Campbel ierodoties, nezaudējot spraigumu, turpinājās angļu valodā. M. Campbel'a debatēs izskaidroja un aizstāvēja kanadiešu viedokli, parādīdama arī savu draudzīgo nostāju iepretim latviešiem un citu tautību grupām, jo viņa labi izprot komūnisma darbību un atbalsta Eiropas ieceļotāju komūnisma apkaŗošanas centienus.

TORONTO

Svētdien, 11. novembrī, plkst. 6 vakarā DV Toronto nodaļa rīko Lāčplēša svētkus nodaļas namā, 123 Huron ielā.

Vakaru ar svētbrīdi ievadīs māc. A. Čops. Par kaŗavīru varonību runās LKOK kpt. Kuršinskis. Sekos priekšnesumi. Savus dzejas darbus skandēs Biruta Senkēviča un Indra Gubiņa. Tonija Krūka apsolījusi stāstu un Anita Bencone — deklamācijas.

Savstarpējā sadarbības līga Toronto bija noorganizējusi demonstrāciju pie Sav. Valstu konsulāta mītnes, lai apliecinātu pateicību prezidentam Kenedijam par nelokāmo stāju Kremļa agresīvās politikas apturēšanā. Notikumu atzīmēja vairākas Toronto raidstacijas.

Toronto studenšu korporāciju kopas rīkotā pēcpusdienas tēja pulcējusi ap 200 apmeklētāju.

Vakaru atklāja kopas seniore Amoliņa. Koncerta daļā piedalījās dziedone E. Zīverte, pianiste A. Grigale un ar deklamācijām — D. Brastiņa.

H. Merca darināto tautisko svečturi laimēja viesis no Hamiltonas.

Sarīkojums deva apm. $ 850 skaidru atlikumu Stipendiju fondam.

Dainas koŗa koncerts 3. nov. pl. 8.00 vak. Parkdale Collegiate, 209 Jameson Ave.

Mākslinieka T. Grinberga izstādi 10. novembrī atklāj Sv. Barnaba baznīcas sarīkojumu zālē.

Mākslinieku vienības Latvis rīkoto gleznu izstādi 22. novembrī White mākslas galerijā atklās ģenerālkonsuls R. Braisons. Skate ilgs līdz 21. decembrim.

Jaunās gleznotājas Guntas Upītes pirmo darbu skati atklāja pag. svētdien. Tā bija pulcinājusi necerēti kuplu mākslas cienītāju pulku. Izstādi atklājot, LNAK Izglītības un kultūras nozares vadītājs J. Mežaks izteica prieku, ka jaunā māksliniece savu pirmo darbu skati veltī latviešu sabiedrībai.

Guntu Upīti kā bij. lielgaidu pirmās darbu skates gadījumā sveica Gaujas gaidu vienības pr-ce vad. M. Vilka, pasniedzot ziedus un velti. Māksliniece saņēma arī daudz ziedu un apveikumu.

No plašā darbu klāsta jau pirmajā dienā puse pārgāja skates viesu īpašumā. Izstādē redzami 43 darbi. Skati slēdz piektdien, 2. novembrī, plkst. 9 vakarā.

O. K.

Sv. Jāņa draudze 18. novembrī pēc dievkalpojuma Trīsvienības baznīcā paredzējusi draudzes vakaru ar patriotisku programmu. Tās izpildīšanā piedalīsies Maija Gaiķe un Voldemārs Pukats. Par mūzikālo daļu rūpēsies draudzes koŗa diriģents J. Baruss.

Sv. Jāņa draudzes iesvētes mācības jauniešiem, kas vecāki par 16 gadiem, sāksies 4. novembrī. Pieteikšanās pie draudzes mācītāja.

Naudas loterija, ko par labu dievnama ērģeļu iegādei rīko Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja, notiks 24. novembrī. Vēl dabūjamas dažas ložu grāmatiņas un lozes pie dāmu komitejas darbiniecēm. Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš - bazārs notiks Trīsvienības baznīcas sanāksmju telpās sestdien, 1. decembrī. Ziedojumus bazāram ar pateicību saņems dāmu komitejas darbinieces.

HAMILTONA

Mācītājs Ed. Pavasars salaulājis Aivaru Daumantu ar Rasmu Ķikauku.

LONDONA, ONT.

Š. g. 27. oktobrī Londonas latviešu teātŗa trupa T. Zandersona režijā uzveda Hugo Raudzepa komēdiju Mārtiņciems. Visi tēlotāji bija savu uzdevumu augstumos — viņi tuvojās profesionāliem aktieŗiem. Diemžēl dažas lugā attēlotās situācijas latviešiem ir svešas. Skatītājiem tajās bija grūti iedzīvoties. Dažu tēlotāju valoda arī varēja būt skaidrāka. Tomēr apmeklētāji ar lielu interesi un uzmanību sekoja izrādei un pateicās skatuves māksliniekiem ilgstošiem aplausiem. Režisoram pasniedza ziedus, kuŗus viņš sadalīja tēlotājiem. Sevišķi jāpateicas dekorātoram H. Rasmanim par skaistām dabas ainavām un lugas saturam atbilstošiem ēku attēliem. Izrāde bija labi apmeklēta. Ps.

VANKUVERA, B. C.

Britu Kolumbijas DV nodaļas kārtējā biedru vakarā pārrunāja arī jautājumu par iespējām iegūt latviešu vajadzībām nekustamu īpašumu Vankuverā.

Par labi veikto darbu organizācijas aktīvie biedri saņēma centrālās vadības piešķirtās goda zīmes un atzinības rakstus.

Mākslin H. Luris. bija dāvājis gleznu, ko izlozējot guva nozīmīgu summu nodaļas darba turpmāko plānu reālizēšanai.

Ojārs Kalns šoruden bija vienīgais Britu Kolumbijas universitātes students, kas ieguva zinātnisko gradu (Bachelor of Architecture) architektūras fakultātē.

PASKAIDROJUMS

LNAK paskaidro, ka mūsu laikrakstam piesūtītā apvienības valdes sēdes atreferējumā kļūmes dēļ līdzšinējais Izglītības un kultūras tēlotājas mākslas nozares referents E. Krūmiņš pieminēts kā lietišķās mākslas referents. Pēdējo posteni mākslinieks E. Krūmiņš nav pildījis.

Ontario provinces gubernātors svinīgā ceremonijā ieveda amatā premjēra J. Robarta jaunos kabineta ministrus. Uzņēmumā J. Robarts uzrunā svinīgā brīža dalībniekus. Pie galda gubernātors Keilers Makejs. Foto JAK

TICĪBA STIPRINA UN ATVIEGLO CIEŠANAS

DR. ED. UPENIEKA PRIEKŠLASĪJUMĀ.

Š. g. 26. oktobrī DV Toronto nodaļa bija organizējusi Dr. Ed. Upenieka priekšlasījumu vakaru. To ievadīja nodaļas priekšnieks R. Puriņš ar uzrunu un ziņojumiem, kam sekoja DV biedru apbalvošana.

DV KV atzinības rakstus par nopelniem DV organizācijas darbības sekmēšanā saņēma Alma Reinberga, Donats Traščenko un Kārlis Deklavs. Augstāko atzinību — DV krūšu nozīmi zeltā pasniedza vienam no pirmajiem DV Toronto nodaļas dibinātājiem Elmāram Krūkam. Balvas izsniedza DV KV pr-ka vietnieks Ilmars Jankovskis.

DV Toronto nodaļas sarīkojumu daļas vadītājs A. Ancāns īsā uzrunā „nodeva klausītājus Dr. Ed. Upenieka rīcībā".

Tā nebija sagadīšanās, bet gan pierādījums, ka Toronto latviešu sirdis un ausis ir atvērtas ne tikai mūzikai, dziesmām un teātrim, bet arī zinātniskiem sniegumiem. Dr. Ed. Upenieka priekšlasījums par tematu „Cilvēka garīgās enerģijas nozīme slimību pārvarēšanā" bija pulcējis tuvu pie simts apmeklētāju.

Dr. Ed. Upenieks mums visiem pazīstams ne tikai kā ārsts, bet arī kā rosīgs sabiedrisks darbinieks un labs runātājs. Noklausoties viņa priekšlasījumā, mēs viņam varam pievienot vēl vienu apzīmējumu — dziļi reliģiozs cilvēks.

Interesantās secībās Dr. Upenieks iztirzāja dažādus cilvēku grupējumus, atkarībā no izglītības līmeņa, kas bieži vien ir noteicējs faktors slimības gaitā. Neārstējamās slimībās vislielākā loma pieder ticībai Dievam, kas stiprina cilvēku un atvieglo viņa ciešanas.

Temats, kā Dr. Upenieks pats teica, ir pārāk plašs, lai to pilnīgi iztirzātu vienā vakarā.

Uzmanīgie klausītāji likās centušies uztvert katru runātāja vārdu, kas liecināja par nedalītu interesi un priekšlasījuma vērtīgumu.

Varēja vēlēties labāk noorganizētas kopīgās diskusijas, bet šis, domājams, bija pirmais mēģinājums lielākam priekšlasījumu ciklam, kur rīkotāji nākotnē jau priekšlaicīgi izstādīs zināmu plānu uzstādītiem jautājumiem.

DV Toronto Vanadžu kopa bija gādājusi par cienastu.

ĢENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
113 DANFORTH Ave.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC,
TORONTO. PL. 9-0266

ALEKSANDRA KANBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel. HO 3 2667

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atkāšas mājas hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai,
no plkst. 12—8 vakarā un
sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

Tonija Krūka

VAINAS APZIŅA

Otrā pasaules kaŗa beigās, pavisam negaidīti, bēgļu nometnē pie manis ieradās mans radinieks tieši no kaŗa gūstekņu nometnes Vesterbūrā. Kad visa viņa šīs zemes bagātība bija sabāzta katlā vārīties, radinieks sēdēja, ievīstījies segā un brīžiem it kā sarāvās.

Sākumā domāju, ka viņš snauduļo, bet tad ievēroju, ka viņš cieš kādās iekšējās sāpēs. Otrā rītā aizvedu viņu pie ārsta. Ārsts iedeva zāles un piemetināja, ka katru reizi, kad viņš jūt tuvojamies jaunu sāpju lēkmi un zāles nav pieejamas, lai viņš mēģina smaidīt.

Jauneklis ārsta padomu ievēroja, bet viņš nevarēja paredzēt tālākos notikumus.

No bēgļu nometnes Jānis nokļuva Zviedrijā. Reiz viņš bija ielūgts sava darba devēja meitas kāzās. Sāpēm tuvojoties, Jāņa sejā parādījās ārsta ieteiktais viszinīgais smaids.

Kāds no viesiem nejauši paskatījies uz viņa pusi, satvēris manu pārsteigto radnieku aiz pleca, iespiedis saujā simts kronu zīmi un čukstējis: „Paturiet to pie sevis, nestāstiet nevienam tālāk!"

Tā tas gājis visu kāzu svinību laiku, jo daudzi svinību dalībnieki iedomājušies, ka aiz Jāņa smaida slēpjas redzīgums, kas atklājis kādu nelāgu kāzinieka izdarību.

Šis gadījums pierāda, ka ikviens no mums slēpj sevī lielāku vai mazāku vainas apziņu.

(Noslēgums 8. lpp.)

V. ZUNDAM
SAŅEMAMA VĒSTULE
šī laikraksta birojā.

LASĪTĀJU VĒSTULES

K 'RP VED JAUNĀ GAITA?

Nevēlos diskutēt par jautājumu, vai Saskačevanā valda diktātūra un vai profesionālām biedrībām ir tiesības nostāties pret likumīgi ievēlēta provinces parlamenta pieņemtiem likumiem, gribu tikai norādīt uz diviem faktu sagrozījumiem resp. nepareiziem iztulkojumiem ārsta un sabiedriskā darbinieka P. Vasariņa Latvijas Amerikā š. g. 24. oktobŗa numurā publicētā rakstā, kas varētu radīt lasītājiem aplamu priekšstatu.

Vispirms, Jaunās Gaitas 32. numurā skabargu mākslas semināru gandrīz katrs lasītājs sapratīs tādā pašā veidā kā, teiksim, Jonatana Svifta „A Modest Proposal" vai mūsu allegoriskās tautas dziesmas.

Otrkārt, kaŗavīru pieminekļu celšanas jautājumā neesmu izteicis nekādu viedokli, bet Jaunās Gaitas 37. numura redaktora piezīmēs izteicos tikai pret trimdas sīko darbiņu aprakstu ierakšanu mūsu kaŗavīru pieminekļu pamatnē, salīdzinot šo izdarību ar Pietuka Krustiņa treju darbošanās aprakstu, kas iemūrēts nākamā biedrības nama pamatakmenī:

„Ceturtdien, tai un tai datā: pie Kauļu Juŗa dēļu zāģēšanas atklāšana jaunceļamai dzīvojamai ēkai ar runu . . . Piektdien, tai un tai datā: no rītamuižas kalējam jaunu plēšu iesvētīšana ar paša sacerētu dzeju, kuŗa, kā likās, bija diezgan glīti izstrādāta un arī pie sapulces atrada labpatikšanu . . . Sestdien, tai un tai datā: Draudzes skolā par krāšņu kurinātāju dzīvoja Šķoburs, skursteņus slaucīja Briedisons un tā tālāk. Pagasta skolā dzīvoja slaveni pazīstamais tautas dēls Pietuka Krustiņa kungs, kuŗa vārdu Jūs, kas lasāt šo rakstu, atradīsit iekš dzejas vēstures augstā goda vietā visos laikos."

Ar pārējo Dr. P. Vasariņa augšminētā raksta daļu esmu gandrīz vienis prātis, tāpat kā Dr. P. Vasariņš ar Jauno Gaitu, jo vai gan citādi viņš LNAK padomes vēlēšanās kandidētu kā „Jaunās Gaitas līdzstrādnieks."

L. Zandbergs,
JG atbildīgais redaktors

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

3 novembrī plkst. 8 vak. Dainas koŗa koncerts Parkdale Collegiate auditorijā, 209 Jameson Ave.

4. nov. Sv. Andreja baznīcas zālē pl. 5. vak. Jaunsudrabiņa piemiņas vakars. LBP Kanadas kopa un Jaunā Gaita.

9. novembrī — Toronto Latv. kreditsab. un Latv. saimniecisko darb. apvienība rīko kopīgas vakariņas biedriem un ievestiem viesiem 145 Mutual St., Town and Country telpās.

10. nov. — Gaujas gaidu vienības Mārtiņu sarīkojums plkst. 7 vak. Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

10. nov. — T. Grinberga Gleznu skates atklāšana plkst. 6 vak. Barnabas baznīcas zālē, 361 Danforth Ave. (ieeja no Hampton Ave.). Atvērta līdz 14. novembrim.

10. novembrī plkst. 7.30 vakarā — TLB Royal Ont. mūzeja telpās rīko Montreālas teātŗa viesizrādi. Uzvedīs A. Voitkusa lugu Zīmes smiltīs.

10. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. Rīko DV Toronto nodaļa.

17. novembrī, plkst. 8.00 vakarā — Itona auditorijā 18. novembŗa atceres sarīkojums.

22. nov. — 21. dec. — Mākslinieku vienības „Latvis" (KLMA) gleznu izstāde — Alberta White galerijā, 381 Adelaide St. W.

24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Šova lugā Šokolādes zaldātiņš.

24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts, Koncertapvienības sarīkojums.

27. novembrī plkst. 8 vak. Sv. Andreja b-cas telpās — TLTA priekšlasīj. un diskusiju ciklā Dr. V. Černovskas referāts Cilvēka būtības izpratne.

1. dec. pl. 18,30 Park Plaza viesnīcā Latvijas kaŗa skolas 43 gadu dibināšanas atcere.

1. decembrī — Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais tradicionālais Ziemas svētku tirdziņš un bazārs.

1. decembrī, Kolumbus zālē, TLK vienības sarīkojums — saviesīgs vakars ar deju.

1. decembrī — TLB dāmu komitejas „Andreja Balle" Ungāru zālē, 245 College St.

8. decembrī — TLB Drāmatiskā ansambļa izrādē R. Blaumaņa Ugunī.

8. un 9. decembrī — gleznotāja A. Anšmita gleznu izstāde un DV Ziemsvētku tirdziņš.

5. janv. Latviešu Strēlnieku biedrība Kanadā rīko tradicionālo Ziemsvētku kauju atceres vakaru ar garīgu aktu, DV namā.

12. janvārī R. Blaumaņa 100. dzimšanas dienas atceres vakars Sv. Aandreja bazīcas telpās. Rīko DV un Preses kopa.

19. janvārī 1963. g. — Viestura koŗa gadskārtējais koncerts.

LONDONA

10. nov. plkst. 8 vakarā 470 Colborne ielā — DV Mārtiņu balle.

17. nov. plkst. 8 vakarā 150 Kent ielā Latvijas valsts dibināšanas atceres akts - koncerts.

24. nov. — L. L. kopas dāmu komitejas daiļamatniecības skate - tirdziņš.

16. dec. — Ev. - lut. draudzes Ziemas svētku eglīte.

HAMILTONA

10. novembrī, plkst. 7.30 vakarā — Mārtiņu vakars Latviešu namā, HLB dāmu kom. sarīkojums.

17. novembrī — 18. novembŗa svinības Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V Hāzners no Ņujorkas.

25. novembrī Klīvlendas DV teātŗa viesizrādē — B. Šova „Šokolādes zaldātiņš".

31. martā 1963. g. — Prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncerts

SV. KATARĪNES

2. decembrī plkst. 3.00 p. p. — vanadžu kopas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš Atlanta klubā.

31. decembrī — Jaungada sagaidīšanas balle Prudhomme's viesnīcas telpās.

Toronto Austrumu draudzes dāmu komitejas rīkotajā vakarā čaklas talcinieces bija dāmu kom. loc. Uzņēm. no kr.: A. Āvika, I Engela, L. Pētersone, O. Jeckalēja (pr-ce) un Z. Ābele.

Sveicam seržantu
VIKTORU CĪRULI
50 gadu šūpļa svētkos!
DV Toronto saime.

Sveicam
VIKTORU CĪRULI
50 gadu jubilejas dienā!
Draugi un labvēļi.

Dzīve Savienotās Valstīs

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel. HO 3 2667

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

…umu kalendārs

24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts, Koncertapvienības sarīkojums.
27. novembrī plkst. 8 vak. Sv. Andreja b-cas telpās — TLTA priekšlasīj. un diskusiju ciklā Dr. V. Černovskas referāts Cilvēka būtības izpratne.
1. dec. pl. 18,30 Park Plaza viesnīcā Latvijas kaŗa skolas 43 gadu dibināšanas atcere.
1. decembrī — Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais tradicionālais Ziemas svētku tirdziņš un bazārs.
1. decembrī, Kolumbus zālē, TLK vienības sarīkojums — saviesīgs vakars ar deju.
1. decembrī — TLB dāmu komitejas „Andreja Balle" Ungāru zālē, 245 College St.
8. decembrī — TLB Drāmatiskā ansambļa izrādē R. Blaumaņa Ugunī.
8. un 9. decembrī — gleznotāja A. Anšmita gleznu izstāde un DV Ziemsvētku tirdziņš.
5. janv. Latviešu Strēlnieku biedrība Kanadā rīko tradicionālo Ziemsvētku kauju atceres vakaru ar garīgu aktu, DV namā.
12. janvārī R. Blaumaņa 100. dzimšanas dienas atceres vakars Sv. Aandreja bazīcas telpās. Rīko DV un Preses kopa.
19. janvārī 1963. g. — Viestura koŗa gadskārtējais koncerts.

LONDONA

10. nov. plkst. 8 vakarā 470 Colborne ielā — DV Mārtiņu balle.
17. nov. plkst. 8 vakarā 150 Kent ielā Latvijas valsts dibināšanas atceres akts - koncerts.
24. nov. — L. L. kopas dāmu komitejas daiļamatniecības skate - tirdziņš.
16. dec. — Ev. - lut. draudzes Ziemas svētku eglīte.

HAMILTONA

10. novembrī, plkst. 7.30 vakarā — Mārtiņu vakars Latviešu namā, HLB dāmu kom. sarīkojums.
17. novembrī — 18. novembŗa svinības Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V. Hāzners no Ņujorkas.
25. novembrī Klīvlendas DV teātŗa viesizrādē — B. Šova „Šokolādes zaldātiņš".
31. martā 1963. g. — Prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncerts

SV. KATARINES

2. decembrī plkst. 3.00 p. p. — vanadžu kopas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš Atlanta klubā.
31. decembrī — Jaungada sagaidīšanas balle Prudhomme's viesnīcas telpās.

ČIKAGAS IMPRESIJAS

Kārlis Ķezbers

Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas gleznu un latvisku daiļamatniecības izstrādājumu izlozē mākslinieka A. Šīmaņa gleznu Daba laimēja Kaija Kiršteina. Otro gleznu, arī A. Šīmaņa, ieguva Dāvis Lamba. Pārējos priekšmetus laimēja E. Veidemanis, L.Lapiņš, K. Kiršteina, Rozēns u. c. Izsole dos draudzei ap $ 350,-.

Aktieris un režisors Elmārs Upermanis atrodas slimnīcā. Viņa stāvoklis ievērojami uzlabojies un tuvākās dienās viņš varēs doties mājās.

★

„Boļšoi" baleta dejotāju vidū, kuri šinīs dienās uzstāsies Čikagā, ir latvietis Māris Liepa.

★

Čikagas un Milvoku Preses kopas kārtējā biedru sanāksme notiks svētdien, 11. novembrī pl. 3 p. p. Čikagas latviešu namā, 4146 N. Elston Ave. Pārrunās kopas darbības noteikumus, kuŗus izstrādājis kopas pr-ka vietn. Alberts Raidonis, Preses balles priekšdarbus un turpmāko darbību. Tāpat kopas vadība informēs kopas dalībniekus par „Brīvo Vārdu", kuŗa 6. numurs nupat iznācis, par LPV CV ieskatiem dažādo fondu lietās un citiem jautājumiem. Kopas sanāksmi noslēgs tradicionālais 7. dienas kārtības punkts — kopīgs azaids. Ņemot vērā apspriežamo jautājumu svarīgumu, kopas valde aicina katru kopas dalībnieku un arī viesus no apkārtnes pilsētām apmeklēt šo sanāksmi.

★

Iznācis un dabūjams Latviešu preses biedrības izdevuma Brīvais Vārds 6. numurs. Žurnālā V. Pelēča, A. Gailītes, H. Kreicera, P. Dardzāna, Z. Ritmaņa, B. Senkēvičas, K. Ķezbera raksti, informācija par LPB Austrālijas, Kanadas un Čikagas un Milvoku kopu darbību, kā arī plašs illustrāciju klāsts. Biļetenu izdod LPB Čikagas un Milvoku Preses kopa un tas pieprasāms: „Brīvais Vārds", c/o K. Ķezbers, 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Illinois.

★

Čikagas latviešu biedrības novusa sekcija 4. novembrī dodas izbraukumā uz Milvokiem, lai sacenstos ar turienes novusistiem. Kopas vadība aicina braukt uz spēlēm visus novusa spēles cienītājus, vienalga, vai tie tikai tagad būtu pievērsušies spēlei, jeb arī pēdējo reizi pieskārušies kijai Latvijā. Izdevība spēlēt būs visiem. Spēles sāksies plkst. 2 p. p. DV namā, 1557 N. 33rd St., galdi būs uz vietas. Milvokiešiem ir spēcīga kopa un sacensības solās būt spraigas un interesantas.

★

Tuvojoties aukstam laikam, rosīgāki kļuvuši zagļi. Tā kādai tautietei no pasta paciņas izzagti zelta muciņu auskari un citas latviskas mantas $ 100,- vērtībā. Par laimi paciņa bijusi apdrošināta, taču dāvanas cerētāja nesaņems rotas laikā. Vairākiem citiem tautiešiem no aploksnēm izzagti čeki. Pasta inspektori norāda, ka svētku laikā zagļiem grūti izsekot lielo sūtījumu plūdu dēļ, tādēļ ieteic paredzētās svētku dāvanas izsūtīt laikus. Vēl ieteicams vēstulēs nesūtīt lielāku vienību naudas zīmes, čekus bez ierakstītiem saņēmēju vārdiem un vērtīgus sūtījumus neapdrošinātā veidā.

★

L. Sepes koncerts Čikagas latviešu namā bija labi apmeklēts. Iemīļotā dziedātāja guva daudzus aplausus un ziedus. Koncerts notika koncertapvienības abonementa koncertu ietvaros.

Gribas piebilst, ka tuvu pie 300 čikagiešu noklausījās koncertu, un daudzi no tiem vēlāk izteicās, ka cer dzirdēt L. Sepi pēc iespējas drīzāk — atkal.

Brīvās pasaules latviešu pārstāvju sanāksme Vašingtonā

Brīvās pasaules latv. apvienības valde sanāk uz savu pirmo sēdi 10. un 11. novembrī Vašingtonā, Willard viesnīcas Adams zālē. Sēdes sākums sestdien, 10. novembrī, pl. 10 no rīta. Sēdē aicināti piedalīties arī visi ALA's Centrālās valdes locekļi, valdes padomnieki un revīzijas komisija. Sēdē piedalīsies arī latviešu preses pārstāvji.

Šinī sēdē paredzēts informatīvs pārskats par latviešu nacionālo, kultūrālo un politisko stāvokli un centieniem attiecīgās zemēs un kontinentos. Paredzēta Latvijas sūtņa ASV Dr. A. Spekkes starptautiskā stāvokļa analīze attiecībā uz Latviju.

Pēc sēdes paredzēta pieņemšana pie sūtņa Dr. A. Spekkes, viņa mājās, sestdien, 10. novembrī, pl. 7 vakarā, kur ielūgti visi Brīvās Pasaules Latviešu Apvienības valdes paplašinātās sēdes dalībnieki.

Svētdien, 11. novembrī, pēc sēdes paredzēts Latviešu Biedrības Vašingtonā un vietējo organizāciju kopīgs sarīkojums.

Otrdien, 13 novembrī, pl. 12,30 nolikta Brīvās Pasaules Latviešu Apvienības preses konference, kas notiks Willard viesnīcas Congressional zālē.

Uz šo sēdi no Austrālijas paredzējis ierasties V. Dulmanis, no Eiropas pulkv. V. Janums, no Kanadas J. Niedra. V. I.

Sūtiet naudu uz U. S. S. R.
Vienīgi GRAMERCY dod Jums pilnu garantiju.
● Mēs esam licenzēti banku un apdrošināšanas departamentā un nodrošināti (bonded) ar $ 20.000.00.
● Ātrākā piegāde — apmēram 10—14 dienās.
● Pilna samaksa — nekādi atvilkumi.
● Parakstītas kvītis.
Vienīgi mēs dodam parakstītas kvītis uz visiem pārvedumiem.
Tarifs: 9 rubļi par $ 10.-. Komisija līdz 35.- — $ 3.50, pāri par 35.- — 10%.
Speciālisti kopš 1947. g.
GRAMERCY DEPT. A.
744 Broad St. Suite 925
Newark, New Jersey.
Saiņu nodaļa:
118 E. 28th St., Suite 906
New York 16, N. Y.
N. Y. telef. MU 9-0598.
Atvērts no pirmd. līdz piektdienai no 9—5,30.
Sestdienās no 10—1.
Svētdienās slēgts.

BŪSIM ATSAUCĪGI SAVAS BAZNĪCAS STIPRINĀŠANĀ

Mēdz teikt, ka latvieši mazāk apmeklējot dievkalpojumus un mazāk dodot baznīcai kā amerikāņi. Vērojot Ņujorkas latviešus, liekas, ka tas tiesa. No 3300 Ņujorkas draudzes locekļiem ik svētdienas dievkalpojumos var redzēt ap pāris simtu, kaut arī dievkalpojumi notiek vismaz divās vietās, dažreiz pat 5 vietās. Novērots arī, ka dievkalpojumus apmeklē tādi, kas draudzē nesastāv. Amerikāņu dievkalpojumos nekad nevar sūdzēties par dievlūdzēju skaitu.

Vērojot skaitļus, ko katrs amerikāņu draudzes loceklis dod baznīcai, redzams, ka visvairāk dod žīdi, 175 dolarus gadā no personas, pēc tam presbiterāņi ar $ 101,-, bet caurmērā ikviens gadā baznīcai dod $ 68,79. Kāds ir latviešu caurmēra devums?

Ņujorkas draudzei pastāv daļēji brīvprātīgas nodevas ar minimumu $ 15,- gadā sievietēm un $ 20,- vīriešiem. Patiesība tomēr tāda, ka lielākā daļa šo minimumu arī maksā, neatkarīgi, vai maksāšanas solījums izpildīts vai nē. Desmit gados draudzes nodeva Ņujorkā ir dubultojusies. 1952. gadā nodeva bija $ 8.- gadā, pēc tam to palielināja par $ 2,- bērnu vasaras nometnes izbūvei, ko vēlāk apvienoja ar nodevu. Palielinājumi ir sekojuši gadu no gada, līdz sasniegts tagadējais minimums.

Droši vien, nebūtu par augstu rēķināts, ja caurmēra Ņujorkas latvietis dievkalpojumu apmeklē 10 reizes gadā, ziedojot katru reizi 1 dolaru kollektei. Ziemas svētkos un Lieldienās parastākais devums ir $ 5,-. Reizi gadā jāziedo arī Palīdzības fondam. Varbūt, gadās vēl kāds ziedojums. Tas kopā pa visu gadu iztaisa ap $ 60,—65,- no ģimenes vai ap $ 30,- no draudzes locekļa, ar ko katrs Ņujorkas latvietis piedalās baznīcas dzīvē. Pēdējos divos gados Longailendas un Bronksas rajonu draudzes locekļi ziedojuši nekust. īpaš. iegādes fondam, parasts ziedojums te bijis $ 100,- no ģimenes. Tas kopā jau iztaisa pat vairāk kā caurmēra amerikāņu ziedojums, jo ir ap 80 dolaru no personas.

Latvietis labiem mērķiem labi ziedo, ko rādīja līdzekļu vākšana nekustamam īpašumam Longailendā un Bronksā. Gandrīz nebija tādas ģimenes, kas atteiktos ziedot. Draudzei tikai trūkst darbinieku, kas šādas akcijas realizētu. Ir tikai nedaudzi, kas piedalās līdzekļu vākšanā, kas visus nevar apmeklēt. Varbūt tāpēc ziedojumi un brīvprātīgās nodevas neienāk tā, kā cerēts.

Daudz pamatīgāk šādas akcijas izdara amerikāņi. Tās labi izplānotas, ikvienu draudzes locekli apmeklē mājās. Gadījās vērot Sv. Mateja luterāņu baznīcas līdzekļu vākšanu Manhatenā. Šī baznīca sevi dēvē par vecāko luterāņu baznīcu Amerikā, jo dibināta 1664. gadā. Pirms pāris gadiem tā nobeidza jaunas baznīcas būvi, kas izmaksāja ap 230 000 dolaru, bet šogad vāc līdzekļus jaunas skolas celtnei. Šī ir viena no retajām luterāņu draudzēm, pie kuŗas pastāv privāta pilna kursa pamatskola, par kuŗas apmeklēšanu jāmaksā $ 30,- mēnesī. Vākšanas akcijas bija labi noorganizētas: pirms apmeklējuma atnāca trīs dažādi raksti ar vākšanas akcijas izskaidrojumiem un jaunās skolas plāniem. Noteiktā laikā atnāca arī vācēji, divi šīs draudzes locekļi. Sekoja pārrunas, kuŗās bija jāpastāsta, ka arī latvieši vāc līdzekļus baznīcai, ziedojot pēc katra spējām. Daži amerikāņu draudzes locekļi dod desmito tiesu un aicina arī pārējos tā darīt. Latviešiem vēl laikam tādu nav.

Vai mēs nevarētu ko mācīties no amerikāņu draudzēm? V. Irbe

VAROŅU DIENAS ATCERES SVĒTKI LINKOLNĀ

DV apvienība Linkolnā, godinot mūsu atbrīvošanas cīņu dalībniekus — lāčplēšus, š. g. 20. oktobrī rīkoja Lāčplēšu atceres dienu, atzīmējot reizē arī apvienības 11 gadu pastāvēšanu.

Svētku uzrunā apvienības pr-ks V. Zobens apsveica Linkolnas lāčplēšu saimi un viņu piederīgos. Runātājs atzīmēja, ka Lāčplēšu gars ir dzīvs, kaut esam izkaisīti pasaules lielceļos. Lāčplēsis ir kļuvis par simbolu mūsu tautai, Lāčplēša gars neļāva tautai izmirt verdzības gados. Lāčplēša zobena gaismā dzima mūsu brīvā valsts. Lai atminam Lāčplēša garu un degsmi, ko nesa savās sirdīs Latvijas brīvības cīnītāji — lāčplēši, tad upuri, kas nesti, nebūs bijuši velti. Mūsu varoņu cilts šodien vēl neklust, bet viņu sirdīs ir bijušo cīņu dienu uguns.

Pieskaroties apvienības darba gadiem, V. Zobens aicināja Linkolnas latviešus, tuvojoties Ziemsvētkiem, atcerēties tos mūsu tautas piederīgos, kam šie svētki nebūs tik gaiši kā pārējiem.

Šodien mūsu darbs nevar ierobežoties tikai ar palīdzību, bet prasa mūsu visu iesaistīšanos cīņā par Latvijas atbrīvošanu, mums nemitīgi jāatgādina pasaulei latviešu tautai nodarītā netaisnība. Mūsu draugu rindas aug. Mūsu balsi uzklausa.

Lāčplēšiem veltīto deklamāciju Lūgums Lāčplēšiem izpildīja Lidija Maldava.

Apv. valdes vārdā V. Zobens pasniedza Linkolnā dzīvojošiem lāčplēšiem A. Indriksonam, J. Jendem, J. Ertonam, K. Krauzem un J. Osītim ģen. M. Peniķa grāmatu „Latvijas atbrīvošanas kaŗa vēsture" I daļu un mirušā LKOK I. Širka dzīves biedrei ziedus. Godinot mūsu cīnītāju pašaizliedzīgo līdzgaitnieci un sāpju remdinātāju — žēlsirdīgo māsu Martu Cakari, vanagi pasniedza viņai krāšņus rožu ziedus. M. Cakare bija ieradusies Linkolnā, lai šī vakara sarīkojumu kuplinātu dziesmām.

Apvienības sekretārs nolasīja DV ASV pr-ka V. Hāznera un Mineapoles apvienības u. c. organizāciju sveicienus.

Koncertā piedalījās Linkolnas latv. koris dir. V. Lūca vadībā un Čikagas mākslinieces M.Cakare un Vilma Landmane. Klavierpavadījumus veica jaunās pianiste Anda Baumane. Pēc skaistā koncerta visi izpildītāji saņēma ziedus.

Svētku noslēgumā V. Zobens visiem apmeklētājiem un programmas izpildītājiem izteica pateicību. -S.

ČIKAGAS DV APVIENĪBAS AICINĀJUMS

„Mīļo latvieti! Ziemsvētkiem tuvojoties, Daugavas Vanagu organizācija kā iepriekšējos gados tā arī šogad griežas pie jums ar aicinājumu ziedot tiem, kuŗiem gaišie prieka svētki būs bez līksmības, drūmajā ikdienā un grūtumā dienas pavadot.

Daudz mūsu tautiešu ir vēl izsūtījumā Sibirijā. Ziemsvētki viņiem būs bez prieka. Daudzi pārnākuši mājās no Sibirijas sagrauzti un slimi. Viņi gaida mūsu palīdzību.

Daudzi vecākās paaudzes latvieši veco ļaužu mītnēs Eiropā gaida palīdzību.

Daudzi bijušie kaŗavīri sakropļotiem locekļiem pavada dienas un svētkus bez prieka. Viņiem mūsu palīdzība ir nepieciešama.

Daudzi šajā zemē ir slimi un nonākuši grūtībās. Arī viņiem vajadzīga mūsu palīdzība.

Lai gan DV organizācija cenšas palīdzēt visiem trūkumā nonākušiem latviešiem, tomēr bieži mums līdzekļu ir par maz, lai šo darbu pilnībā veiktu.

Tādēļ aicinām jūs neatteikt savu ārtavu cietēju un slimo atbalstīšanai, lai Ziemsvētku priekšvakarā viņi sajustu to, ka grūtumā nav aizmirsti." R. S.

Tautas dziesmu koncerts Milvokos

Skaistu koncertu Milvokos bija noorganizējusi Latviešu skolas vecāku padome. Dziedones Marta Cakare un Vilma Landmane, Gledisai Veidemanei veicot klavierpavadījumus, daudzos klausītājus iepriecināja tikai ar mūsu tautas dziesmu melodijām. Plašajai koncerta programmai — 18 dziesmām — atsaucīgie klausītāji „izkaulēja" vēl — sešas piedevas.

Cakare ar Landmani izveidojušās par ievērojamām dziedonēm. Viņām abām dzidra, sudrabaini skanīga balss. Abas mākslinieces, izpildot duetus, ir apbrīnojami labi sadziedājušās.

Pēc koncerta dziedonēm pateicās Skolas vecāku padomes pr-dis E. Šļaukstiņš.

R. Č.

LABĀKIE PĀRTIKAS SAIŅI
UZ VISĀM ZEMĒM
Garantēti sūtījumi.
Pieprasiet cenrāžus.
GRAMERCY
Shipping Co.
118 E. 28th Street,
NEW YORK 16. N. Y.
Tel.: MU 9-0598.

Viņa nodrošina pārtiku ziemai, ne varbūtējam kaŗam.

ŅUJORKA

◉ Ņujorkas DV apvienības sanāksmē 27. oktobrī N. Klīve referēja par latvieti mūsu literātūras gaismā, pieskaroties tikai latviešu klasiskai literātūrai.

Referente raksturoja latviešu māti, sievu, jaunavu kā darbīgu, tikumīgu, mājas dzīves mīlētāju, bet arī lepnu un kautrīgu. Sieva ir vīra balstītāja. Latviete ir enerģiska, gudra, sirdsskaidra. Viņa vairāk pārdzīvo, kā izteic vārdos.

Sanāksmes sākumā ar klusuma brīdi godināja mirušo biedru Dr. K. Kārkliņu. Pēc tam apsveica jubilāri V. Plūmani, kas svinēja 70. gada jubileju. ASV DV zemes priekšnieks V. Hazners pasniedza vanadzēm piešķirtos goda rakstus I. Upmanei un E. Pavelai. Sanāksmē piedalījās ap 50 biedru.

◉ Noslēdzot 14. jūnija ziedojumu vākšanas akciju, Ņujorkas DV apvienība savākusi $ 1.078,80, Lielākie ziedojumu vācēji bijuši: J. Pētersons, A. Zemītis, A. Stalbe, V. Freija, B. Igals, M. Verners, A. Dancis. J. Grīns ziedojis $ 25,-, A. Valters — $ 15,-, J. Pētersons — $ 14,- u.c.

◉ Šogad pēdējos divos mēnešos Ņujorkas DV apvienības biedru skaits ievērojami audzis.

◉ Jaungada sagaidīšanu Ņujorkā rīko DV apvienība Diplomat viesnīcā. Programmas daļā piedalīsies baletdejotāja H.Pakule. Ziemas svētku eglīte DV biedru bērniem paredzēta 22. decembrī Svētbrīdi vadīs māc. A. Ozols.

◉ Pie DV apvienības nodibinātās teātŗa kopas vadītāja S. Sēja - Amatniece bez vanadzēm un vanagiem piesaistījusi arī jaunatni. Pirmā teātŗa uzstāšanās paredzēta 9. februārī Longailendā rakstnieka J. Jaunsudrabiņa atceres sarīkojumā. Par Jaunsudrabiņu referēs Nik. Kalniņš, bet teātris uzstāsies ar atsevišķu Jaunsudrabiņa darbu fragmentiem.

◉ Pazīstamā ieguldījumu fonda firma King Merrit Co. pārceļ savu Austrumu apgabala Svešvalodu biroju no Ņujokas uz Vašingtonu. Vašingtonā biroja vadītājs ir Jānis Austriņš.

◉ Ņujorkā viesosies Pad. Savienības basketbolisti. To sastāvā ir arī vairāki latvieši. Sieviešu izlasē, iespējams, spēlēs Skaidrīte Smildziņa un Dzidra Karamiševa, bet vīriešu izlasē Jānis Krūmiņš, Alvils Gulbis un Juris Kalniņš. Sacensība paredzēta Ņujorkā, Madison Square Garden zālē 8. novembrī, pēc tam arī citās vietās ASV.

◉ Borisa Piekalnīša koncerts Carnegie Recital zālē 22. novembrī plkst. 5 p. p. Pie klavierēm Anatolijs Bērzkalns.

◉ Latviskas Ziemsvētku kartītes dabūjamas Bronksā pie dāmu komitejas pēc dievkalpojumiem Sv. Toma baznīcas apakšējā zālē, bet Bruklinā — draudzes namā.

◉ Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Longailendas nekustama īpašuma iegādes fondā skaidrā naudā ir $ 3.461,69 un $30.055,- pieteiktās iemaksās. Fonds vēlas iegādāties neizveidotu zemes gabalu, apmēram 9,5 akrus, pie Colonial Spring Rd., netālu no 110. ceļa Longailendā. Pirkuma cena $ 20.000,-. Pirkšanas iespējas apspriedīs 4. novembŗa draudzes ārkārtas pilnsapulcē Bruklinā.

◉ Svētdien, 28. oktobrī, Bruklinas Betlemes baznīcā iesvētīja 9 jauniešus, piedaloties visiem 3 draudzes mācītājiem un lielam dievlūdzēju skaitam. Iesvētīti: Zinta Bībelniece, Zinta Konrade, Ināra Parkere, Pēteris Bāliņš, Viesturs Bāliņš, Jānis Bībelnieks, Māris Lapiņš, Ivars Ruska, Vitauts Skrastiņš. V. I.

BAFALO

◉ Ev. - lut. draudzes sarīkojums ar dziedones E. Beitānes un pianistes Mirdzas Lukstes piedalīšanos deva draudzes vajadzībām $ 500,- tīra atlikuma.

Sarīkojumā piedalījās viesi no Niagaras un amerikāņi, kas ar lielu interesi noskatījās arī filmas Mana Latvija izrādi.

Japāņu loterijā lielos laimestus ieguva A. Virsis, E. Kampe un K. Treimane. Jāpateicas katoļu draudzes locekļiem ar pr-ku J. Audzi priekšgalā, kas kuplā skaitā bija ieradušies, lai atbalstītu luterāņu draudzes sarīkojumu.

◉ Reformācijas dievkalpojums bija labi apmeklēts. Valsts svētku dievkalpojums Bafalo notiks 11. novembrī. Tas būs apvienots ar Lāčplēša dienas atceri.

◉ Uz Atlantu, Džordžijā, dzīvot pārcēlusies mūsu kolonijas locekle nelaiķa pulkveža Ceplīša dzīvesbiedre Aleksandra Ceplīte. Studiju turpināšanai uz Ņujorku pārcēlusies skolotāja Sarmīte Juberte.

ČIKAGA

◉ **Dziedoņa Borisa Piekalnīša un pianista Viktora Kvieša koncerts notiks 11. novembrī plkst. 5,30 p. p. Čikagas latviešu namā. Programmā latviešu komponistu darbi un operu ārijas.**

Ieeja $ 2,- no personas. Studentiem un skolēniem puscenas. Koncerts veltīts latviešu kaŗavīriem. To rīko Daugavas Vanagi kopā ar Čikagas latviešu jaunatnes pulciņu.

BOSTONA

◉ Atzīmējot Baltiešu - amerikāņu biedrības Jaunanglijā 21. gada svētkus 28. oktobrī, notika bankets Lietuviešu klubā. Priekšnesumos uzstājās igauņu jaunā rakstniece A. Pāle, baritons Kārlis Grīnbergs un soprāns Mickūnas. Pie klavierēm bija Māra Eferts un J. Gaidelis.

KALAMAZŪ

◉ Latviskā uzvedumā „Pļaujas svētku parāde" L. Šintes vadībā piedalījās 34 jaunieši. Sarīkojumu ievadīja māc. A. Piebalga ievadvārdi, bet noslēdza mantām bagātais bazārs. Lielais apmeklētāju skaits nodrošinās līdzekļus aprūpes darbam.

◉ Klusībā savas ģimenes vidū uz 60 mūža gadiem atskatījās inž. mežkopis Krišjānis Brūveris. Viņš dzimis un audzis Aknīstē. Sākumā strādā par kultūrtechniķi, vēlāk par mežzini vairākos Latvijas novados. Mežziņa darbu viņš veica arī bēgļu gaitās Vācijā. Kalamazū K. Brūveris rosīgi piedalās latviešu sabiedriskā dzīvē. Gavilnieks pieder Fraternitas Rusticana saimei.

PATRIOTA ZIEDOJUMS

Cieņā pret tiem lielajiem notikumiem mūsu tautas un valsts dzīvē, kuŗus atgādina tuvās 11. un 18. novembŗa dienas, veco strēlnieku cīņu un otrā pasaules kaŗa dalībnieks un DV darbinieks Milvokos — Voldemārs Berģis iegādājies divas A. Virsnieka pretkomūnistiskās dokumentārfilmas „The Price of Freedom". Vienu filmas kopiju viņš dāvinājis gleznotājai Ilgai Rekei, kas amerikāņu sabiedrību bieži informē par mūsu tautas likteņiem, bet otrā nosūtīta Kanadas DV ārējās informācijas daļas vadītājam J. Gailītim izrādīšanai kanadiešu sabiedrībā. Ar šo dāvinājumu V. Berģis, kas vietējā sabiedrībā pazīstams kā ļoti atsaucīgs līdzīgu latvisku pasākumu atbalstītājs un veicinātājs, domā pielicis mazu ārtavu mūsu visu kopīgās cīņas un centienu sekmēšanai. R. Č.

ASV BAZNĪCĀS

ČIKAGA

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

4. novembrī, plkst. 10 bērnu dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds. Svētdienas skola. Plkst. 11 jaunatnes dievkalpojums, theol. stud. Ivars Gaide. Pēc dievkalpojuma draudzes sapulce apakšējā zālē.

DETROITA

4. novembrī, plkst. 12.00 Holy Trinity baznīcā mācītāja V. Liventāla 10 gadu darbības atceres dievkalpojums. Piedalās: prāv. K. A. Birznieks, māc. J. Sīpols, māc. J. Dzirnis (no Phoenixville, Pa) un māc. V. Liventāls.

Pēc dievkalpojuma baznīcas sabiedr. telpās — draudzes vakars ar kopīgu mielastu.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 9.30. Visi laipni aicināti.

AURORA

Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Place.

LOSANDŽELOSĀ

4. novembrī, plkst. 11 Reformācijas svētku dievkalpojums. Referāts.

11. novembrī plkst. 11 Jaunatnes dievkalpojums.

18. novembrī plkst. 11 Valsts svētku dievkalpojums. Ruta Gerke, māc. E. Caune.

BURLINGAME, KAL.

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

SANTA - ROSA

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

SAKRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45. un H ielā.

OKLANDE

Oklandē, Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

DIENVIDKALIFORNIJA

Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudzē, 2450 Griffin Ave., L.A. — 31, Cal.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: 8 istabu dubultķieģeļu māja, divas vannas istabas, 2 virtuves, garāža. Kopīgā cena $ 14.900,-, iemaksa $ 1.900,-.

EGLINTON - YONGE: Atsevišķa divstāvu 8 istabu dubultķieģeļu māja. 2 vannas istabas, divas virtuves, ūdens eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 18.500,-, iemaksa $ 3.500,-.

EGLINTON - VICTORIA PARK: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs ,eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 14.900,-, iemaksa $ 1.500,-.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELA IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

Māc. V. Šēfers

SVĒTUGUNS SARGI

Esiet modri, stāviet ticībā, turieties kā vīri, esiet stipri! 1. Kor. 16,13.

Ikviena draudze ir zelta trauks, kurā Dievs iededzinājis savu Svētā Gara uguni. Ikviens draudzes loceklis ir šis svētuguns sargs. Tāpēc visiem vienādi ir teikti vārdi: e s i e t m o d r i!

Uguns var gaiši degt, un uguns var arī dzist. Viss ir atkarīgs no tā, kā uguns sargi viņiem uzticēto uzdevumu veiks.

Pirms nedaudz gadiem mūsu ļaudis, ticības un savas sirds aicināti, dibināja savas nacionālās draudzes. Viņi saprata, ka tik ātri ceļš uz dzimteni un mājām mūs nevedīs.

Jaunu māju ceļot un gribot, lai tā būtu stipra, tāda, kas spētu arī vētras un negaisus pārlaist, mēs to ceļam uz drošiem un stipriem pamatiem. Draudzi dibina un ceļ ticībā dzīvas sirdis, kas ilgojas pēc Dieva. Tik ilgām, kamēr, ticības un savas sirds aicinājuma vadīti, cilvēki atrod ceļu uz baznīcu, draudze — kā Dieva zelta trauks — ir daudziem par svētību.

Lai garīgā uguns neizdzistu, svētuguns sargiem par to jābūt nomodā. Apzinoties mums doto lielo un svēto uzdevumu, neviens mēs nedrīkstam būt tikai ņ ē m ē j i, bet mums arī jābūt d e v ē j i e m. Arī uguns degot vispirms ņem un tad dod gaismu un siltumu. Kas no mums gan nebūtu ilgojies pēc Dieva Gara gaismas? Kas, svešumā klīstot, nav sildījis savu nosalušo dvēseli pie Dieva vārdu uguns?

Pašā sākumā, kad še, tālajā malā, sākām jaunu dzīvi un mums vēl nebija pašiem savas draudzes, jutāmies vieni. Agrākie draugi, radi un paziņas bija zaudēti. Bet rodoties draudzei, ik svētdienas dzirdot dzimtenes valodu, kā arī ap sevi redzot savas tautas un ticības ļaudis, nekad mēs vairs neesam vieni.

Bet, kā jau pieminēts ,svētuguns sargi nedrīkst būt tikai ņēmēji, tiem jābūt arī devējiem. Un Dievs grib, lai mēs dodam tā, ka devums mums nozīmē upuri jeb ar to mēs uzliekam sev kādu svarīgu pienākumu.

Ar to nepietiek, ka mūsu rokas aizdedzina svētdienā altārī noliktās sveces. Nē! Baznīcā ir jābūt arī dievlūdzējiem, kas jūt ilgas un vajadzību pēc Dieva vārda. Ja pēdējā aptrūkst, tad garīgā liesma, Dieva uguns, var arī dzist.

Tāpēc, ja mēs mīlam savu draudzi un apzināmies, ka viņa ir zelta trauks, svētu liesmu glabātāja, mums ir jābūt modriem un arī upuru nesējiem. Vēl vairāk — mums jābūt tiem, kas tiešām atraduši savā sirdī ceļu uz baznīcu un ļauj sevī — kā tīrumā — Dievam pašam sēt savus graudus, mūžības vārdus. Kā šī sēkla augs, kādā veidā viņa svētību mūsu dzīvē nesīs, to atstāsim lielā Sējēja ziņā.

Draudze, lai gan ir mūžības dārgumu devēja, Dieva svētuguns glabātāja, neatrodas debesīs, bet šeit, virs zemes. Un līdz ar to viņai ir arī savas laicīga veida prasības un vajadzības. Un tāpēc arī te mums ir jāparāda izpratnīga un atsaucīga sirds. Kā Dievs mums ik dienas dod, neprasot, vai mēs esam cienīgi Viņa sniegtās dāvanas saņemt, tā arī mums ir jābūt devējiem attieksmē pret Dievu, lai Viņa uguns mūsu draudzē neizdzistu.

Tāpēc būsim modri — tādi, kas vienmēr ir nomodā par viņiem uzticētiem dārgumiem!

Tālāk Dieva vārds mums saka: e s i e t s t i p r i ! Bet stipri mēs jūtamies tikai tad, ja sirds ir vienota ar mīļiem, tuviem cilvēkiem un — visvairāk — ar Dievu. Mīlestība ir tā, kas mūs vieno un dara stiprus. Bet arī te mēs nedrīkstam būt tikai mīlestības ņēmēji, mums jābūt arī mīlestības devējiem. Ir ļaudis, kas, mīlestību ik dienas saņemot, nekad nespēj to dot pretim. Līdz ar to viņi paliek izolācijā — iekšēji atšķīrušies un novērsušies — no tuviniekiem, citiem cilvēkiem un, droši vien, arī Dieva.

Piemēram, kas gan no mums nav gribējis iepriecināt un darīt laimīgu savu bērnu? Bet bieži vien šī mazā sirds mums paliek kāds nesaprasts noslēpums. Kādā ģimenē — mūsu dzimtenē, labos apstākļos — bērns Ziemsvētkos, dzimšanas un vārda dienā allaž saņēma skaistas un vērtīgas dāvanas. Bet vai mazais par tām patiesi priecājās? Vecāki to nezināja. Pienāca diena, kad viņi — līdzīgi mums visiem — klīda svešumā. 1944. g. Ziemsvētkos, posta laikā, nebija iespējams iegādāties gandrīz nekādas rotaļlietas. Tomēr dažas dienas pirms svētkiem vecākiem laimējās iegūt pavisam vienkāršu un — salīdzinājumā ar agrākām — mazvērtīgu dāvanu. Kad vecāki to pasniedza, viņi jutās nelaimīgi. Bet pēc dažiem mirkļiem mazais apskāva tēvu un māti un ar acīm redzamu aizkustinājumu pateicās. No visas viņa izturēšanās bija redzams, ka viņš patiesi priecājās.

Vai mēs tā priecājamies — Dieva žēlastības dāvanas saņemdami? Katrs dzīves mirklis ir Viņa dāvana, un Viņa dāvanu ir tik daudz; kas lasa Viņa vārdu un Viņu lūdz, tas par tām nevar vien nobrīnīties un pateikties. Un arī tas mums var kļūt par stipruma avotu.

Ap. Pāvils mūs aicinādams aicina: esiet stipri! Un taču mēs palaikam esam vāji un pat ļoti vāji. Tādēļ mums jo bieži ir jānoliecas pie Dieva kā pie sava svētavota, lai ticībā spirdzinātos no tās garīgās veldzes, kas plūst no Viņa vārdiem. To darot — kaut būdami vāji — kļūsim stipri, un Dieva svētuguns sargiem ir arī jābūt stipriem!

Pēdīgi mums vēl tiek teikti vārdi: s t ā v i e t t i c ī b ā ! Man šķiet, ka mums pašreizējos apstākļos ir visnozīmīgākie un svarīgākie.

Kamēr mūsos bija dzīva ticība un ilgas pēc Dieva un Viņa svētajiem vārdiem, draudzei — kā zelta traukam — briesmas nedraud. Gadi var nākt un iet, ārējie apstākļi mainīties. Tie ļaudis, kas pēc gadiem tad stāvēs pie mūsu dibināto draudžu altāriem, tie tad pieminēs mūsu dzimteni un draudzes vadītājus uzskatīs par baznīcas tēviem, par dzīviem, garīgiem akmeņiem, no kuŗu ticības šī draudze dzima.

Tāpēc stāvēsim ticībā droši un nešaubīgi, jo arī ar mums ir lielais un varenais Dievs!

Kaut arī skaitliski vienā otrā vietā esam tikai daži simti, mēs tomēr neesam mazas draudzes. Nē! Mēs tikai paši sev iestāstām, ka esam mazi. Šai kontinentā nav mazums draudžu ar nedaudz pāri par simts iesvētītajiem, bet, nevērojot to, tās jau sen pašas sevi uztur un ir uzcēlušas savus dievnamus. Skaitliskais lielums tātad draudzes dzīvē nav svarīgākais. Galvenais ir — ka mēs ticībā esam dzīvi, savu draudzi un Dieva vārdus mīlam. Līdz ar to nav mazu draudžu, ir tikai garīgi dzīvas un — nedzīvas draudzes.

Ja dažu labu reizi mēs nonākam šaubu krustceļos, tad tikai tāpēc, ka Dieva gars mūsos apdziest. Un tas notiek tādēļ, ka pasaulīgajām tieksmēm ļaujam uzkundzēties mūsos pār visu, kas saistās ar Dievu un kristīgo draudzi.

Mēs visi esam Dieva svētuguns sargi. Tomēr katrā draudzē tikai nedaudzi par uzticēto uzdevumu ir nomodā. B e t j ū s, k a s t o d a r ā t, e s a t s v ē t ī g i ! Jūs esat līdzīgi bākai, kas tumšā naktī ceļu rāda daudziem.

Kamēr mums ir draudzes, ikvienam to loceklim dota iespēja atrast dzīvības un pestīšanas ceļu. Tāpēc — būsim modri, stāvēsim ticībā, būsim stipri un nelokāmi kā mūsu dzimtenes sirmie ozoli. Tad arī Dieva žēlastība un svētība būs vienmēr ar mums.

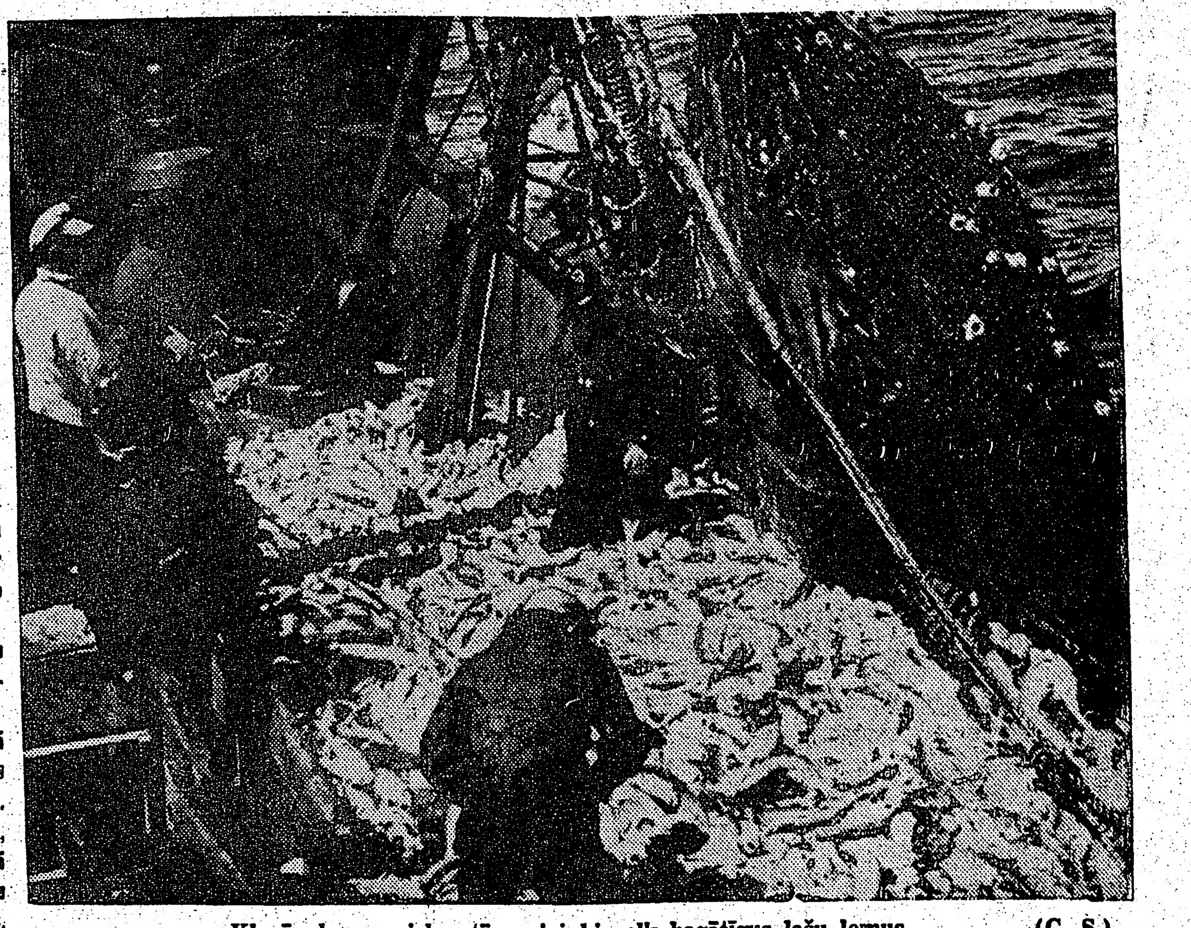

Klusā okeana piekrastē zvejnieki velk bagātīgus lašu lomus. (C. S.)

Apsūdzēto solā . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

par ko nojēgu varot atrast tikai krievu klasiķu literārajos darbos. Prasīdami brīvību Ukrainai, Stašinskim žēlastību netieši lūdza arī noslepkavoto ukraiņu patriotu piederīgie, bet Karlrūes trešā senāta spriedums tomēr pārsteidza: Stašinskim piesprieda tikai astoņus gadus pārmācības namā. Labi uzvedoties, viņam ir lielas cerības cietuma mūrus varbūt atstāt vēl ātrāk.

Neiztirzājot 1962. gada 19. oktobra maigā sprieduma juridiskos pamatojumus, jākonstatē, ka tas viss ne vien juristu aprindās ir izsaucis mazu izbrīnu, bet arī pretkomūnistiskajai trimdinieku saimei ir radījis nenoliedzamu sarūgtinājumu. Vienīgais mierinājums ir tas, ka par slepkavībām ar Sarkanā karoga ordeni apbalvotā Stašinska prāvā lieku reizi atklājās īstie un visiem pazīstamie politisko slepkavību kriminālistiskie iniciātori un pavēļu devēji, kādēļ visa Padomju Savienībai ļoti nepatīkamā Stašinska afēra un tiesas process uzskatāms arī par diezgan skaļu pliķi komūnismam. Divi amerikāņu advokāti, kuŗi pārstāvēja noslepkavoto ukraiņu patriotu piederīgo civīlprasības, ir pieteikuši arī sūdzību par divkāršas un kriminālas slepkavības pavēles došanu pret Ņikitu Chruščevu un Ko Hāgas internacionālajai tiesai. Kāds šim mēģinājumam būs iznākums, to rādīs nākotne, bet pagaidām jāpieņem, ka ukraiņu brīvības cīnītāju un mūžīgi neaizmirstamo patriotu slepkavošanas lietā priekškars juridiski uz visiem laikiem nav kritis.

V. Aks.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

LATVIEŠI TREJDEVIŅĀS ZEMĒS

Baltijas jūrā noslīcis Zviedrijas latvietis Elmārs Adlers. Viņš kopā ar 2 zviedriem ar motorlaivu izbraucis jūrā zvejot, bet laivas motoram sabojājoties, pārkāpis mazā gumijas airu laiviņā. Nemierīgā jūrā laiviņa apgāzusies un Adlers nogrimis dzelmē.

☆

Klīvlendā, ASV, Royal Dutch Airlines KLM sabiedrībā nodarbinātā mūsu jauniete Astrīda Kronberga saņēmusi no šīs sabiedrības ilgāku atvaļinājumu un brīvu lidojumu sabiedrības lidmašīnās ceļojumā apkārt pasaulei. Astrīda nodomājusi apmeklēt starp citu Tokiju, Singapūru, Malaju salas, Austrāliju u. t. t.

☆

Melburnas latviešu biedrības bibliotēkā ir pāri par 4000 sējumu. Bibliotēkas ilggadīgā vadītāja agr. L. Dunsdorfa. Grāmatas un citus iespieddarbus sūtīt: Mrs. L. Dunsdorfs, Latvian House, 3 Dickens St., Elwood, Vic., Australia.

☆

Žurnāla The Texas Quarterly, ko The New York Times kritiķis Donalds Adams atzīst par pašreiz labāko amerikāņu periodisko izdevumu, Rutas Speires tulkojumā iespiests Gunāra Saliņa dzejolis Vasaras akvarelis no krājuma Miglas krogs. Šajā žurnālā jau agrāk publicēti I. Šķipsnas, V. Kārkliņa un Anšl. Egliša darbi.

☆

No Sidnejas ar lidmašīnu uz Ņujorku devies izdevniecības Readers Digest Austrālijas kredītbiroja vadītājs Imants Ronis. Viņš piedalīsies triju nedēļu ilgā seminārā par standarta procedūras ievešanu skaitļotāju sistēmā.

☆

Adelaides latviešu biedrības jauktā koŗa gadskārtējais koncerts notika 20. oktobrī Brīvmūrnieku zālē, kur bija sapulcējies viss latviešu sabiedrības zieds. Koris diriģenta Kaspara Svennes vadībā dziedāja 15 dziesmas ar ļoti dažādu saturu un noskaņām. Sešas starp tām bija pirmatskaņojumi. Visas šīs sešas dziesmas pagājušās kultūras dienās Adelaidē ieguva godalgas. To starpā arī J. Mediņa drāmatiskā dziesma Tērvetes taure.

☆

Zeltkalja E. Polikēviča dēls Igors Sidnejā nav izvēlējies tēva amatu, bet kļuvis par kuģa, beidzot par lidmašīnas stjuartu. I. Polikēvičs apmeties uz dzīvi Anglijā, Londonā un strādā par stjuartu ekskursijas lidmašīnā, kas reizi nedēļā lido posmā Londona-Jamaika-Maiami.

☆

Frankfurtē pēc ilgas un grūtas slimības acis slēdza uz mūžu ilggadīgais 7132. darba rotas loceklis Andrejs Goba. Nelaiķis bija dzimis 1904. g. 8. septembrī Vecpiebalgā. Latvijas armijā viņš dienēja par virsdienesta instruktoru 5. Cēsu un 8. Daugavpils kājnieku pulkā, bet otrā kaŗa laikā bija leitnants kādā policijas bataljonā. Nelaiķi apglabāja Frankfurtes Ceilsheimas kapos, piedaloties kuplam pavadītāju pulkam. Pēc nelaika skumst dzīves biedre ar audžu bērniem Vācijā.

☆

Neusā techniskais zīmētājs J. Vaskāns, kuŗš jau ilgāku laiku ar sekmēm strādā vācu rūpniecībā, tuvākā nākotnē gatavojas atvērt pats savu privātu technisko zīmētavu un biroju. Ar viņu kopā vēl strādās viens grieķis, itaļi un vācieši.

☆

Lejasreinas novadā astoņas latviešu ģimenes savos automobiļos šogad atvaļinājumu pavadījušas ārpus Bundesrepublikas: Austrijā, Italijā, Spānijā, Tirolē. Kopā izdevušas ap 10.900 markas.

☆

Esenē, vācu ģimnazijas fiziskās audzināšanas skolotājs Alteneseņē, latvietis Valdis Jasis kopš pagājušā gada oktobra kļuvis arī par Bundesrepublikas vieglatlētu savienības galveno treneri šķēpu mešanas disciplīnā. Vācijas labākie šķēpu metēji ir viņa izaudzināti. No 12. līdz 17. septembrim Jasis vadīja vācu šķēpraižus Belgradē, Eiropas vieglatlētikas meistarsacīkstēs, kuŗās saticis arī tautiešus no Latvijas.

☉ Slimības gultā Vācijā un ļoti smagos apstākļos 65. dzimšanas dienu aizvadīja abu pēdējo pasaules kaŗu dalībnieks Pēteris Dišleris. Viņa adrese: Paradise Weg 3, 888 Dillingen / Donau, Germany.

☉ Kādā Austrijas ātrslidošanas kluba sapulcē priekšsēdis starp citu teicis šādi: „Citos sporta klubos 50% biedru uzcītīgi trenējās, bet 50% nedara nekā. Pie mums, par laimi, ir otrādi . . ."

☉ Milvokos (ASV) brīvās laušanās cīņas laikā cīkstonis O'Brains ar slaidu loku pāri ringa virvēm ielidināts publikā spēcīga auguma daiļavas apkampienos! Viņa, nelikdamās sevišķi pārsteigta par šādu starpgadījumu, piecēlusies un devusies ringā, pie tam ar nelaimīgo cīkstoni arvien vēl viņas apkampienā! Izrādījies, ka šī stingrās dabas sieviete ir Amerikas brīvo cīņu meistare M. Volkere.

☉ Vācu futbola virslīgas spēlētājam Milleram bijis jāstājas disciplinārās komisijas priekšā par tiesneša apvainošanu spēles laikā. Millers bija tiesnesi nosaucis par dzērāju! Taču, pēc faktu noskaidrošanas, spēlētājs palicis nesodīts. Komisijas rezolūcija bijusi šāda: futbolists Millers konstatējis neapšaubāmo faktu.

J. Rolavs

KĀ STRĀDĀ KOMŪNISTU PAGRĪDE

KREMĻA SLEPENĀS INSTRUKCIJAS

III

Sīkākas slepenas instrukcijas Kremlis izstrādāja 1958. g. augusta vidū. Tajās bija lasāms:

„Nesenie notikumi daudzās valstīs pasaulē ir rādījuši, kā plašās strādnieku masas ir nostājušās pretim visam, kam kāds sakars ar komūnistu partiju.

Tas pierāda, ka strādājošie cilvēki kapitālistu pasaulē vēl nav gatavi, lai tiem tuvotos tiešā ceļā ar mūsu propagandu. Viņi stūrgalvīgi atteicas no visa tā, kam sakars ar mūsu lietu.

Mūsu svarīgākais pienākums ir mācīties un uzmanīgi vērot vājības nekomūnistu strādnieku sekcijās. Tikai tā darīdami, mēs spēsim iespaidot šīs svarīgās sekcijas, kas tagad ir sociāldemokratu un citu iespaidā.

Instrukcijas jāizpilda un sevišķa uzmanība jāveltī katram punktam:

— Lai neradītu kavēkļus turpmākai aktīvai darbībai, agresīva nostāja un partijas propaganda izbeidzama. Labi pazīstamiem partijas biedriem jāturas aizmugurē. Viņu aktīvitātes jāierobežo partijas iekšējā darbā. Partijas biedriem, kuŗi nav pazīstami ārpusē, jāsaņem speciāla apmācība saskaņā ar mūsu iepriekšējām instrukcijām. Tādā kārtā viņi būs spējīgi reālizēt katru partijas norādījumu. Nepazīstami partijas biedri iesaistāmi buržuju arodbiedrībās. Jāpielieto vislielākā uzmanība, izrādot aktīvu interesi, lai kļūtu par ierēdņiem arodbiedrību vadībā. Viņu aktīvitātes jādiriģē tādā veidā, lai nevienam neradītu aizdomas, ka viņi patiesībā ir komūnistu pagrīdes aktīvisti.

— Ir nepieciešams, lai mūsu darbība neizpaustos vienīgi ar iefiltrēšanos arodbiedrībās. Jāveic uzmanīga izlase, lai partijas biedri ieefiltrētos arī konservātīvo organizācijās. Šie speciāli izmeklētie biedri jāiefiltrē buržuju politiskos un reliģiskos iestādījumos.

Tāda paša taktika pielietojama fabrikās, kantoros, dzelzceļu, ceļu un citos publiskos pakalpojumu iestādījumos u. t. t. Partijas biedri ,kuŗi pazīstami viņu darba biedriem, mūsu pagrīdes aktīvistiem jāapvaino par buržujiem un reakcionāriem elementiem. Šāda taktika stiprinās pozicijas mūsu pagrīdes biedriem un iespaidos ikvienu, ka mūsu slepenajiem strādniekiem nav nekāds sakars ar komūnistu partiju.

— Biedriem, kas nav pagrīdnieki un strādā arodbiedrībās un citās buržuju organizācijās, jābūt tiešā saskarē ar pazīstamiem partijas biedriem.

— Visiem pagrīdes biedriem, kas strādā zinātniskās jeb stratēģiski svarīgās vietās, jācenšas iegūt vērtīgu produkcijas informāciju, ražoto preču tipus u. t. t. Speciāla uzmanība jāveltī, ka šie biedri tiek uzskatīti par uzticamiem darbiniekiem.

— Katra svarīga informācija nododama katrā PSRS sūtniecībā. Vislielākā uzmanība pielietojama starpniekiem starp aktīvistiem un konsulātu pārstāvjiem.

— Lai radītu apjukumu un chaosu, ir nepieciešamas akcijas tieši pret klašu ienaidnieku. Sav. Valstīs jāveicina nemieri pret nēģeriem. Visas šīs akcijas jāveic tādā veidā, lai nedotu aizdomas, ka to dara partija.

— Speciālas instrukcijas pagrīdes darbam kapitālistu bruņotos spēkos, policijā u. t. t. tiks nodotas ar PSSR militāro atašeju starpniecību.

Lai gan šīs instrukcijas tūdaļ pielietoja praksē, regulārie ziņojumi Maskavai liecināja par pirmiem panākumiem, pagāja tomēr labs laika sprīdis līdz pagrīdes darba īstenošanai tādā veidā, kā to vēlējās Kremlis.

Kādā citā Kremļa apspriedē 1958. gada septembŗa sākumā Chruščevs teica

„Tas ir ļoti labs sākums. Kaŗa kūdītāji kapitālistu pasaulē drīz atradīs, ka pat tie viņu cilvēki, kas ideoloģiski atbalsta viņu agresīvo darbību pret visu, kam kāds sakars ar mums, var tikt uzvarēti, pielietojot pareizo veidu un paņēmienus.

Bet mums nav jābūt pārāk sajūsminātiem ar pirmajiem panākumiem pret šķiras ienaidniekiem ārzemēs. Mums jāvada mūsu ārzemju biedri ar cienību. Mums ir jāuzmana, ka katram individuālam aktīvistam katrā kapitālistu valstī ir norādīts, kā tam jārīkojas."

Attiecībā uz neveiksmēm sakarā ar atklātajiem pagrīdniekiem Chruščevs teicis:

„Katra iespējama piesardzība jāpielieto, lai izvairītos no šādām neveiksmēm nākotnē. Mums jānodrošina mūsu nākotne simtprocentīgiem panākumiem — pavēlot mūsu ārzemju biedriem stingri ievērot visiespējamāko piesardzību un uzmanību viņu svarīgajā darbā. Atklāšanas un aresti var nopietni iespaidot mūsu panākumus. Tas, biedri, mums nav jāpieļauj."

Viņa pakalpīgie kalpi sava skolotāja vārdus uzņēma kā pavēli, izstrādājot detaļas par piesardzības metodēm katrā atsevišķā valstī. Pēc Chruščeva sekretārīāta apstiprināšanas tās izsūtīja attiecīgajām kompartijām ārzemēs. Šī slepenā instrukcija par piesardzīvas soļiem sastāvēja no 8 punktiem. Tur bija norādīts, ka sakarnieku skaits starp pagrīdniekiem un partiju samazināms līdz minimumam, sazināšanās veidiem ar sludinājumiem laikrakstos, radio šifru pielietošanu un kā rīkoties apcietināšanas gadījumos.

Tā komūnistu piektā kolonna ārpus Pad. Savienības un viņu satelitu valstīm saņēma sīkas instrukcijas savam uzdevumam. Nemieri, spiegošanas, viltojumi, sabotāžas ,streiki un citas aktīvitātes, par kuŗām mēs ik dienas lasām laikrakstos un paši piedzīvojam, bieži vien ir šo Maskavas aģentu reālizētas, bet netīra darba veicēji paši veikli slēpjas aiz citas izkārtnes un maskas.

SŪTIET UZ LATVIJU
NAILONA KAŽOKUS
Pilna gaŗuma, ļoti silts. Vaļēja stila ar lielu apaļu apkakli un lielām pieliekamām aprocēm. Satina odere. Pelēkas vai brūnas strīpas „SQUIRREL EFFECT".

Mazs	US $ 71.40	svars 4 mārc.
Vidējs	US $ 77.00	svars 4 mārc. 4 unc.
Liels	US $ 82.75	svars 4 mārc. 12 unc.

„BEAVER LAMB EFFECT"

Mazs	US $ 65.60	svars 4 mārc.
Vidējs	US $ 71.40	svars 4 mārc. 4 unc.
Liels	US $ 77.00	svars 4 mārc. 12 unc.

Līdz 9 mārc jāpieskaita sūtīšanas izdevumi $ 6.85.
Līdz 19 mārc. jāpieskaita $ 8.15
Naudas pārvedumu adresējiet „DAUGAVAS VANAGI" un līdz ar saņēmēja pilnu vārdu un adresi sūtiet
DV SAIMNĪŠU NODAĻAI,
123 Huron Stree t, Toronto 2 - B. Ont., Canada.
Piegāde 4 līdz 6 nedēļu laikā.

Iznākusi ievērojama igauņu grāmata

Igauņu apgāds Stokholmā laidis klajā grāmatu „Igaunijas valsts un tauta otrā pasaules kaŗā". Grāmatai ir 10 sējumu ar pāri par 2.000 lappusēm. Grāmatā apskatīts laikmets no 1940. — 1945. g. Liela loma piešķirta igauņu kaŗavīru cīņām pret komūnistiem. Grāmatā ievietoti 560 uzņēmumi. Grāmatā ir vairāk kā 200 autoru raksti, dažādus materiālus devuši vairāk kā 1.000 cilvēku, izskatīti ap 150 fotografu kollekcijas. Visi 10 sējumi maksā $ 45,-. Izdevuma mērķis ir savākt un saglabāt nākošām paaudzēm dokumentus un liecības par šo igauņu vēstures periodu.

Minētais apgāds tagad sācis priekšdarbus nākošās grāmatas izdošanai, kas aptvers laiku no 1945. — 1960. g. Tai būs 6 sējumi ar 1.200 lappusēm. Tur būs apskatīta Igaunija zem krievu okupācijas un igauņu trimdā.

MONTREĀLAS L
VIESI
AR A. VOITK
ZĪMES
notiks š. g. 10. no
Royal Ont
Režisors: G. VĒRNIEK
galvenā lomā
Ieejas maksa I vietā $ 2.50, II vietā $ 1.
un tās jāizņem vismaz ½ stu

SESTDIEN, 10. NOV
Columbus Hall
MĀRTIŅ
EIROPIEŠU ORĶESTRIS
GALDIŅI. • BUFETE. • M
Ieeja $ 2.

CEĻOJOŠAIS TEĀ
LATVIEŠU BIEDRĪBAS A
VIESIZRĀD
Jāņa Šāberta 50 gadu skatuves
ZIEDONIS SEPTE
L. KIRŠFELDA 3 CĒLIENU K
Tēlotāji: Tonija KALVE, Ksenij
MINDERE, Jānis ŠABERTS
Režisors: Jānis ŠABERT
Dekorātore: Anna ANNUS. Drāmaturgs:
MONTREĀLĀ, KANADĀ,
Sestdien, 10. novembrī, plkst. 8 va
skolas zālē, Van Horne un Victori
Biļetes: $ 3.- un $ 2.-, studentiem un sko
priekš pieprasāmas Em. Mazutim, tālr. RE
turpat, adrese: 2057 Maplewood Avenue
Vietas numurētas.

A. EGLĪTIS
RADIO un TELEVĪZIJAS veik
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., se
◉ IZĪRĒ TV par $8.- MĒN
161A Roncesvalles Ave., Toront

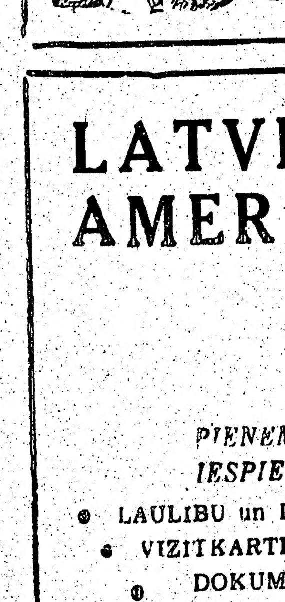

Kur pēkšņi izgaisa tavas
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET A
LOTUS PUĶ
802 Bathurst ielā,
tel.: LE 3-388
KANADAS DAIĻAMAT
SALO
LOTU

LATVIJAS
AMERIKĀ
M
SP
T
PIEŅEM VISADA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PA
◉ LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪG
• VIZĪTKARTES.
◉ DOKUMENTUS BIEDRĪB
KONCERTU PROGRAMMA
◉ SARĪKOJUMU BIĻETES.
◉ PLAKATUS DZIESMU
◉ GRĀMATAS un ŽUR
◉ VĒSTUĻU VEIDLA
u. c.
PASŪTĪNĀJUMUS PIEŅEM
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ,
ONT., CANADA.
Pasūtinājumus lūdzam no

ĒPERCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

…ON - VICTORIA PARK: Atsevišķs 6 …itķieģeļu bungalovs ,eļļas apkure, ga… cena $ 14.900,-, iemaksa $ 1.500,-.

…LVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ … LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

… bagātīgus lašu lomus. (C. S.)

…ISTU PAGRĪDE

…STRUKCIJAS

Bet mums nav jābūt pārāk sajūsminātiem ar pirmajiem panākumiem pret šķiras ienaidniekiem ārzemēs. Mums jāvada mūsu ārzemju biedri ar cienību. Mums ir jāuzmana, ka katram individuālam aktīvistam katrā kapitālistu valstī ir norādīts, kā tam jārīkojas."

Attiecībā uz neveiksmēm sakarā ar atklātajiem pagrīdniekiem Chruščevs teicis:

„Katra iespējama piesardzība jāpielieto, lai izvairītos no šādām neveiksmēm nākotnē. Mums jānodrošina mūsu nākotne simtprocentīgiem panākumiem — pavēlot mūsu ārzemju biedriem stingri ievērot visiespējamāko piesardzību un uzmanību viņu svarīgajā darbā. Atklāšanas un aresti var nopietni iespaidot mūsu panākumus. Tas, biedri, mums nav jāpieļauj."

Viņa pakalpīgie kalpi sava skolotāja vārdus uzņēma kā pavēli, izstrādājot detaļas par piesardzības metodēm katrā atsevišķā valstī. Pēc Chruščeva sekretāriāta apstiprināšanas tās izsūtīja attiecīgajām kompartijām ārzemēs. Šī slepenā instrukcija par piesardzīvas soļiem sastāvēja no 8 punktiem. Tur bija norādīts, ka sakarnieku skaits starp pagrīdniekiem un partiju samazināms līdz minimumam, sazināšanās veidiem ar sludinājumiem laikrakstos, radio šifru pielietošanu un kā rīkoties apcietināšanas gadījumos.

Tā komūnistu piektā kolonna ārpus Pad. Savienības un viņu satelitu valstīm saņēma sīkas instrukcijas savam uzdevumam. Nemieri, spiegošanas, viltojumi, sabotāžas ,streiki un citas aktīvitātes, par kurām mēs ik dienas lasām laikrakstos un paši piedzīvojam, bieži vien ir šo Maskavas aģentu reālizētas, bet netīra darba veicēji paši veikli slēpjas aiz citas izkārtnes un maskas.

Iznākusi ievērojama igauņu grāmata

Igauņu apgāds Stokholmā laidis klajā grāmatu „Igaunijas valsts un tauta otrā pasaules karā". Grāmatai ir 10 sējumu ar pāri par 2.000 lappusēm. Grāmatā apskatīts laikmets no 1940. — 1945. g. Liela loma piešķirta igauņu karavīru cīņām pret komūnistiem. Grāmatā ievietoti 560 uzņēmumi. Grāmatā ir vairāk kā 200 autoru raksti, dažādus materiālus devuši vairāk kā 1.000 cilvēku, izskatīti ap 150 fotografu kollekcijas. Visi 10 sējumi maksā $ 45,-. Izdevuma mērķis ir savākt un saglabāt nākošām paaudzēm dokumentus un liecības par šo igauņu vēstures periodu.

Minētais apgāds tagad sācis priekšdarbus nākošās grāmatas izdošanai, kas aptvers laiku no 1945. — 1960. g. Tai būs 6 sējumi ar 1.200 lappusēm. Tur būs apskatīta Igaunija zem krievu okupācijas un igauņu trimda.

…S … apkakli …kas vai … nc. … nc. … nc. … nc. …85. …NAGI" …nada.

MONTREĀLAS LATVIEŠU TEĀTRA

VIESIZRĀDE

AR A. VOITKUSA JOUNO LUGU

ZĪMES SMILTIS

notiks š. g. 10. novembrī pl. 7.30 vakarā Royal Ont. mūzeja telpās.

Režisors: G. VĒRNIEKS, dekorātors B. OZOLIŅŠ, galvenā lomā L. KARLSONE.

Ieejas maksa I vietā $ 2.50, II vietā $ 1.50. Biļetes var rezervēt pa telefonu HO 1-3408, un tās jāizņem vismaz ½ stundu pirms izrādes sākuma pie kases.

Apmeklēt lūdz TLB.

SESTDIEN, 10. NOVEMBRĪ, PLKST. 8 VAKARĀ

Columbus Hall (Sherbourne - Linden)

MĀRTIŅU BALLE

EIROPIEŠU ORĶESTRIS. • PĀRSTEIGUMA BALVAS. • GALDIŅI. • BUFETE. • MĀRTIŅU ZOSS UN CITI GARDUMI.

Ieeja $ 2.00 iesk. galdiņu.

Lūdz apmeklēt TORONTO VANAGI un VANADZES.

CEĻOJOŠAIS TEĀTRIS

LATVIEŠU BIEDRĪBAS ATBALSTĀ

VIESIZRĀDE

Jāņa Šāberta 50 gadu skatuves darba atcere

ZIEDONIS SEPTEMBRĪ

L. KIRŠFELDA 3 CĒLIENU KOMĒDIJA.

Tēlotāji: Tonija KALVE, Ksenija BRANTE, Dzidra MINDERE, Jānis ŠĀBERTS un Ivars ŠTURMS.

Režisors: Jānis ŠĀBERTS.

Dekorātore: Anna ANNUS. Drāmaturgs: Teodors ZELTIŅŠ.

MONTREĀLĀ, KANADĀ,

Sestdien, 10. novembrī, plkst. 8 vakarā, Van Horne skolas zālē, Van Horne un Victoria aveniju stūrī.

Biļetes: $ 3.- un $ 2.-, studentiem un skolēniem puscenas, iepriekš pieprasāmas Em. Mazutim, tālr. RE 3-5511 jeb rakstiski turpat, adrese: 2057 Maplewood Avenue, Montreal 26, Que. Vietas numurētas.

A. EGLĪTIS —

RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca

Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.

• IZĪRĒ TV par $8.- MĒNESĪ. •

161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

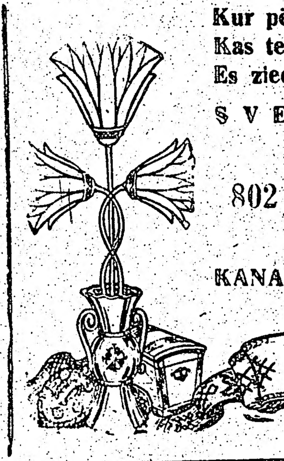

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .

SVEICIET AR ZIEDIEM!

LOTUS PUĶU VEIKALĀ

802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas.

tel.: LE 3-3884, Toronto.

KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.

LOTUS

NOTARS

OSKARS PERRO

pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto.

Polsterēto mēbeļu un grīdsegu

TĪRĪŠANA.

Garantēts un labs darbs.

Zvanīt Peter's tel LE 3-4912 vai RO 7-6604, TORONTO.

HIGH PARK - BLOOR RAJ.

IZĪRĒJAMA

istaba ar virtuvīti.

Iespējama auto novietošana.

Zvanīt RO 2-9530, Toronto.

IZĪRĒJAMA

mēbelēta istaba

62 Langley Ave.

vieniniekam/cei uz vēlēšanos ar pansiju un garāžu

tel. HO 1-6477, Toronto

Davenport - Christie

IZĪRĒJAMA

MĒBELĒTA ISTABA

Uz vēlēšanos garāža.

Zvanīt vakaros 537-5708, TORONTO.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ

SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISADA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES.
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM.
- KONCERTU PROGRAMMAS.
- SARĪKOJUMU BIĻETES.
- PLAKĀTUS DZIESMU LAPIŅAS.
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS.
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM.

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B. ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus

DEJU STUDIJA

N. SCHWANEBACHS,

985 BROADVIEW AVENUE, Mortimer stūrī.

HO 1-4110 — TORONTO.

- ☆ *FOKSTROTU*
- ☆ *LĒNO VALSI*
- ☆ *VALSI*
- ☆ *TANGO*

RUMBA CHA-CHA-CHA. JIVE, MAMBO, SAMBA,

PRIVĀTSTUNDAS

PIETEIKŠANĀS un IZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

Penmans

GP 2-5

APAKŠVEĻA - ZEĶES - T-KREKLI

VENUS PUĶU VEIKALS

- Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
- Latviešu keramika.
- Ādas izstrādājumi.

231 Roncesvalles Ave., Toronto. LE 4-4645; LE 3-4637 pēc darba.

A. PUTNIŅŠ

VIKING DELIKATESSEN

Latviešu uzņēmums piedāvā:

- Labākās kvalitātes gaļas izstrādājumus
- Žāvētus zušus, lašus un nēģus
- Importētus konzervus un sierus
- Importētas šokolādes un konfektes
- Labākos Toronto konditoreju izstrādājumus, kā arī pieņem pasūtinājumus uz dažādām tortēm
- Pašu virtuves ražojumi

1077 BATHURST ST. (tuvu pie Dupont St.) Tel. LE. 2-9068

Ja ir parkošanas grūtības, automašīnu var atstāt pretim veikalam B/A benzina pildītavā.

EMILIJA UN GEORGS DUMPE

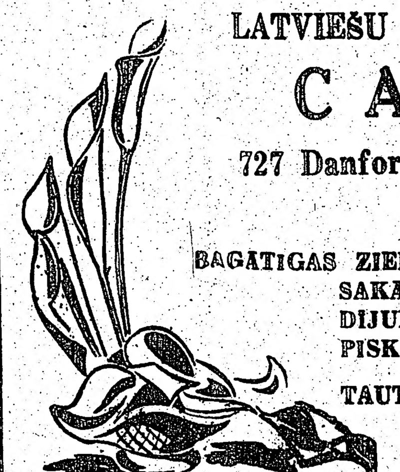

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

CALLA

727 Danforth Ave., Toronto.

HO 6-9911.

BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.

TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.

PIEGĀDE MĀJĀS.

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

DĀMU ŠUVĒJA

pieņem visādus šūšanas darbus. Šuj gaidu formas tērpus.

123 Humberside Ave., Toronto, tel. RO. 2-9864

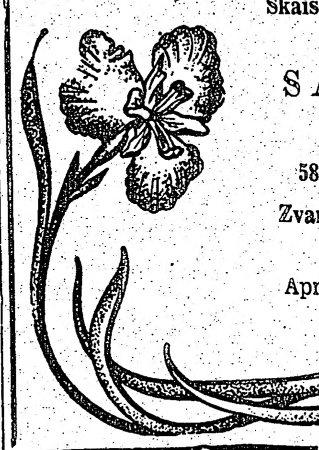

Skaistākie ziedi un ziedu sakārtojumi visādiem gadījumiem.

SAUNDERS & IRIS

puķu veikalā

588 BLOOR St. W., TORONTO.

Zvanīt Z. Plēsums, veikalā LE 1-5665, mājās HO 1-5213.

Apmeklējiet mūsu veikalu un skates telpu.

ALFRED STIKUTS

REALTOR

481-0431

ARTURS ZUTIS, B. A.

ADVOKĀTS & NOTĀRS

133 RICHMOND ST., W., TORONTO 1, ONTARIO.

EM 6-6996 (darbā). RO 6-8354 (mājā).

KLĀJ VIESĪBU GALDUS,

piegādā mājās.

E. JIRGENS,

tel. RO 7-6044, Toronto.

LICENZĒTS GĀZES UN EĻĻAS APKURU IERĪKOTĀJS

izpilda jaunus un remonta darbus.

Krāsns tīrīšana $ 7.00.

Lūdz zvanīt LE 1-6583.

A. LAGUNS, 204 Oakwood Ave., Toronto.

TAUTIETIS

vēlās nopietnā precību nolūkā iepazīties ar tautietēm vecumā līdz 50 g.

Lūdzu rakstīt šīs avīzes kantorim — TAUTIETIM.

H. Rosar

FUNERAL DIRECTOR

APBEDĪŠANAS BIROJS,

167 Sherbourne St., Toronto.

Tel. WA 4-1408.

☆

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

KAS? KUR? KO?

TORONTO

PĀRTIKA - DELIKĀTESES

Little Rīga — delikatešu veikals LE 4-8974
343 RONCESVALLES AVE.
Viesību galdi, aukstās bufetes.

BROADVIEW DELIKATESU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. E. un M. MEDNIS.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI

BĒRZIŅŠ Realty Limited
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — OBLIGĀCIJAS
APDROŠINĀŠANA — NOTĀRS
316 Harbord St. LE 4-8447, TORONTO.

I. JANKOVSKIS REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Avenue
LE 6-0143 LE 5-4455
Nekustami īpašumi pilsētā un uz laukiem.

DAŽĀDI

Alder's Esso Service HO 6-0496
1151 QUEEN ST. E.
Atlasa riepas un baterijas Dažādi auto remonti.
LAIMONIS ALDERS.

Asphalt Services Ltd. RO 9-4154
702 WESTON RD.
Grīdu — sienu — griestu tailes. ☆ Krāsas — tapetes — tepiķi.

Benjamin Film Laboratories Ltd. EM 3-6496
51 DUCHESS ST., TORONTO 2, ONT.
Krāsu un balti - melno filmu attīstīšana, bildes, palielinājumi un citi foto darbi ar izcilu kvalitāti. Tautiešiem atlaide.

Crest Florists HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas. Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

New Era Home Appliances Ltd. OX 9-7143
2902 DANFORTH AVE. Televīzijas aparāti. Stereo.
Ledusskapji, veļas mašīnas, veļasžāvētāji. Elektriskās plītis.
Lielākā mēbeļu izvēle Toronto. AUSEKLIS JANSONS.

Laimon's Auto Service TEL. 466-0540
603 GERRARD ST E. (pie Broadview Ave.)
DAŽĀDU VEIDU AUTO REMONTI, SMĒRĒŠANA un EĻĻAS MAINĪŠANAS. DARBS GARANTĒTS.
LAIMONS MAROVSKIS.

DCS Drapery Contract Services 789-4455
Latviešu uzņēmums Mājās BA 5-9292
521 OAKWOOD AVE.
Nesaistoša informācija un lietpratēja padomi jūsu mājas iekšienes izdaiļošanai. Aizkari, grīdsegas, drapērijas. u.c.

Lūdzu steidzīgi stsaukties PROKOFIJU PETROVU jeb, kas zinātu viņa adresi, ziņot šīs avīzes kantorim. Izceļojis no Hersbruckas uz Toronto 1948. gadā.

Off: Nr. 739.

PĀRDODAMS

LABI EJOŠS PUĶU VEIKALS.

(latviešu uzņēmums).

ZVANĪT LE 6-0143 V. MUKTAM

I. JANKOVSKIS REALTOR 93½ Roncesvalles Ave., Toronto.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canadā

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Order', čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn. $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāči.

PĀRSTĀVIS
KONST. KĀRKLIŅŠ -
birojā HO 1-8158, mājās HO 6-5024.

ERIC KRAUS
10 Eastwood Road, Toronto.
REAL ESTATE BROKER
OF TORONTO REAL ESTATE BOARD MEMBER

N.H.A. jaunās un pārd. obligācijas pērk un pārdod, kā arī iekārto. NOVĒRTĒŠANA PAR BRĪVU.

BROADVIEW - GERRARD: 6 istabu dubultķieģeļu māja ar garāžas iespējām, silta gaisa apkure, liela moderna virtuve, vannas istaba. Īpašums labi uzturēts. Cena $ 6.800,-.

COXWELL - O'CONNOR: 6 istabu atsevišķs dubultķieģeļu bungalovs ar iebraucamo ceļu un garāžu, eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba. Izbūvēta atpūtas telpa pagrabā. Labi kopts dārzs. Cena $ 14.900,-.

O'CONNOR - PAPE: 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja ar divām modernām virtuvēm, jauna apkure, viena trešdaļa un otra divdaļīga vannas istaba, iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $ 1.000,-.

APBŪVES GABALI. LAUKU ĪPAŠUMI. VASARNICAS. DZĪVOKĻU MĀJAS. IEGULDĪJUMU ĪPAŠUMI.

SPORTS

TORONTO DV UZVAR BASKETBOLĀ

Kanadas latviešu basketbola meistarību ievadīja zibeņturnīrs, kuŗā piedalījās 6 vienības, DV ar divām, TLSK ar vienu, bet Toronto Latviešu YMCA ar 3 komandām. TLSK un YMCA pirmā vienībā bija tikai 5 spēlētāji. Diemžēl, rezervju trūkums bija šoreiz liktenīgs YMCA'i, kas vienam spēlētājam aizejot, bija spiesta no tālākām sacensībām izstāties ar 1 uzvaru un 1 zaudējumu. Turnīram ieilgstot, arī YMCA's otrā vienība izstājās, jo dažiem spēlētājiem nebija iespējams ilgāk palikt.

Sacensības notika pēc 2 mīnus sistēmas. Tā nu iznāca, ka YMCA's jaunatnes vienība, kas bija uzvarējusi DV otro sastāvu un zaudējusi DV pirmai vienībai, iekļuva finālā un spēlēja otrreiz ar Kanadas meistaru DV. TLSK, pēc uzvaras pār DV otro sastāvu un zaudējumu YMCA's otrai vienībai un DV pirmai vienībai, pusfinālam nekvalificējās.

TLSK — DV pirmā vienība:

TLSK, kuŗā spēlēja J. Roce, V. Damanis, V. Ozoliņš un A. Kauliņš, pirmā spēlē tikās ar Kanadas meistaru DV. Pirmā puslaikā TLSK spēja iegūt tikai 5, kamēr DV 24 punktus. Daudz labāk klubam veicās otrā puslaikā, kad 16 DV punktiem TLSK varēja stādīt pretim 12 punktus. Rezultāts 40:17 DV labā. DV spēlēja A. Richters, A. Savickis, A. Dūlmanis, J. Timmermanis, J. Brikmanis, J. Spricenieks, J. Strautnieks un E. Petmanis.

TLSK — DV otrā vienība:

Spēlē pret DV otro vienību, kuŗā spēlēja: Treiguts, Priverts, Ozoliņš, Loze, Innuss, Bramanis un Tērauds, TLSK pavisam negribēja veikties, un lielāko spēles laiku vadībā bija DV. TLSK uzvarēja ar 18:17, puslaiks 10:6 DV labā.

TLSK — YMCA otrā:

Pirmo puslaiku TLSK nobeidza savā labā ar 14:7, bet otrā puslaikā aina mainījās un, spēli beidzot, rezultāts bija YMCA's labā — 43:20. YMCA's otrā vienībā bija: Mazūrs, Rāva, Groskaufmanis, Ezers, Freibergs un Puķītis.

YMCA pirmā — YMCA otrā:

YMCA otrā vienība spēja pretoties savai pirmai vienībai tikai spēles sākuma posmā, bet vairāk par sākumā iegūtiem 6 punktiem nespēja iegūt. Puslaiks beidzās pirmās vienības labā ar 16:6, bet sacensības beigās pirmā vienība bija ieguvusi 36, bet otrā vienība 12 punktus. Pirmā vienībā spēlēja: Krasovskis, Zentiņš, Soste, Ozoliņš un Griķis.

DV 1. sastāvs — YMCA pirmā:

DV uzvarēja ar ievērojamu punktu starpību — 41:17. YMCA pavisam vāji veicās ar iemetieniem pirmā puslaikā, kaut laukumā tā darbojās labi. Pirmā puslaikā YMCA ieguva tikai 3 punktus, bet DV — 14.

YMCA's jaunatne — DV otrā:

DV otrā vienība, kuŗā pa lielākai daļai bija jaunatnes spēlētāji, nespēja kaut cik nopietni pretoties techniski daudz labākai YMCA's jaunatnei un zaudēja ar 6:28. Puslaiks beidzās ar 18:4 YMCA's labā. YMCA's jaunatnē spēlēja brāļi Akeri, Liepa, Kauliņš, Pilskalnietis, Līdums.

YMCA's jaunatne - DV pirmā:

YMCA's jaunatne nodemonstrēja pret savu pretinieku — Kanadas meistaru tiešām skaistu spēli. Jaunie spēlētāji darbojās saskaņoti, bija ātrāki par savu rūdīto pretinieku, bieži spēja izcīnīt arī no groza atlekušās bumbas. Tikai puslaika beigu daļā DV panāca lielāku pārsvaru savā labā un nobeidza to ar 27:11 punktiem. Tikpat uzņēmīgi YMCA's jaunatne darbojās otrā puslaikā, kad abas vienības ieguva vienādu punktu skaitu — 19. Uzvarēja DV ar 46:30.

Finālspēle — DV — YMCA's jaunatne:

YMCA's jaunatne finālspēlē parādīja vēl jaukāku spēli un bija spēles sākumā uz laiku vadībā. DV bija pavisam nopietni jāsāk spēlēt, lai nepiedzīvotu pārsteigumu. YMCA's aizsardzībā lieliski darbojās Liepa ar Pilskalnieti, kas bija vienības spēles galvenie veidotāji. Uzbrukumā ļoti labi darbojās V. Kauliņš, kuŗš bija arī vienības un turnīra labākais punktu guvējs. Pirmā puslaikā DV ieguva 25, bet YMCA — 14 punktus. Sevišķi veiksmīgi jaunie YMCA's spēlētāji darbojās otrā puslaikā, kuŗā spēja iegūt 22, kamēr DV tikai 19 punktus. Uzvarēja DV ar 44:36 punktiem.

DV spēlēja: Richters — 10, Savickis — 10, Dūlmanis — 2, Timmermanis — 10, Spricenieks un E. Petmanis — 6.

YMCA'ā: Kauliņš — 18, Akers — 4, Liepa — 4, Pilskalnietis — 6, V. Akers — 4, Līdums.

Sekmīgākie grozu guvēji turnīrā: V. Kauliņš — ieguva 3 spēlēs 47 punktus, nākošie spēlētāji spēlēja 4 spēles: Savickis — 46, Timmermanis — 36 un Richters — 34.

Vieglatlētikas sezonas noslēguma sacīkstes Toronto

Juris Pūce aizgrūda lodi 16.09 metrus, kas ir viņa personīgais rekords. 100 m sprintā pirmo vietu izcīnīja Pavasars ar 11,7 sek., otrā vietā atstājot Ozoliņu ar 11,8, bet trešā vietā Pūci ar 12,00 sek. Tāllēkšanā — Pavasars — 5,78 m, Ozoliņš — 5.54 m. Diskā: Pūce — 16.40 m, Bergvalds — 37,40 m. Augstlēkšanā uzvarēja Bergvalds ar 1,58 m, otrā vietā Ozoliņš ar 1,55 m.

Sieviešu sacensībās 60 m pirmā bija Stūre ar laiku 8,7 sek., tāllēkšanā V. Ādmine ar 4,21 m, diskā Viškere ar 28,54 m.

Basketbols Toronto

Svētdien, 4. novembrī, Toronto notiks pirmās spēles spēcīgajā svētdienas basketbola līgā, kuŗā latviešu basketbolu lieliski reprezentē latviešu Kanadas meistars — Toronto DV. Šogad līgā spēlēs: DV, lietuviešu Aušra, igauņu Kalev, poļu Andis un ukraiņu Trident vienības.

Pirmā spēļu kārtā, kas sāksies svētdien, 4. novembrī, plkst. 12,30 lietuviešu zālē, spēlēs DV ar Aušru un Andis ar Trident.

Svētdienas jaunatnes līgas spēles jau sākušās un lietuviešu Aušras jaunatnes vienība uzvarējusi igauņu Kalev vienību ar 51:42.

Svētdien, 4. novembrī, St. Vladimira baznīcas zālē, pretim slimnīcai Bathurst ielā, plkst. 1.30 spēlēs DV jaunatnes vienība ar St. Vladimira vienību, bet pl. 2.45 turpat Toronto Latviešu YMCA's jaunatnei jāspēlē ar Trident.

Jauni pasaules rekordi

Beļģijas meistars Van den Drišе uzstādījis jaunu pasaules rekordu 30 km skrējienā ar laiku 1:34:41 st.

Jaunus pasaules rekordus peldēšanā 110 un 220 j. distancē uz muguras Blekpūlē, Anglijā, sasniegusi Linda Ladgrove, uzrādot laikus — 1:10,9 un 2:35,6 min., un 220 j. peldējumā uz krūtīm — ar laiku 2:52,2 — uzvarēja Anita Lonsboro. Pirmā ir tikai 15 gadus veca, otrā — 16.

Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba biedri, kas nesen devās pīļu medībās, atrada apkārtnes ezerus pārvilktus ar plānu ledus kārtu. Bija jāpāriet uz zaķu un lapsu medībām. Rezultāti — pavisam mēreni. Uzņēmumā no kreisās: Ziedonis Upīte, Romāns Merkalns, Arnolds Šnepers, Fricis Remkins, Nikolajs Ozoliņš un Hermanis Reņģīte pēc atgriešanās no medībām. J. Liģera uzņ.

GAIDAS RĪKO MĀRTIŅU VAKARU

Te bij laba saimniece,
Te mūs labi pamieloja;
Te mums deva cūkas šusi,
Miežu miltu plāceniti.

Gaujas gaidu vienība š. g. 10. novembrī pl. 19.00 Sv. Andreja baznīcas zālē rīko savu gadskārtējo Mārtiņu vakaru. Šis sarīkojums domāts mūsu bērniem kā seno tradiciju atdzīvinājums — lai parādītu, ko un kā mūsu tēvutēvi atzīmēja Mārtiņa dienu.

Zāle būs rotāta rudenīgā noskaņā. Viesus — mazus un lielus — gaidīsim tautas tērpos vai arī kā budeļus. Labāko budeli un labāko masku godalgos. Būs mazs uzvedums „Kā Mārtiņš brauc precībās." Aktrises būs pašas gaidu vienības dalībnieces, bet režisore Birute Tīruma. Būs arī cienasts: varēs nogaršot latviskus ēdienus un varēs arī izmēģināt laimi „pilnajā klētī".

Ieeja šim sarīkojumam pret ziedojumiem — budeļiem un maskām brīva. Rādīsim mūsu bērniem, cik tradicijām bagāts ir mūsu senču pūrs!

SAVIENOTĀS VALSTIS

MINEAPOLE

◎ DV apvienības Vandžu kopa un vīru dubultkvartets Latvis rīko tradicioonālo Mārtiņu vakaru ar Lāčplēšu godināšanu un koncertu 10. novembrī plkst. 7 vakarā Halvarson Bowers telpās, 2940 - 36 Ave. S., Minneapolis.

Sarīkojumā dziedās DV vīru dubultkvartets Latvis Ž. Šmita vadībā. Vanadžu kopa rūpēsies par cienastu. Ieejas maksa $ 2,-, studentiem $ 1,-, Lāčplēšiem un kaŗa invalidiem ieeja brīva.

KLIVLENDA

● DV apvienība 3. novembrī, plkst. 7 vakarā Bohemian Home lielajā zālē, 4939 Broadway Ave., rīko Toronto DV teātŗa izrādi ar Teodora Zeltiņa lugu Lielā ilūzija. Pēc teātŗa izrādes DV mītnē saviesīga dzīve ar deju pie labiem atspirdzinājumiem.

◎ DV apvienība, veco strēlnieku un invalidu kopas rīko kopīgus Lāčplēša svētkus DV mītnē sestdien, 10. novembrī, plkst. 7 vakarā. Referēs J. Ladusāns par latviešu karavīru lomu tautas vēsturē. Mūzikālos priekšnesumus sniegs K. Brieža mūzikas studijas audzēkņi. Svētkiem piemērotu zāles dekorējumu darinā B. Sniedze. Pēc svētku programmas kopīgas pārrunas.

◎ DV un veco strēlnieku mācītājs K. Briedis iegādājies personīgu īpašumu un viņa jaunā adrese tagad ir: 1510 Botany Ave., Cleveland 9, Ohio. Tālrunis 351-9330.

Iegādājaties piemiņai!
3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ
SKATU ALBUMU
Cena $2.50 + 6¢ pārsūtīšanas izd. 8¼" x 11" formāts,
32 lappuses ar foto attēliem par dziesmu svētku norisi. Jaukā apdarē.
Daugavas Vanagu grāmatnīcā 123 Huron St., Toronto 2-B.

PIENAGLOTIE . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

nav spējusi iedragāt neviena varoņa.

Ir cits jautājums, vai nokaunējušies bāžu nomontētāji samierināsies ar skandalozo neveiksmi Kubā. Ir vecu vecā komūnistu taktika: ja kādā vietā rodas pretestība, tad spiedienu novirza uz citu pusi, kur pretestība vājāka. Bet pieliekot arī šādu varbūtību, pasaules brīvās valstis un sabiedriskā doma nākotnē būs ciešāk vienota. Kremlis pārmelojās. Amerika nepārprotami pierādīja, ka par taisnību un brīvību tā vajadzības gadījumā grib un var cīnīties.

Satrauktā Kuba zīmē tikai vienu ceļa posmu. Aiz tā vēl daudz šī ceļa sazarojumu, iekams brīvība un miers atkal kļūs par nedalāmu jēdzienu.

VAINAS APZIŅA

(Pārnesums no 4. lpp.)

Pirmais psichologu jautājums tā saucamā meļu atklājēja ieroci pielietojot: „Vai jebkad sadarījis kaut ko tādu, par ko jums būtu jākaunas?"

Vienalga, kas arī būtu, vistaisnīgākais cilvēks vai ļaundaris, — ja atbildēs ar „nē", uztvērēja aparāta adata reģistrēs melošanu. Ikviens no mums, lielākā vai mazākā mērā, esam izdarījuši lietas, par kurām jākaunās.

Amerikāņu psichologs un evanģēlists C. A. Andersons saka, ka „pagātnes vainas apziņa ir neauglīga, bet mums ir jāizvairās no nākotnes pārkāpumiem. Cilvēki pret savu dabu nomoka dažādiem pašpārmetumiem, ar ko arī izskaidrojams lielais garīgi slimo skaits. Bieži vien mēs sastopam garīgi slimu pacientu, kuŗš uz visiem ārsta jautājumiem dod tikai vienu atbildi: „Es neesmu savā dzīvē labs". Šie cilvēki visā pasaulē jūtas atstumti no ģimenes, sabiedrības un no Dieva, jo visu savu dzīvi viņi mocījušies pašpārmetumos.

Tālāk viņš saka: „Es ticu, ka nekad nav par vēlu izvairīties no pārkāpumiem. Ja jūs turpināsit sevi nonicināt, nekur tālu netiksit, bet sevi labojot iemantosit labsajūtu!"

VALUE
Zeltkalis A. KIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām
19 Pretoria Ave., Toronto 6
HO 3-1008
PIEPRASIET KATALOGU.

RODAS LĪDZEKĻI VECO ĻAUŽU APRŪPES NAMAM

Sestdien, 27. okt. 1. ev.-lut. draudzes vakarā, kuŗā bija ieradušies ap 300 draudzes locekļu, pēc māc. A. Čopa ievadvārdiem pianiste Vera Leinvebere-Langenfelde vakara viesus iepriecināja ar klavieru solo — Debisī prelūdi „Rietumu vēji" un Bēthovena 1. d. no op. 31 Nr. 2 izpildījumiem. Programmas turpinājumā māc. A. Čops referēja par tematu „Mūsu baznīca un tās jaunais archibīskaps," pēc tam rādot paša uzņemto filmu no archibīskapa ievešanas svinībām Vašingtonā.

Labi pārdomātā stāstījumā māc. A. Čops apskatīja ev.-lut. draudžu rašanos, izveidošanos un latviskās ev.-lut. baznīcas tapšanu ar latviešu vadību. Runājot par mūsu jauno archibīskapu prof. K. Kundziņu, referents pakavējās pie viņa tēva, Smiltenes prāvesta K. Kundziņa dzīves, izceļot viņa, kā ievērojama latviešu teologa-mācītāja, lielo lomu latviskās baznīcas izveidošanā un viņa ietekmi uz dēlu, kas savā dzīvē un darbā nes līdzi Smiltenes mācītājmājas lielo svētību, latvisko garu, mīlestību uz mūsu bērniem un jaunatni, kā arī lielo modrību par mūsu tautas likteni.

Māc A. Čops jauno archibīskapu raksturoja kā vislatviskāko, visreliģiskāko, vismodernāko un vispatiesāko garīgo dzeju dzejnieku mūsu garīgo dziesmu literatūrā.

Prof. K. Kundziņš kā kristīga un latviska personība un ievērojams zinātnieks ar plašu pasaules uzskatu ir mūsu lielākais kristietības tulks un izskaidrotājs, un viņš savos darbos rādījis kristīgās ticības pareizo izpratni — kodolu, lai cilvēks spētu laikmetīgās parādības atšķirt no dievišķīgām.

Draudzes vakara dalībniekus īsā uzrunā sveica viešņa — Toronto pilsētas pašreizējā aldermane Mrs. Margareta Campbelle, kas šīgadā vēlēšanās kandidēs uz augstāku — kontrolieres amatu. Norādot uz pasaules pašreizējo saspīlēto stāvokli, viņa aicināja mūsu tautiešus būt uzmanīgiem kandidātu izvēlē.

Draudzes padomes rīkotā naudas loterijā draudzes locekļi bijuši ļoti atsaucīgi, jo līdz izlozes sākumam bija pārdotas, vai kā pārdotas pieteiktas 4800 biļetes. Atskaitot laimestu vērtību, loterija dos apm. $1900 lielu atlikumu veco ļaužu atpūtas un draudzes nama fonda papildināšanai.

Izlozē, ko vadīja draudzes priekšnieks R. Roze, laimesti krituši uz šādām lozēm: $50 — Nr. 2166, 2898; $25 — Nr. 97, 345, 560, 2151, 3180, 3968, 4743, 4831; $10 — Nr. 1190, 1309, 1980, 2199, 2344, 2457, 2503, 3747, 4665, 4716; $5 — Nr. 187, 654, 1031, 1305, 1418, 1461, 1558, 1590, 1981, 2171, 2345, 3005, 3152, 3534, 3656, 3688, 3866, 4569, 4662, 4836.

ĀRTAVAI JĀNĀK NO SIRDS

TORONTO SV. JĀŅA DRAUDZES DIEVNAMA CELŠANAS FONDA KOMISIJAS AICINĀJUMS.

Sv. Jāņa draudzes dievnama celšanas fonda komisijas priekšsēdis Osvalds Brenķis paskaidro:

„Pēdējo divu nedēļu laikā dievnama celšanas fonda komisija ir noturējusi jau trīs sēdes, iepazīstoties un individuāli izvērtējot draudzes locekļu atsaucību mūsu lielam, vienreizējam tuvākās nākotnes uzdevumam: savā dievnama celšanai.

Ar prieku un gandarījumu komisijas locekļi konstatējuši, ka daudzi draudzes locekļi bijuši atsaucīgi ziedotāji. Dažos gadījumos tie devuši pat vairāk kā no viņiem, ņemot vērā viņu ģimenes apstākļus un materiālo stāvokli, varētu sagaidīt. Tomēr bija jāsastopas arī ar tādiem gadījumiem, kad materiālā ziņā labi nostādīti, pārtikuši draudzes locekļi līdz šim dievnama celšanai ziedojuši tikai dažus dolarus. Dažos gadījumos lielāku atsaucību varētu sagaidīt arī no tiem, kam vajadzētu būt priekšzīmes devējiem kristīgā un nacionālā nostājā.

Pārrunājot katru gadījumu individuāli, dievnama celšanas komisija ir nākusi pie atziņas, ka ziedojumiem dievnama celšanai jānāk no pateicīgas sirds — nepiespiesti un ar labu gribu un apņemšanos. Tomēr — pēc komisijas ieskatiem — visi draudzes locekļi ir saistīti ar 1955. g. pilnsapulcē pieņemto, un vairākās citās pilnsapulcēs nākošos gados atkārtoto, lēmumu, ka katram iesvētītam draudzes loceklim, kas strādā algotu darbu, jāmaksā 50 centi mēnesī — dievnama celšanas fondam par labu. Šo lēmumu, pēc komisijas ieskatiem varētu neattiecināt uz tiem draudzes locekļiem, kas jau ir ziedojuši dievnama celšanai vismaz tik daudz, ka viņu ziedojums sedz šo 50 centu maksājumu par laiku, kādu viņi sastāvējuši mūsu draudzē (kopš 1955. gada). Bet komisija domā, ka vismaz 50 centu mēnešmaksas būtu iekasējamas no tiem draudzes locekļiem, kas neko nav ziedojuši dievnama celšanai, kas atteikušies to darīt dažādu principiālu iemeslu dēļ, vai arī devuši tik maz, ka viņu devums nesedz summu, kāda tiem dievnama celšanas fondam būtu jāmaksā saskaņā ar 1955. g. pilnsapulces lēmumu. Ar šī lēmuma nezināšanu neviens nevarētu aizbildināties.

Šī jautājuma nokārtošana — pagaidām draudzīga aicinājuma un atgādinājuma veidā — būs pirmais dievnama fonda komisijas uzdevums. Nākošā gadā esam paredzējuši arī sagatavot draudzes locekļu sarakstu, norādot, cik katrs no tiem ziedojis dievnama celšanai. Komisijai ir zināmi draudzes locekļi, kuŗu materiālie apstākļi tiešām ir tik grūti, ka pagaidām tie neko ziedot dievnama celšanai neiespēj. Pret tiem komisija izturēsies ar kristīgu iecietību un stāvokļa izpratni.

Otrs nogrupējums, kam komisija velti uzmanību, ir jaunieši. Mūsu draudzē diezgan daudz jauniešu, kas, pabeiguši skolas gaitas, strādā algotu darbu. Līdz šim viņi ir kārtojuši savus maksājumus kopā ar ģimeņu vienībām. Tāda kārtība gan nepastāv nevienā citā draudzē, bet mēs esam pie tās pieraduši. Pēc dievnama celšanas fonda komisijas ieskatiem šo jauniešu — algota darba strādātāju — morāliskais pienākums būtu atbalstīt dievnama celšanu. Tamdēļ arī šie jaunieši tuvākā laikā saņems attiecīgu aicinājumu.

Esam apsvēruši arī citas iespējas līdzekļu pavairošanai lielam darbam, ko, ar Dieva palīgu, sāksim nākošā gada pavasarī.

Katram draudzes loceklim vēlreiz būtu ieteicams pārdomāt, vai viņš dievnama celšanai ir devis tik daudz, cik viņš varētu dot, un cik no viņa varētu sagaidīt. Dievnama celšana dod mums vienreizēju iespēju liecināt, ka mēs esam kristīgi cilvēki un organizētas kopības locekļi. Pienākumi pret Dievu jāpilda pirmā vietā katram, kas grib, lai viņu uzlūko par draudzes locekli."

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel WA 4-1563.

4. novembrī plkst. 3 dievkalpojums. Svētdienas skola.

11. novembrī plkst. 11 dievkalpojums un Svētdienas skola.

18. novembrī plkst. 3 Latvijas valsts dibināšanas svētku dievkalpojums. Draudzes koris.

25. novembrī plkst. 11 Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu. Draudzes koris.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.
Sv. Jāņa draudze Toronto.

4. novembrī plkst. 3 p.p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola.

11. novembrī plkst. 2 p. p. Jāņa b-cā dievkalpojums. Svētdienas skola. Jauniešu grupa.

18. novembrī plkst. 3 p. p. Trīsvienības b-cā Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums. Dziedās koris dirig. J. Baruša vadībā. Svētdienas skola.

Lūdzam iegaumēt, ka, sākot ar novembri, dievkalpojumi Trīsvienības b-cā sāksies plkst. 3 p. p.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.
Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave

4. novembrī plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

18. novembrī plkst. 2,30 p. p. Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums un svētdienas skola.

Dziedās Lidija Misbacha.

25. novembrī plkst. 2,30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skola.

Bramptonā: 11. novembrī plkst. 1,30 p .p. Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums Grace United baznīcā.

LONDONA, ONT.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont Tel. MU 5-5098.
Londonas latviešu ev. - lut draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

11. novembrī, plkst. 1,30 p. p. Latvijas valsts svētku dievkalpojums, dziesmu lapiņas, māc. J. Prauliņš.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

18. novembrī plkst. 3,30 p. p. Latvijas valsts svētku dievkalpojums; dziesmu lapiņas. Dziedās tenors A. Cers no Hamiltonas. Māc. J. Prauliņš.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

4. nov. pl. 2. p.p. Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu, māc. J. Prauliņš.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3908.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.
Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave. South.

4.novembrī plkst. 2,30 p .p. dievkalpojums bērniem ar svētdienas skolu; plkst. 2.15 p. p. bībeles klases stunda; plkst. 3 p.p. Reformācijas svētku dievkalpojums pieaugušiem. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakš. telpās Londonas, Ont., Latviešu teātŗa viesizrāde — E. Ūdŗa Mežkungs Siliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C. tel. RE 8-8797. Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

MONTREĀLA

Māc. A. Voltkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.
Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4245 Marcil Ave.
Māc Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29. P. Q. Telef. 484-8394.

4. novembrī plkst. 2 p. p. jaunatnes dievkalpojums.

11. novembrī plkst. 2 p .p. turpat dievkalpojums pieaugušiem.

17 .novembrī plkst. 7 vak. 18. novembŗa atceres dievkalpojums. Piedalīsies ar solo brīvmāksl. Līna Karlsone.

25. novembrī plkst. 2 p. p. turpat Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Pirms dievkalpojuma dievgaldnieki tiek lūgti pieteikties pie mācītāja turpat baznīcā.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1370 — Ošavas raidītājs